

***PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS
PLĀNOJUMS 2015.-2026. GADAM
VIDES PĀRSKATS***

*Priekules novada pašvaldība
2015*

Saturs

Terminu skaidrojumi	4
Tekstā lietotie saīsinājumi	4
Ievads	5
1.Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss saturs izklāsts, saistība ar citiem plānošanas dokumentiem.....	6
1.1.Plānošanas dokuments un tā mērķis.....	6
1.2.Plānojuma saistība ar citiem plānošanas dokumentiem.....	7
2.Starptautiskie un nacionālie aizsardzības mērķi	8
2.1.Starptautiskie vides aizsardzības mērķi.....	8
2.2.Nacionālie vides aizsardzības mērķi.....	9
3.Vides pārskata sagatavošanas procedūra	13
3.1.Vides pārskata mērķi, sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas.....	13
3.2.Sabiedrības līdzdalība un rezultāti.....	14
4.Esošais vides stāvoklis	14
4.1.Priekules novada vispārējais raksturojums.....	14
4.2.Dabas resursi.....	18
4.2.1.Virszemes ūdeņi	18
4.2.2.Derīgie izrakteņi.....	21
4.2.3.Meži, purvi.....	25
4.2.4.Lauksaimniecības zemes	28
4.2.5.Plāntāciju meži.....	33
4.3.Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.....	33
4.3.1.Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.....	33
4.3.2.Dabas pieminekļi.....	37
4.3.3.Dabas pieminekļi – aizsargājamie koki, parki un alejas.....	38
4.3.4.Mikroliegumi.....	40
4.3.5.Valsts un pašvaldības aizsargājamie kultūras pieminekļi.....	42
4.4. Ainavas.....	52
4.5.Vides kvalitāte un to ietekmējošie faktori.....	53
4.5.1.Gaisa kvalitāte.....	53
4.5.2.Virszemes ūdeņu kvalitāte.....	54
4.5.3.Pazemes ūdeņu kvalitāte.....	54
4.5.4.Atkritumu apsaimniekošana	54

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

<i>4.5.5. Notekūdeņu attīrīšana un paliekošais piesārņojums.....</i>	<i>56</i>
<i>4.5.6. Potenciāli piesārņotās vietas.....</i>	<i>58</i>
<i>4.5.7. Tūrisms</i>	<i>58</i>
<i>4.5.8. Transporta infrastruktūra.....</i>	<i>60</i>
<i>4.5.9. HES Priekules novada teritorijā.....</i>	<i>61</i>
<i>5. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots.....</i>	<i>62</i>
<i>6. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas.....</i>	<i>63</i>
<i>7. Plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums.....</i>	<i>64</i>
<i>7.3. Tiešās ietekmes.....</i>	<i>64</i>
<i>7.4. Netiešās ietekmes</i>	<i>68</i>
<i>7.5. Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes</i>	<i>69</i>
<i>7.6. Summārās (kumulatīvās) ietekmes</i>	<i>69</i>
<i>8. Ietekmes uz vidi samazinošie pasākumi</i>	<i>70</i>
<i>9. Plānošanas dokumenta iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums.....</i>	<i>70</i>
<i>10. Iespējamā pārrobežu ietekme.....</i>	<i>70</i>
<i>11. Iespējami kompensēšanas pasākumi</i>	<i>70</i>
<i>12. Teritorijas plānojuma monitoringa pasākumi</i>	<i>71</i>
<i>13. Kopsavilkums</i>	<i>71</i>
<i>14. Izmantotie informācijas avoti.....</i>	<i>73</i>
<i>15. Pielikumi</i>	<i>74</i>

Terminu skaidrojumi

Ietekme uz vidi – paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta īstenošanas izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu un visu minēto jomu mijiedarbību.

Īpaši aizsargājamā dabas teritorija (ĪADT) – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību – retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, dendroloģiskos stādījumus un dižkokus, kā arī sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

NATURA 2000 teritorija – ir Eiropas Savienības valstu kopīgi radīts aizsargājamo dabas teritoriju tīkls jeb sistēma, kas Latvijā izveidota uz jau esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju bāzes, tām pievienojot 122 jaunas teritorijas.

Paredzētā darbība – aprīkojuma un tehnoloģijas ieviešana, papildināšana vai maiņa, būvniecība, teritoriju plānojumu izstrādāšana, dabas resursu ieguve vai izmantošana, kā arī citas darbības, kuru veikšana vai galarezultāts var būtiski ietekmēt vidi.

Sabiedriskā (publiskā) apspriešana – ar ārējo normatīvo aktu vai institūcijas noteikts laika periods, kura ietvaros sabiedrības pārstāvji sniedz savus iebildumus un priekšlikumus vai piedalās citās institūcijas organizētās sabiedrības līdzdalības aktivitātēs (piemēram, sabiedriskajās apspriedēs un sabiedriskās domas aptaujās).

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN) – procedūra, kas veicama likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā, lai novērtētu plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes samazināšanai un novēršanai, kā arī lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu un iesaistīšanu plānošanas dokumenta izstrādāšanas procesā.

Vides pārskats – atsevišķa sadaļa stratēģijā, plānā, programmā, koncepcijā vai cita veida plānošanas dokumentā (turpmāk – plānošanas dokumenti), vai atsevišķs dokuments, kas nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu.

Tekstā lietotie saīsinājumi

TIAN	Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
SIVN	Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
NATURA 2000	Eiropas nozīmes aizsargājama dabas teritorija

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

IVN	Ietekmes uz vidi novērtējums
ES	Eiropas Savienība
ANO	Apvienoto nāciju organizācija
ĪADT	Īpaši aizsargājama dabas teritorija
LR	Latvijas Republika
LOB	Latvijas Ornitoloģijas biedrība
RVP	Valsts vides dienesta Reģionālā vides pārvalde
VPVB	Vides pārraudzības valsts birojs
MK	Ministru Kabinets
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
TIC	Tūrisma informācijas centrs
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VAS	Valsts akciju sabiedrība
NAI	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
ŪSS	Ūdens sagatavošanas stacija
ha	hektāri
km	kilometri

Ievads

Priekules novada teritorijas plānojums 2015.-2026.gadam (turpmāk – teritorijas plānojums) nosaka funkcionālo zonējumu, publisko infrastruktūru, reglamentē teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī citus teritorijas izmantošanas nosacījumus un aprobežojumus.

Saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (14.10.1998.) stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt cilvēku veselību un vidi, tai skaitā teritorijas plānojumiem. Likumdošanas prasības paredz stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi, īpaši tas attiecināms uz tām plānošanas teritorijām, kurās atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000).

*PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats*

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) mērķis ir novērtēt plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi. SIVN procedūras gaitā sagatavots teritorijas plānojuma Vides pārskats (turpmāk- vides pārskats), kas balstās uz teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā apkopoto informāciju, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos piedāvātajiem plānotās izmantošanas risinājumiem, grafisko daļu un Priekules novada pašreizējās situācijas raksturojumu.

Teritorijas plānojuma Vides pārskata izstrādē ņemtas vērā normatīvo aktu prasības, sniegta informācija par to, kādi starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi attiecas uz attiecīgo teritoriju, analizēts teritorijas esošais vides stāvoklis, izvērtēta plānošanas dokumenta ieviešanas iespējamā ietekme uz vidi.

Teritorijas plānojuma Vides pārskats ir izstrādāts saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (14.10.1998.) un MK noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.). Sagatavojot teritorijas plānojuma Vides pārskatu, notika konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju un institūcijām ar kurām Vides pārskats jāsaskaņo.

1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss saturs izklāsts, saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

1.1. Plānošanas dokuments un tā mērķis

Plānošanas dokuments, kuram tiek veikts ietekmes uz vidi SIVN, ir Priekules novada teritorijas plānojums 2015.-2026. gadam. Saskaņā ar Darba uzdevumu teritorijas plānojuma izstrādes nepieciešamība ir sekojoša:

1. Priekules novada teritoriālo vienību teritorijas plānojums apstiprināts ar Priekules novada domes saistošajiem noteikumiem Nr.4 28.01.2010. protokols Nr.1 45§. Šis kopējais novada teritorijas plānojums sastāv no sešiem atsevišķiem iepriekšējo pašvaldību teritorijas plānojumam, kuru līdzvērtīgi klasificējami nosacījumi ir atšķirīgi katrā teritorijā, un līdz ar ministru kabineta 31.04.2013. noteikumu Nr. 240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” spēkā stāšanos vairs neatbilst normatīvo aktu regulējumam.
2. Pastāv neatbilstība teritorijas plānojumā noteiktās plānotās (atļautās) izmantošanas aprobežojumiem saskaņā ar veiktajām izmaiņām normatīvajos aktos;
3. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu struktūra un apraksts neatbilst spēkā esošiem normatīviem aktiem;
4. Teritorijas plānojuma priekšlikumos reģistrēti nekustamo īpašumu īpašnieku priekšlikumi plānotās darbības izmaiņām.

Teritorijas plānojums sastāv no sekojošām daļām:

1. Paskaidrojuma raksts, kurā ietverts spēkā esošā teritorijas plānojuma izvērtējums, teritorijas plānojuma projekta risinājumu apraksts un tā atbilstība augstākstāvošiem plānošanas dokumentiem.

2. Grafiskā daļa, kuru veido kartes:

- Priekules novada funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Priekules pilsētas funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Aizvīķu ciema funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Bunkas ciema funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Dāmas ciema funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Kalētu ciema funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Kalnenieku ciema funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Krotas ciema funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Mazgramzdas ciema funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Ozolu ciema funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Paplakas ciema funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Purmsātu ciema funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Saulaines ciema funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Tadaikšu ciema funkcionālais zonējums;
- Priekules novada Virgas ciema funkcionālais zonējums.

3. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kas nosaka konkrētas prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā, teritorijas plānojuma īstenošanas kārtību un citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus, ņemot vērā ainavu izvērtējumu, teritorijas īpatnības un specifiku Priekules novadā.

1.2. Plānojuma saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Teritorijas plānojums ir saistīts ar šādiem teritorijas un attīstības plānošanas dokumentiem:

1. Valsts līmeņa plānošanas dokumenti:

- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam;
- Nacionālais attīstības plāns 2020;
- Vides politikas pamatnostādnes 2014-2020.gadam;

- Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam.

2. Reģionāla līmeņa plānošanas dokumenti:

- Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006.-2026.gadam;

- Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.-2015.g.

3. Vietēja līmeņa plānošanas dokumenti:

- Spēkā esošā Priekules novada attīstības stratēģija 2030;

- Spēkā esošā Priekules novada attīstības programma 2013-2019;

- Spēkā esošie Priekules novada ciemu un pilsētas teritorijas plānojumi un pašvaldību spēkā esošie attīstības plānošanas dokumenti.

2. Starptautiskie un nacionālie aizsardzības mērķi

2.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

ANO Pasaules Vides un Attīstības Komisija 1987. gadā publicēja ziņojumu ar nosaukumu „Our Common Future” („Mūsu kopējā nākotne”), saukta arī par „Brundtlandes atskaiti”. Šis dokuments vispārīgai lietošanai ieviesa terminu „ilgtspējīga attīstība”, kas tiek skaidrota kā „attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai”.

Ilgtspējīgu attīstību raksturo trīs savstarpēji saistītas dimensijas - vides, ekonomiskā un sociālā. Tas nozīmē, ka stingras vides aizsardzības prasības un augsti ekonomiskie rādītāji nav pretrunā, ka ekonomiskā augšupeja nedrīkst degradēt vidi un vienlaikus tiek nodrošināta augsta dzīves kvalitāte.

1992. gadā ANO konferencē par vidi un attīstību tika parakstīti pieci svarīgi dokumenti, kuri radīja pamatu turpmākam darbam globālo vides problēmu novēršanā:

- Riodežaneiro Deklarācija par Vidi un Attīstību;
- Visa veida mežu apsaimniekošana, aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principi;
- Konvencija par klimatiskām izmaiņām;
- Konvencija par bioloģisko daudzveidību;
- Rīcības plāns „Agenda 21”.

Teritorijas plānojumam ir saistošas vairākas starpvalstu konvencijas. Zemāk minēti svarīgākie dokumenti, kas nosaka starptautiskos vides aizsardzības mērķus, kuri ir noteikti starpvalstu konvencijās un ES Direktīvās.

Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību - Bernes konvencija (1979). Tās mērķis ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās

dzīvotnes, it īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība. Akcentēta apdraudēto un izzūdošo sugu aizsardzība. Šī konvencija ar aktuāla saistībā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un apsaimniekošanu.

Konvencija par starptautiskās nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi – Ramsāres konvencija (1971). Konvencija nosaka mitrāju un ūdensputnu aizsardzību. Šī konvencija ar aktuāla saistībā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un apsaimniekošanu.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencija (1992). Norādīti vispārīgie ilgtspējīgas attīstības principi. Ilgtspējīgas attīstības pamatā ir rūpes par cilvēku. „Katram cilvēkam ir tiesības dzīvot veselīgu un produktīvu dzīvi harmonijā ar dabu. Jānodrošina viss, kas esošām un turpmākām paaudzēm nepieciešams ekonomiskai attīstībai un videi.” Uzsvērta starptautiskās sadarbības nozīme, it sevišķi, lai mazinātu attīstības līmeņu atšķirības starp attīstītajām un mazattīstītajām valstīm. Norādīti arī galvenie piesārņojumu novēršanas principi.

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir noteikti arī Eiropas 6. vides aizsardzības rīcības programmā, uz kuru ir attiecināmi šādi mērķi:

- klimata izmaiņu jomā: stabilizēt siltumnīcas efekta gāzu koncentrāciju atmosfērā līmenī, kas neizraisa klimata izmaiņas;
- dabas un bioloģiskā daudzveidības jomā: aizsargāt un atjaunot dabiskās ekosistēmas un apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos Eiropas un globālā mērogā;
- vides, veselības un dzīves kvalitātes jomā: sasniegt tādu vides kvalitāti, ka cilvēka radītais piesārņojums, tai skaitā dažādi starojumi, nepalielina ietekmi vai risku sabiedrības veselībai;
- dabas resursu un atkritumu jomā: nodrošināt, ka atjaunojamo un neatjaunojamo dabas resursu patēriņš nerada papildus slodzi videi, un panākt, ka ekonomisko izaugsmi nosaka nevis resursu izmantošanas, bet gan izmantošanas efektivitātes pieaugums.

2.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi

Valsts vides politikas mērķi ir definēti Vides politikas pamatnostādņēs 2014. - 2020. gadam. Vides politikas virsmērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli. Vides politikas pamatnostādnes 2014. - 2020. gadam paredz vairākas lielas reformas, no kurām galvenās ir šādas:

- Ieviest finansēšanas modeli "dabas resursu nodoklis atgriežas dabā", līdz ar to tiks īstenots dabas resursu nodokļa mērķis – veicināt dabas resursu ekonomiski efektīvu izmantošanu, ierobežot vides piesārņošanu, samazināt vidi piesārņojošas produkcijas ražošanu un realizāciju, veicināt jaunu, vidi saudzējošu tehnoloģiju ieviešanu, atbalstīt

tautsaimniecības ilgtspējīgu attīstību, kā arī finansiāli nodrošināt vides aizsardzības pasākumus.

- Zemes dziļu izmantošanas juridiskā ietvara pilnveidošana un institucionālās kapacitātes stiprināšana, nodrošinot efektīvu zemes dziļu valsts pārvaldību un zemes dziļu aizsardzību.

- Normatīvo aktu bāzes izstrāde depozīta sistēmas piemērošanai dzērienu iepakojumam, lai nodrošinātu sistēmas darbības uzsākšanu no 2015. gada 1. janvāra atbilstoši 2013. gada 23. aprīlī Ministru kabinetā akceptētajai koncepcijai par depozīta sistēmas piemērošanu dzērienu iepakojumam. Depozīta sistēmu Latvijā plānots ieviest dzērienu iepakojumam no PET, stikla, metāla izejmateriāliem (bezalkoholiskie dzērieni, alus, dzērieni ar zemu alkohola saturu).

- Prasību noteikšana ūdenssaimniecības pakalpojumu (ūdensapgādes un kanalizācijas) sniegšanai un lietošanai pašvaldībās.

- Zinātnes potenciāla palielināšana vides aizsardzības nozarei nepieciešamo pētījumu veikšanā, zinātnisko darbu un pētījumu pieejamības sabiedrībai nodrošināšana. VPP2020 darbības periodā plānots pārvērtēt arī jau agrāk iezīmētās idejas par institūta izveidi, apvienojot visus galvenos vides pētījumu virzienus vienā programmā. Vides politikas pamatnostādņēs atsevišķās jomās ir izvirzīti sekojoši mērķi:

- Vides politika- Nodrošināt labu vides pārvaldību visos līmeņos, kā arī labu vides komunikāciju, kas balstīta uz iespējami pilnīgu un izsvērtu vides informāciju; veicināt sabiedrības plašu iesaistīšanos vides jautājumu risināšanā.

- Augsne un zemes dziļes, otrreizējās izejvielas:

- 1) nodrošināt augsnes ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību;

- 2) nodrošināt sabiedrību ar mūsdienīgu, aktuālu informāciju par zemes dziļu resursiem un mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem, kas tiek ņemta vērā attīstības plānošanā;

- 3) novērst atkritumu rašanos un nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu, nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, kā arī atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

- Dabas aizsardzība: Nodrošināt ekosistēmu kvalitāti, dabas aizsardzības un sociāli - ekonomisko interešu līdzsvarotību, sekmēt Latvijas kā „zaļas” valsts tēla veidošanos.

- Gaisa aizsardzība: Līdz 2020.gadam samazināt gaisa piesārņojuma ietekmi uz iedzīvotājiem un ekosistēmām līdz līmenim, kas nerada draudus veselībai un neizraisa ekosistēmu degradāciju. Prasību minimums šā mērķa sasniegšanai ir spēkā esošo gaisa kvalitātes

normatīvu izpilde un faktiskā emisiju apjoma samazināšana zem emisijas griestu līmeņa.

- Klimata pārmaiņas:

- 1) nodrošināt Latvijas ieguldījumu globālo klimata pārmaiņu samazināšanā, ņemot vērā Latvijas vides, sociālās un ekonomiskās intereses,

- 2) veicināt Latvijas gatavību pielāgoties klimata pārmaiņām un to izraisītajai ietekmei.

- Ūdens resursi un Baltijas jūra: Nodrošināt labu ūdeņu stāvokli un to ilgtspējīgu izmantošanu
- Vides piesārņojums un riski: Nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, veicinot vides risku mazināšanu un pārvaldību.
- Vides veselība: Samazināt nelabvēlīgo vides faktoru ietekmi uz cilvēku veselību un labklājību, t.sk. novēršot pēc iespējas psihosomatisko ietekmi, ko rada vides veselības informācijas trūkums vai neadekvāta tās komunicēšana sabiedrībai.
- Vides monitorings: Nodrošināt savlaicīgu un visaptverošo vides un klimata pārmaiņu datu un informācijas apkopošanu un vispusīgu analīzi, lai noteiktu politikas mērķus un atbilstošus pasākumus vides stāvokļa uzlabošanai un savlaicīgai reaģēšanai uz klimata pārmaiņām, kā arī novērtētu līdzšinējo pasākumu un ieguldītā finansējuma lietderību un efektivitāti.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam jeb Latvija 2030. Stratēģijas uzdevums ir atrast veidu, kā pārdomāti lietot nacionālo bagātību, lai nākamajām paaudzēm to nodotu nenoplicinātu un pavairotu. Dabas resursi, vieta, cilvēki un zināšanas tiek uzsvērti kā nozīmīgs kapitāls attīstībai. Latvijas ilgtspējīgas stratēģijas kodols ir cilvēka, ekonomiskā, sociālā un dabas kapitālu, tostarp vietas un telpas, produktivitātes kāpināšana, lai atbildētu uz globālo tendenču izaicinājumiem.

Nacionālās attīstības plāns 2014.-2020.gadam (NAP2020) ir galvenais vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Tas ir Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam rīcības plāns, kam ir jākalpo par valsts attīstības ceļa karti vidējam termiņam.

Tas nosaka Latvijas galvenos attīstības virzienus un parāda valsts un sabiedrības svarīgākos uzdevumus ceļā uz tālāku mērķi politiķiem, ierēdņiem un ikvienam Latvijas iedzīvotājam. Nacionālā attīstības plāna mērķis ir sekmēt līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību un nodrošināt Latvijas konkurētspējas palielināšanos Eiropas Savienībā, kā arī izvirza Latvijas attīstības stratēģisko mērķi un nosaka galvenos rīcības virzienus, kas spēs nodrošināt stabilu valsts un sabiedrības izaugsmi.

Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma (2000) nosaka šādus stratēģiskos mērķus:

- saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību;

- saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību; saglabāt savvaļas sugu, kā arī kultūraugu un mājdzīvnieku šķirņu ģenētisko daudzveidību;
- veicināt tradicionālās ainavas struktūras saglabāšanos;
- nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgtspējīgu izmantošanu.

Plānošanas dokumentos izvirzītie stratēģiskie mērķi, prioritātes un pasākumi nav pretrunā ar Bioloģiskās daudzveidības nacionālās programmas pamatnostādnēm un ir vērsti uz tajās definēto mērķu sasniegšanu Priekules novadā.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013.-2020.gadam mērķi ir novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, kā arī nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013.-2020.gadam mērķi ir šādi:

- novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
- nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu; nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, atkritumi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (piemēram, komposts), un, ka atkritumi tiek pārstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām;
- nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā;

Galvenās plānā ietvertās aktivitātes ir šādas:

- atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības uzlabošana, tajā skaitā, atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu pieejamība iedzīvotājiem, atkritumu apsaimniekošanas normatīvās datu bāzes un statistikas uzlabošana;
- atkritumu dalītā vākšana, ietverot nepieciešamās infrastruktūras izveidi un attiecīgo normatīvo aktu izstrāde, lai veicinātu atkritumu dalīto vākšanu;
- atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai, reģenerācija un pārstrāde, ietverot nepieciešamās infrastruktūras izveidi un esošās infrastruktūras darbības uzlabošana, inovatīvu atkritumu reģenerācijas metožu veicināšanu;
- atkritumu apglabāšana.

Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas (telpiskais) plānojums 2006. - 2026. gadam. Tā vispārējais mērķis ir veicināt reģiona stabilu, sabalansētu un ilgtspējīgu attīstību, paaugstinot katra iedzīvotāja dzīves kvalitāti un nodrošinot reģiona konkurētspēju starptautiskā mērogā. Teritorijas plānojuma tiešais mērķis ir iegūt pārsektoriālu ilgtermiņa Kurzemes plānošanas reģiona telpas (teritorijas) izmantošanas redzējumu 20 gadu periodam, veidojot telpisku karkasu, lai reģiona attīstības pasākumi un projekti tiktu harmoniski – saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības prasībām - piesaistīti esošajai un perspektīvajai apdzīvotuma un saimnieciskajai struktūrai, iedzīvotāju kustībai, nodarbinātībai, transporta un satiksmes infrastruktūrai, vides vērtību struktūrai u.c. Tajā sniegtas plānošanas vadlīnijas vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem, kā arī izstrādātas rekomendācijas dažāda veida attīstības ietekmes uz vidi novēršanai un mazināšanai.

Vērtējot ūdensobjektu kvalitāti un mērķus ūdens kvalitātes sasniegšanai, Vides pārskatā ir ņemts vērā Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010. - 2015. gadam.

Vērtējot Priekules novada teritorijas plānojumu, jāsecina, ka tā izstrāde un paredzētās rīcības kopumā atbilst ilgtspējīgas attīstības pamatnosacījumiem, valstij saistošiem starptautiskajiem, kā arī nacionālajiem un reģionālajiem vides aizsardzības mērķiem.

3. Vides pārskata sagatavošanas procedūra

3.1. Vides pārskata mērķi, sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas

Vides pārskata mērķis ir novērtēt esošo vides situāciju atbilstoši plānošanas dokumenta saturam un detalizācijas pakāpei, noteikt būtiskās iespējamās ietekmes uz vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, informēt sabiedrību par plānošanas dokumenta un ar tā ieviešanu saistītajām iespējamām būtiskajām ietekmēm uz vides kvalitāti Priekules novadā, kā arī sniegt rekomendācijas būtisku vides ietekmju mazināšanā un nepieciešamības gadījumā piedāvāt kompensēšanas pasākumus.

Vides pārskata sagatavošana ir balstīta uz plānošanas dokumenta atbilstības vērtējumu vides un dabas aizsardzības, kā arī ilgtspējīgas attīstības principiem, arī mērķu, uzdevumu un prioritāro rīcību iespējamo būtisko ietekmju vērtējumu. Galvenie principi SIVN veikšanā un Vides pārskata sagatavošanā ir vides aspektu integrācija attīstības plānošanas dokumentā, piesardzība lēmumu pieņemšanā un procesa pārskatāmība.

Vides pārskats ir sagatavots atbilstoši MK noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.) un likumam „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, kā arī Vides pārraudzības valsts biroja 2012. gada 19. jūlija lēmumam Nr. 63 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”, balstoties uz Priekules novada teritorijas plānojuma 2015.-2026. pirmās un otrās redakcijas Paskaidrojuma rakstā apkopoto informāciju, Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu piedāvātajiem plānotās (atļautās) izmantošanas risinājumiem, grafisko daļu un Priekules novada pašreizējās situācijas raksturojumu. Vides pārskata sagatavošanai ir izmantota:

- Priekules novada pašvaldības rīcībā esošā informācija,
- Priekules novadu veidojošo pašvaldību teritorijas plānojumi:
 - o Priekules pilsētas plānojums 2007-2019;
 - o Bunkas pagasta plānojums un vides pārskats 2006-2018;
 - o Gramzdas pagasta plānojums 2007-2019;
 - o Kalētu pagasta plānojums 2004-2016;
 - o Priekules pagasta plānojums 2009-2021;
 - o Virgas pagasta plānojums 2006-2018.
- publiski pieejamā informācija un pētījumu rezultāti par vides stāvokli novadā,
- interneta vietnēs pieejamie informācijas avoti un datu bāzes, t.sk. LVĢMC¹ dati.

3.2. Sabiedrības līdzdalība un rezultāti

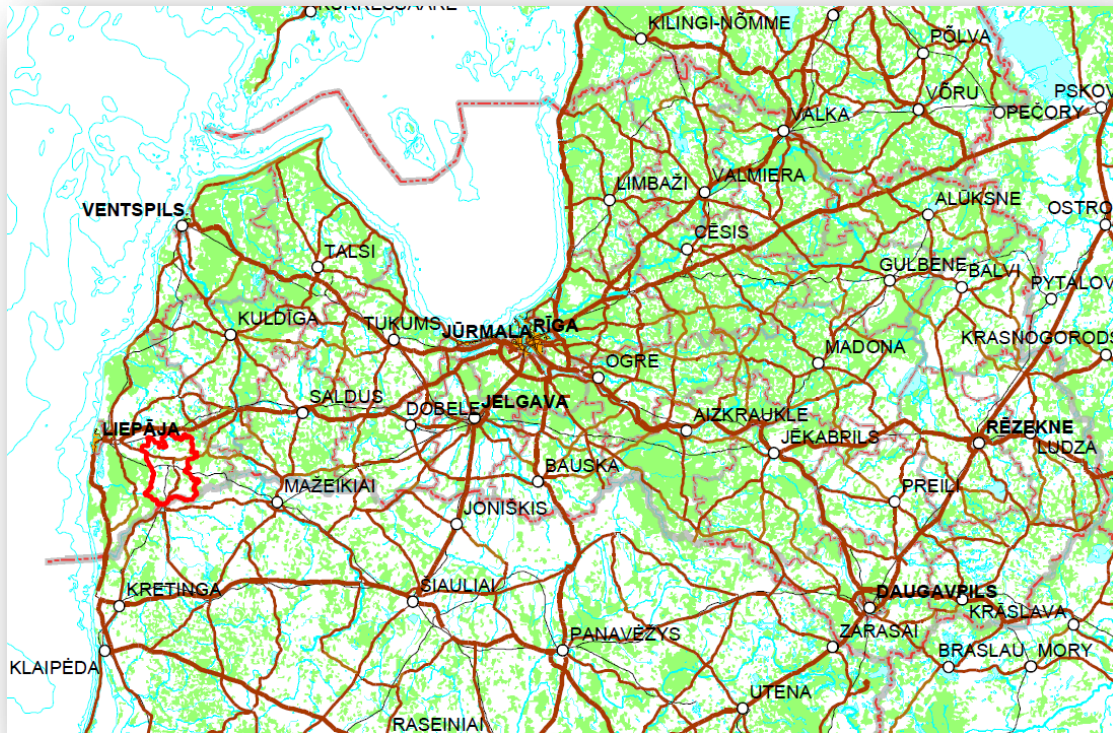
Vides pārskata projekta un Priekules novada teritorijas plānojuma 2015.-2026. gadam sabiedriskā apspriešana notiek vienlaikus ar Priekules novada teritorijas plānojuma apspriešanu, sabiedriskās apspriešanas sanāksme tiek organizēta 2015.gada 21. aprīlī Priekules novada Priekules pilsētas kultūras namā.

4. Esošais vides stāvoklis

4.1. Priekules novada vispārējais raksturojums

Priekules novads atrodas Kurzemes plānošanas reģiona dienvidrietumu daļā. Tas robežojas ziemeļos ar Durbes un Aizputes novadiem, austrumos – ar Vaiņodes novadu, dienvidos ar Lietuvas republikas Klaipēdas apriņķa Skodas rajona Skodas un Aleksandrijas seņūnijām, rietumos – ar Rucavas un Grobiņas novadiem.

¹ <http://www.meteo.lv/>

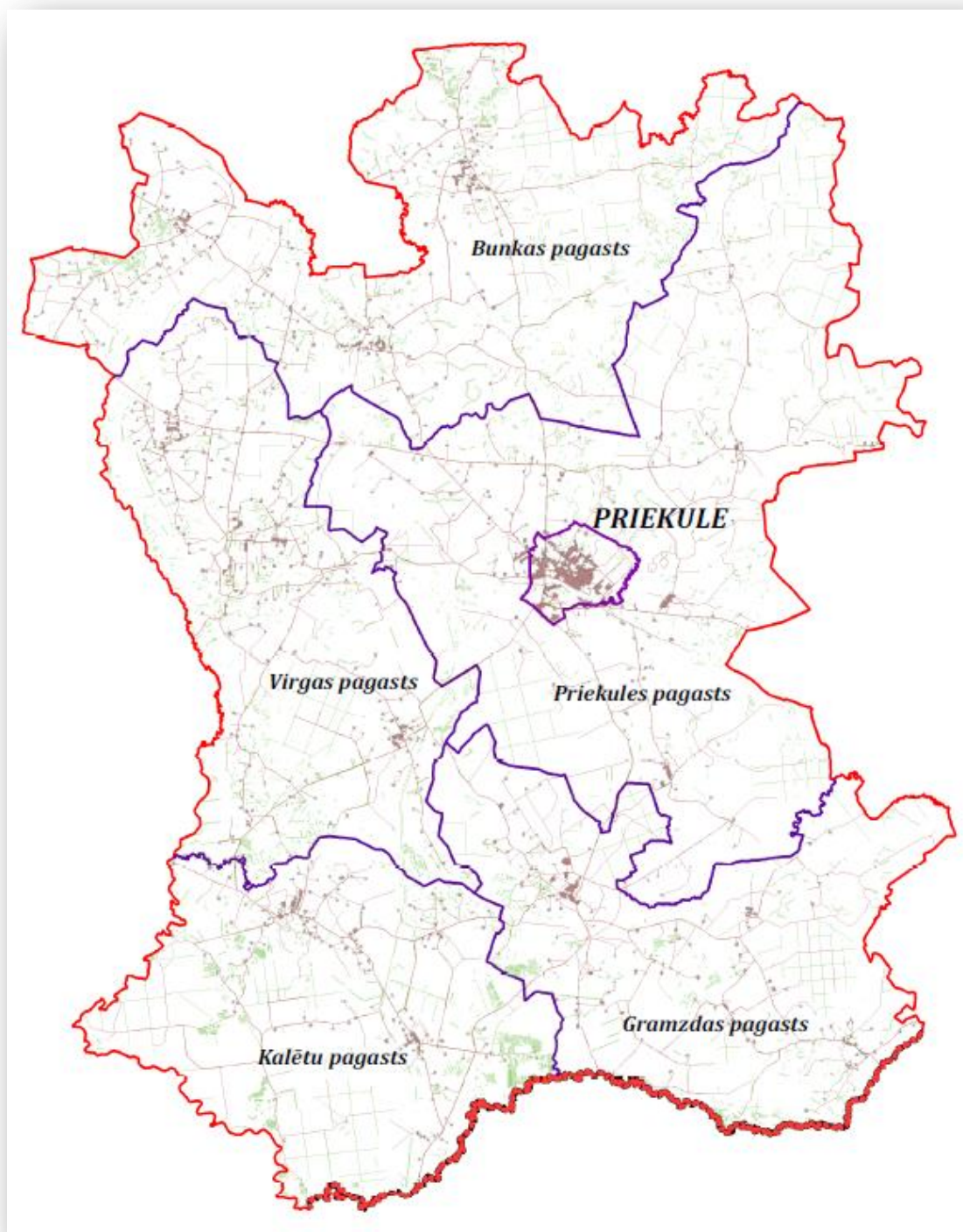

1. attēls Priekules novada novietojums Latvijā

Priekules novada platība 519.7 km² ², iedzīvotāju skaits 6139 (PMLP dati par situāciju uz 26.08.2014.)³ Vidējais apdzīvojuma līmenis (iedzīvotāju blīvums) 11.81 iedz./ km²

² http://lv.wikipedia.org/wiki/Priekules_novads

³ http://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/images/statistika/iedzivotaju%20reg.statistika%2001072014/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_skaitis.pdf

2. attēls Priekules novada teritorija

Priekules novads savu darbību sāka 2009.gada 1.jūlijā. Tas tika izveidots administratīvi teritoriālās reformas procesā (1999.-2009.), to veido Priekules pilsēta, Bunkas, Gramzdas, Kalētu, Priekules un Virgas pagasti.

Priekules novadu šķērso: ziemeļu dienvidu virzienā autoceļš P 114 Ilmāja -Priekule-Lietuvas robeža (Plūdoņi), austrumu rietumu virzienā autoceļš P 106 Ezere-Embūte-Grobiņa un autoceļš P 135 Priekule-Vaiņode.

Novada teritoriju šķērso dzelzceļa līnijas Rīga – Mažeiki – Klaipēda un Vaiņode - Liepāja posmi, kuri pašreiz nedarbojas. Priekules novada Bunkas pagastā atrodas dzelzceļa līnijas Rīga – Liepāja aizsargjosla.

Priekules novada administratīvais centrs atrodas Priekules pilsētā. Attālums līdz tai no Bunkas pagasta pārvaldes ir 8,8km (10,3km pa ceļu ar melno segumu), no Gramzdas pagasta pārvaldes 10,4km pa ceļu ar melno segumu, no Kalētu pagasta pārvaldes 15,7km (23,2km daļēji pa ceļu ar melno segumu), no Virgas pagasta pārvaldes 9,6km (15,2km pa ceļu ar melno segumu).

Priekules novads atrodas Rietumkursas augstienē, Vārtājas viļņotā līdzenuma austrumu daļā un Embūtes pauguraines rietumu daļā.

Rietumkursas augstiene ir augstiene Latvijas rietumu daļā, Kurzemē. Tas ir Latvijas rietumdaļas augstākais rajons ar posmotāko reljefu.

Augstienes pamatā ir pamatiežu pacēlums. Pamatiežu sastāvs šajā teritorijā ir dažāds. Ziemeļdaļā zem kvartāra segas atrodas vidus- un augšdevona ieži, bet dienviddaļā karbona, perma, triasa un juras ieži (kaļķakmens, dolomīts, māls, smilšakmens) atsedzas daudzu upju un strautu krastos un ietekmē upju ieleju ģeogrāfiskās ainavas.

Pamatiežu virsa ir nelīdzena: augstienes dienviddaļā tā sasniedz 70 - 82 m vjl., bet augstienes nolaidenumā, uz ziemeļaustrumiem no Aizputes, ir zemāka. Virs pamatiežiem ledājs atkāpjoties atstājis biezu, bet nevienmērīgu glaciālo nogulumu kārtu.

Kvartāra segu veido visdažādākie ledāja un tā kušanas ūdeņu noguldītie materiāli, tāpēc tās stratigrāfija ir daudzveidīga un sarežģīta. Kvartāra nogulumu biezums mainās no 120 m dienvidos līdz 30 - 40 m ziemeļos.

Augstiene sastāv no morēnu un morēnu-kēmu paugurainēm un paceltiem pamatmorēnas un limnoglaciālajiem līdzenumiem. Starp paugurainēm atrodas platas ieplakas. Augstienes nogāzē ir plašs, lēzens nolaidenums, kas reljefā vērojams kā viļņoti pamatmorēnas un lokālo baseinu līdzenumi vai zemas pauguraines. Lielāko daļu Priekules novada teritorijas aizņem viļņots morānu līdzenums

Augstienes rietumu nogāzē ir plašs nolaidenums, kurā atrodas arī Vārtājas viļņotais līdzenums, kuru reljefā vērojami viļņoti līdzenumi un zemas pauguraines. Stāvāka ir austrumu nogāze. Starppauguru ieplakās ir nelieli ezeri un purvi.

Priekules novads atrodas 15.7 – 126.4m virs jūras līmeņa.

Rietumkursas augstienē labvēlīgais klimats un ar karbonātiem bagātais zemes virskārta litoloģiskais sastāvs ir viens no cēloņiem, kāpēc Rietumkursas augstienes rajonā (arī Dienvidkursas augstienes rajonā) dabiskā veģetācija ir bagātāka nekā pārējā Latvijas teritorijā. Tā, piemēram, platlapju koki šajā rajonā aug un dabiski atjaunojas ne tikai vietās, kur ir karbonātiski mālaini augsnes cilmieži, kā tas ir Viduslatvijā, bet arī uz bezkar-

bonātiskiem mālainiem cilmiežiem. Arī smilts un smilšainos cilmiežos veģetācijas grupējumi Rietumkursas augstienē ir sugām bagātāki nekā Viduslatvijā.

Rietumkursas augstienes klimata atšķirības no pārējo Latvijas rajonu klimata nosaka augstienes reljefs un ģeogrāfiskais stāvoklis. Augstiene vērsta pret mitrajiem rietumu un dienvidrietumu jūras vējiem, tāpēc tās ziemeļdaļa saņem ap 600 mm nokrišņu, bet dienviddaļa - ap 700 mm. Rietumkursas augstienē nokrišņu daudzums gadā ir ap 600 - 800 mm, pie tam rietumu nogāze saņem vairāk nokrišņu, nekā austrumu nogāze. Aktīvās veģetācijas periodā augstiene saņem visvairāk siltuma Latvijā. Veģetācijas periods ilgst vidēji apmēram 185 dienas, bet pašos dienvidrietumos tas ir visgarākais Latvijā - 220 dienu. Augstieni šķērso 6° gada izoterma. Gar augstienes rietumu robežu iet -3° janvāra izoterma, pašā augstienē vidējā temperatūra janvārī ir no -3,5 līdz -4°. Vidējā temperatūra jūlijā - siltākajā mēnesī - apmēram 16,5°.

4.2. Dabas resursi

4.2.1. Virszemes ūdeņi

Rietumkursas augstiene ir ūdensšķirtne starp Ventas un Baltijas jūras noteces baseiniem, tāpēc tajā ir biezs upju tīkls. Šaurajā un saposmotajā Rietumkursas augstienē gandrīz visur ir labi noteces apstākļi. Augstienes vidienē gada noteces slāņa biezums ir apmēram 270 mm, bet dienviddaļā - apmēram 280 mm.

Augstienes rietumu nolaidenumā sākas Bārta u.c. upes. Kopumā upju tīkls ir biezs, mitruma apstākļi labi, tomēr starppauguru ieplakās novērojami mitruma sastrēgumi. Mitruma apstākļu regulēšanā daudz darījis cilvēks, iztaisnojot un padziļinot upju gultnes.

Daudz ir nelielu ezeru. Nelielie, šaurie, garie ezeriņi augstienes ziemeļdaļā ir subglaciālo vagu ezeri. Rietumlatvijā dabasapstākļu kopums lauksaimniecībai vislabvēlīgākais ir Rietumkursas augstienē.

Priekules novadā ir sekojošas upes:

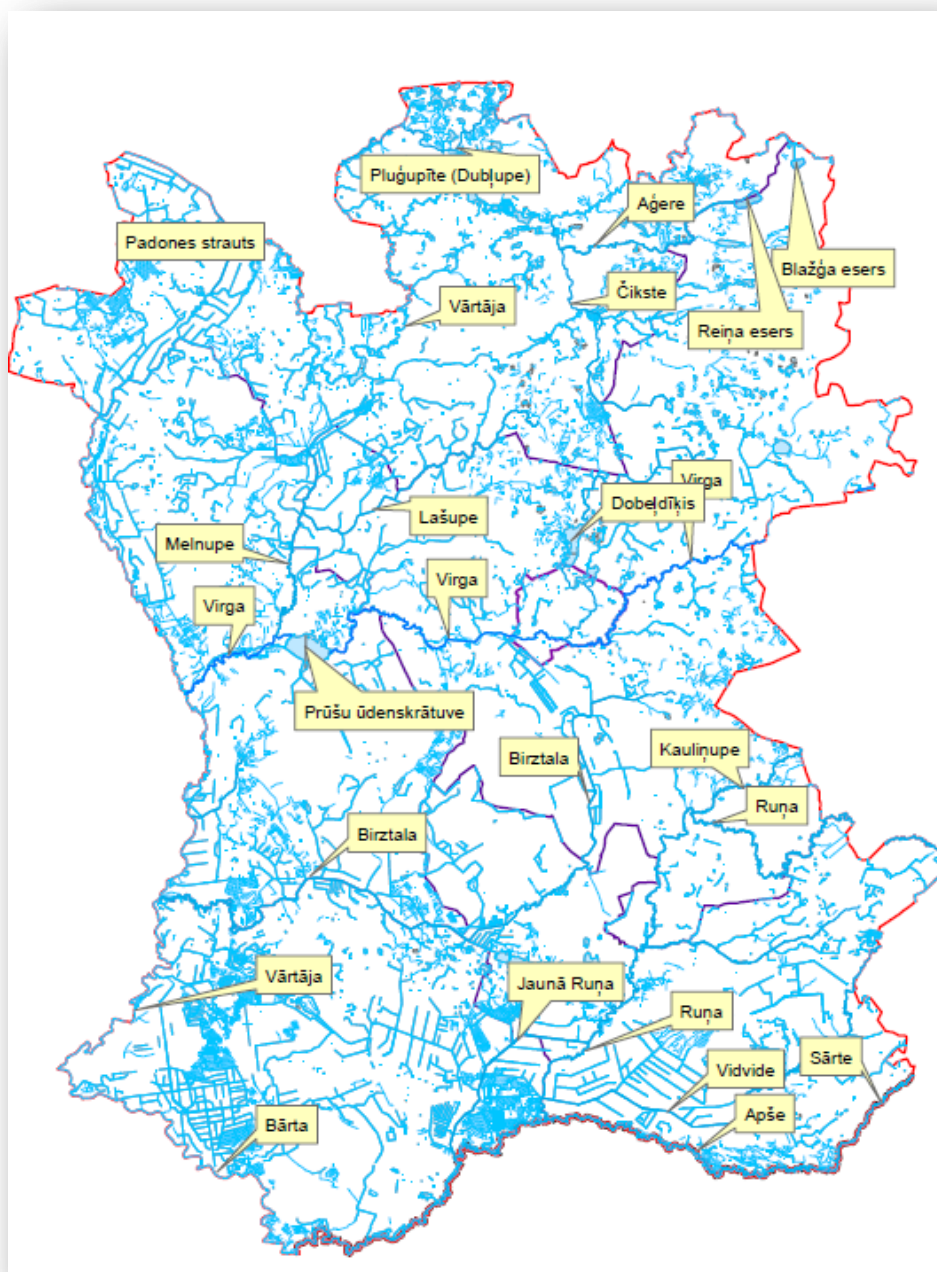
1. Āģere
2. Apše,
3. Bārta,
4. Birztala,
5. Braucupe,
6. Čikste,
7. Kauliņupe,
8. Lašupe,
9. Lībjupe,
10. Melnupe,
11. Niedrupe,
12. Remese,
13. Ruņa,
14. Vārtāja,

15. Vidvide,

16. Virga.

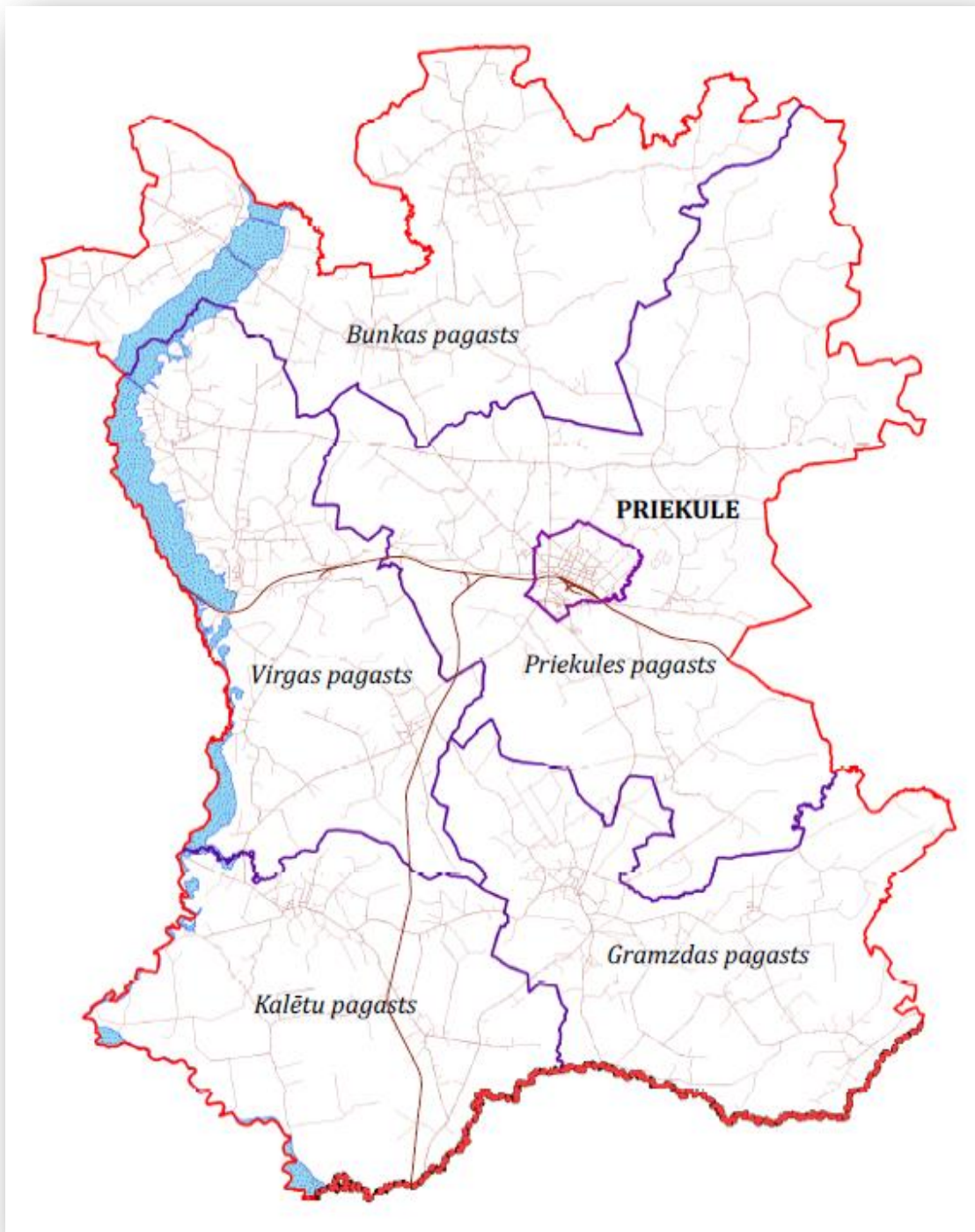
Lielākie ezeri un ūdenskrātuves:

1. Prūšu ūdenskrātuve (63,66ha),
2. Dobeļdīķis (19,9 ha),
3. Reiņu ezers (16,0 ha),
4. Blažģa ezers (5,5 ha).

3. attēls Virszemes ūdeņi Priekules novadā

Analizējot applūstošās teritorijas, secinām, ka lielāko ietekmi rada Vārtājas upe senlejas teritorijā. Tas ir kā sekas cilvēka darbībai, jo šo upi novada teritorijā šķērso pieci ceļi. Katram ir izveidots kārtīgs uzbērums, kas kavē dabīgu ūdens aizplūšanu. Šis fakts ir arī viens no tiem, kāpēc vērojama paliēņu pļavu pārpurvošanās.

4.attēls Applūstošās teritorijas Priekules novadā

4.2.2. Derīgie izrakteņi

Derīgie izrakteņi ir iežu un minerālu sakopojumi Zemes garozā, kuru ķīmiskais sastāvs un fizikālās īpašības ļauj tos efektīvi izmantot kā izejvielas tautsaimniecībā.

Priekules novadā atrodami šādi derīgie izrakteņi:

- Kūdra;
- Kaļķakmens, smiltis, māls;
- Dolomīts
- Pazemes minerālūdeņi un saldūdeņi)
- Kalnu ķīmiskie derīgie izrakteņi - apatīts, fosfāti, minerālsāļi
- Dārgakmeņi - dimants, dzintars u.c.

Pašvaldības attīstībā nozīmīga vieta ir derīgo izrakteņu ieguvei un izmantošanai. Šo resursu teritoriālo izvietojumu nosaka vietas ģeoloģiskā uzbūve. Pašreiz izmantotos derīgos izrakteņus pēc to izplatības biežuma daļa divās grupās. Ierobežotas izplatības derīgie izrakteņi veidojušies pirmskvartāra nogulumiežos.

Tie ir kaļķakmens, dolomīti, māls un kvarca smilts. To izmantošanu ierobežo izplatība nelielā Latvijas teritorijas daļā (piemēram, kaļķakmens atrodams tikai Latvijas dienvidos un dienvidrietumos) un ieguves iespējas. Augstienēs virs šiem iežiem atrodas 20 - 170 m biezs kvartāra nogulumu slānis, bet zemienēs ieguvi traucē augstais gruntsūdens līmenis.

Otrajā grupā ietilpst plaši izplatītie derīgie izrakteņi - smilts un grants, kvartāra māls, saldūdens kaļķieži, kūdra un sapropelis. To izmantošanu parasti ierobežo teritorijas ģeoloģiskā uzbūve. Derīgo izrakteņu ieguve nav pieļaujama, ja tie atrodas tiešā apdzīvoto vietu tuvumā vai arī ainaviski augstvērtīgās dabas teritorijās.

Maz izplatīti vai arī nepietiekami izpētīti derīgie izrakteņi Latvijas Zemes dzīlēs ir nafta, dzelzsrūda un brūnogle.

Bunkas pagasta teritorijā no visiem kvartāra nogulumu derīgajiem izrakteņiem ir atrasta tikai grants un smilts, kura izmantojama ceļu būvei, derīgā slāņa biezums 8.0m, segslānis 0.3m, atrodas uz Bunkas un Virgas pagastu robežas, nosaukums – Grāvnieki - Priednieki. Pamatojoties uz ģeoloģiskajiem pētījumiem, 1998.gadā A/s „Ceļuprojekts” izstrādāja karjeras apsaimniekošanas projektu. Derīgā materiāla krājumus Vārtājas smilts – grants atradnē var vairākkārt paplašināt, jo sagaidāms, ka Vārtājas senlejā fluvoglaciālie nogulumi ir izgulsnēti krietni lielākā posmā nekā veikti patreizējie ģeoloģiskās izpētes darbi.

Pēc Latvijas ģeomorfoloģiskā iedalījuma Atradnes atrodas Rietumkurzemes augstienes dienvidu daļā un ietilpst Durbes – Vārtājas senlejā, kura veidojusies ledāju kušanas periodā. Senlejas garums sasniedz 40km, platums 500-700m, bet dziļums – līdz 30m.

Reljefs atradnes apkārtnē paugurains – to absolūtās atzīmes paceļas līdz 45-55m atzīmei. Vārtājas senlejas un līdz ar to atradnes reljefs ir viegli viļņots, tā absolūtās augstuma atzīmes 22-27m.

Gramzdas pagastā kvartāra segas biezums ir 30-40 m robežās. Griezuma augšējā daļā atrodas mālsmilts ar biežām plānām (5-20 cm) smilts un aleirīta starpkārtām. Apakšējo daļu veido Kurzemes leduslaikmeta nogulumu. Plašas teritorijas pārklāj limnoglaciālā smilts, kuras biezums sasniedz 5-8 m. Ģeoloģiskie apstākļi nerada sevišķus ierobežojumus saimnieciskajai darbībai.

Pārējā pagasta teritorija atrodas Rietumkursas augstienes Embūtes pauguraines dienviddaļā. Tā atrodas 50-109 m virs jūras līmeņa. Šajā teritorijā plaši izplatīti morēnu pauguri, kas mijas ar ieplakām, upju ielejām un ielejveidīgiem pazeminājumiem. Pauguru relatīvais augstums mainās no 8-25 m. To uzbūvē piedalās morēna, dažāda graudainuma smilts, grants ar oļiem, aleirīts, retāk māls. Grants un smilšu veidotos paugurus bieži pārklāj 3-5 m bieza morēnas sega. Reljefu saposmo atsevišķas ledāju kušanas ūdeņu noteces ielejas (Birztala, Ruņa), kuru platums sasniedz pat 1 km, bet dziļums 20-25 m. Gar ielejām izvietojušies fluviaglaciālie līdzenumi un plašas deltas, kuras veido līdz 10-15 m biezs smilts, grants un oļu slānis. Teritorijas dabiskā noturība pret tehnoloģiskām slodzēm ir vidēja. Saimnieciskās darbības rezultātā var strauji pasliktināties augšņu erozija un jaunu gravu veidošanās pauguru, masīvu un ieleju stāvajās nogāzēs. Kā viens no šādas potenciālas erozijas objektiem ir Smaižu grava, kur erozija var aptvert līdz 600-800 ha zemju.

Grants un smilts ir visizpaltītākie derīgie izrakteņi Rietumkursas augstienē. To izcelsme saistīta ar fluvioglaciālajiem nogulumiem. Ar senās deltas nogulumiem saistīta Gramzdas grants un smilts trīs atradņu grupas – Gramzda, Gramzda-1 un Gramzda-2. Izpētītie krājumi novērtēti 8,4 milj.m³. Produktīvā slāņkopa sastāv no smilts (50-60%), grants un oļiem (30-40%) un akmeņiem (5%). Rupjās frakcijas dominē slāņkopas augšdaļā. Grants un smilts izmantojama bez mazgāšanas betonam, javām un ceļu būvei. Segkārtas biezums 0,3-0,6 m, bet derīgās slāņkopas biezums 1,9-9,6 m. 2 km ziemeļaustrumos no Gramzdas atrodas Mazgramzdas (Silenieku) perspektīvais laukums 0,3 km² platībā ar prognozēto krājumu apjomu 2 milj.m³. Šīs atradnes lielākā daļa atrodas Priekules pagasta teritorijā. Derīgās slāņkopas biezums 6,7 m. Grants izmantojama betonam, javām un ceļu būvei. Pagasta ziemeļdaļā atrodas grants atradne Ziemeļi. Šeit produktīvā slāņkopa sastāv no 18,6% grants un 81,4% smilts. Segkārtas biezums 5,2 m, bet derīgā slāņa biezums 13,6m. Platība 31,2 ha. Novērtētie krājumi 4,3 milj.m³. Daļa no atradnes atrodas Priekules pagasta teritorijā. Grants izmantojama betonam, javām un ceļu būvei. Iespējamās kūdras atradnes atrodas Dīksaimniecības (10 ha), Velēnu (15 ha) un Kunkuļu (10 ha) purvos.

Kalētu pagasta ziemeļu daļa un neliela teritorija dienvidu daļā ir sastopama Naujoji – Akmenes svīta (gaišpelēki, zemjaini kaļķakmeņi ar porcelānveida un afanītisku kaļķakmeņu starpslāņiem un „kunkuļiem”, organogēnie un biohermu kaļķakmeņi) un pagasta dienvidu daļa ar Nemunas svītu (sarkanbrūni māli, aleirolīti, merģeļi, smalkgraudainas smiltis, smilšakmeņi ar ģipša ieslēgumiem).

No derīgajiem izrakteņiem pašvaldība un iedzīvotāji savām vajadzībām izmanto kūdras karjeru „Upespiziki” 3.7 ha platībā, smilts karjeru „Baloži” 2.1 ha platībā un grants karjeru „Viģeļu grantsbedres” 3.5 ha platībā, „Granti” 5.27ha.

Pēc VĢD datiem Kalētu pagasta teritorija nav bagāta ar derīgajiem izrakteņiem. Datu bāzēs ir informācija par divām – Kūduma kūdras atradni un Krizbergu – Mazkalētu smilts – grants prognozēto lauku.

Kūduma kūdras atradnes (VĢD datu bāzes nr.11695, kūdras fonda nr.414) platība ir 15.8 ha, rūpnieciski izmantojamā dziļuma robežās 7.2 ha. Kūdras slāņa maksimālais dziļums 3,5 m, vidējais dziļums 1.64 m, kūdras krājumi 118,1 tūkst.m³ jeb 24 tūkst.tonnu. Izpētes pakāpe P, kūdras atradnes tips Z.

No Krizbergu – Mazkalētu smilts – grants prognozētā lauka Kalētu pagasta teritorijā atrodas pavisam niecīga daļa, kas piekļaujas Vārtājai. Nav datu par slāņa mehānisko sastāvu, bet segkārtas biezums 0,1-0,3 m, derīgā slāņa biezums 1,5-7,6m. Materiāls piemērots ceļu būvei.

Kalētu pagasta teritorija atrodas arī ģeotermālo un bromu saturošo ūdeņu zonā. No Venda – Kembrija pazemes ūdens kompleksa ģeotermālajiem resursiem Kalētu pagasts atrodas zonā, ko raksturo pazemes ūdens komplekss ar tā virsmas temperatūru 45-50°C, un pazemes ūdeņu zonā ar rūpnieciskā bromu saturu 446-573 mg/l. Dziļums šī Kembrija horizonta virsmā ir aptuveni 1700 m no zemes virsmas. No Apakš- un Vidusdevona pazemes ūdens kompleksa ģeotermālajiem resursiem pagasts atrodas pazemes ūdens kompleksa teritorijā ar tā virsmas temperatūru 15-20°C un Pērnavas svītas virsmas dziļumu ap 700 m no zemes virsmas. Bromu saturs 25-80 mg/l.

Priekules pagasta teritorijā 2.5 km no Priekules pilsētas uz ziemeļaustrumiem atrodas Priekules limnoglaciālā māla atradnes. Derīgais slānis (pelēkbrūns slokšņu māls) ir 2.6 m biezs. Segkārtā (augsne, smilts) ir 1.7 m bieža. Priekules māla atradne pētīta 1948. gadā. Sākotnējie krājumi – 778 tk m³, atlikušie krājumi – ap 170 tk m³. Sākotnēji māls izmantots ķieģeļu ražošanai.

Priekules pagasta teritorijā sastopamas arī smilts un grants iegulas kā arī kūdra ar merģeļa piejaukumiem. Smilts – grants un smilts ieguves karjera atradnes Zīverti-Slokas, atrodas Priekules pagasta “Būrīši” Smilts – grants un smilts ieguves karjera atradnes “Bites” atrodas juridiskai personai iznomātā zemē Priekules pagastā un derīgo izrakteņu ieguves atļauja izsniegta SIA “Inerto materiālu servisam”.

Virgas pagastā derīgie izrakteņi saistās ar ledus laikmeta un senajiem nogulumiežiem. Tur ir vietējas nozīmes derīgie izrakteņi

Nozīmīgākās atradnes ir smilts – grants materiāls, kas izmantojams ceļu būvei un remontam. Ir pieejama informācija par 3 pētītām atradnēm un 2 perspektīviem smilts un grants izplatības laukiem. Lielākā daļa no tiem atbilst prognožu krājumiem. Visās atradnēs nepieciešama papildus izpēte. Par vislielāko tuvākajā apkārtnē tiek uzskatīts Virgas perspektīvais lauks, kura platība pārsniedz 30 km².

Mazizpētītie un problemātiskie ģeoloģiskie resursi

Par šiem derīgajiem izrakteņiem pagaidām ir nepietiekama informācija, vai arī to praktiskā izmantošana ir stipri apgrūtināta.

Apzināti 2 perspektīvie dolomīta laukumi. Būtiska nozīme piešķirama Paplakas atradnei, tomēr tās izmantošanu apgrūtinā tas, ka Paplakas atradnes lielākā daļa iekļauta Vārtājas upes aizsargjoslā, kas stipri ierobežo tās izmantošanu, vai pat pilnībā to izslēdz.

4.2.3.1. GRANTS UN SMILTS

Grants un smilts. Pēc ieguves apjoma smilts un grants ir visvairāk izmantotie derīgie izrakteņi Latvijā. Smilti un granti galvenokārt izmanto ceļu būvē un remontā, ēku būvniecībā un būvkonstrukciju ražošanā. Gandrīz katrā Latvijas pagastā ir smilts vai grants karjeri, kuru kopējais skaits pārsniedz 1500.

Priekules novadā šie resursi atrodas:

Bunkas pagastā derīgā materiāla krājumus Vārtājas smilts – grants atradnē var vairākkārt paplašināt, jo sagaidāms, ka Vārtājas senlejā fluvoglaciālie nogulumi ir izgulsnēti krietni lielākā posmā nekā veikti patreizējie ģeoloģiskās izpētes darbi.

Karjera teritorija pēc derīgā materiāla izstrādes rekultivējama un apmežojama.

Karjera projektēta divos blokos, tās ģeogrāfiskās koordinātes 56° 31' 22" Z pl. un 21° 26' 14" A g.

Pēc Latvijas ģeomorfoloģiskā iedalījuma Atradnes atrodas Rietumkurzemes augstienes dienvidu daļā un ietilpst Durbes – Vārtājas senlejā, kura veidojusies ledāju kušanas periodā. Senlejas garums sasniedz 40km, platums 500-700m, bet dziļums – līdz 30m.

Reljefs atradnes apkārtnē paugurains – to absolūtās atzīmes paceļas līdz 45-55m atzīmei. Vārtājas senlejas un līdz ar to atradnes reljefs ir viegli viļņots, tā absolūtās augstuma atzīmes 22-27m.

Atradnes ģeoloģiskās izpētes darbi veikti 1998.gada aprīlī. Ģeoloģiskā izpēte veikta divos atsevišķos laukumos: uz ziemeļaustrumiem no jau esošā karjera (I bloks) un uz dienvidaustrumiem no tā (II bloks).

Šajā teritorijā grants karjeras jau ir kopš Latvijas brīvvalsts laika. Veicot grants ieguvu 1999.gadā tika atrasti senkapi, kuriem tika noteikta aizsargjosla 500m, kas praktiski aptur jebkādu saimniecisko darbību šajā zonā. Tas nozīmē, ka praktiski nav iespējama teritorijas rekultivācija. Šī teritorija ir vizuāli nepievilcīga un atrodas tieši valsts autoceļa V4 1207 Durbe-Tadaiķi-Bunka-Priekule malā. Savukārt Liepājas rajona plānojums nepieļauj iespējamību, ka valsts ceļu malā atrodas vizuāli nepievilcīgas vai pielūžņotas teritorijas.

Gramzdas pagastā kvartāra segas biezums ir 30-40 m robežās. Griezuma augšējā daļā atrodas mālsmilts ar biežām plānām (5-20 cm) smilts un aleirīta starpkārtām. Apakšējo daļu veido Kurzemes leduslaikmeta nogulumi. Plašas teritorijas pārklāj limnoglaciālā smilts, kuras biezums sasniedz 5-8 m. Ģeoloģiskie apstākļi nerada sevišķus ierobežojumus saimnieciskajai darbībai.

No Krizbergu – Mazkalētu smilts – grants prognozētā lauka **Kalētu pagasta** teritorijā atrodas pavisamniecīga daļa, kas piekļaujas Vārtājai. Nav datu par slāņa mehānisko sastāvu, bet segkārtas biezums 0,1-0,3 m, derīgā slāņa biezums 1,5-7,6m. Materiāls piemērots ceļu būvei.

Priekules pagasta teritorijā sastopamas arī smilts un grants iegulas. Smilts – grants un smilts ieguves karjera atradnes Zīverti-slokas, atrodas Priekules pagasta "Būrīši" un derīgo izrakteņu. Smilts – grants un smilts ieguves karjera atradnes "Bites" atrodas

sabiedrībai iznomātā zemē Priekules pagastā un derīgo izrakteņu ieguves atļauja izsniegta SIA "Inerto materiālu servisam".

Virgas pagastā nozīmīgākās atradnes ir smilts – grants materiāls, kas izmantojams ceļu būvei un remontam. Ir pieejama informācija par 3 pētītām atradnēm un 2 perspektīviem smilts un grants izplatības laukiem. Lielākā daļa no tiem atbilst prognožu krājumiem. Visās atradnēs nepieciešama papildus izpēte.

4.2.3.2.KŪDRA

Kūdra. Kūdra ir nozīmīga mūsu valsts dabas bagātība. Tai ir ļoti plašs pielietojums. Tradicionāli to izmanto augsnes ielabošanai, kā pakaišus, fermās, kā kurināmo katlu mājās un termoelektrocentrālēs. Kūdras atradnes ir visā Latvijas teritorijā. Priekules novadā kūdra atrodas **Kalētu pagastā** Kūduma kūdras atradnes (VĢD datu bāzes Nr. 11695, kūdras fonda nr.414) platība 0 robežās ir 15.8 ha, rūpnieciski izmantojamā dziļuma robežās 7.2 ha. Kūdras slāņa maksimālais dziļums 3,5 m, vidējais dziļums 1.64 m, kūdras krājumi 118,1 tūkst.m³ jeb 24 tūkst. tonnu. Izpētes pakāpe P, kūdras atradnes tips Z.

4.2.3.3.SALDŪDENS KAĻĶI

Sastāv no ogļskābā kalcija (CaCO₃). Pavisam tīri tie dabā reti sastopami. Parasti tiem ir piejaukti māli, dolomīts, dzelzs un citas vielas. Kaļķakmeni izmanto papīra, stikla, ziepju, cukura, ādu, sodas, kaļķu, cementa rūpniecībā un citur vai nu kā izejviela vai kā palīgīdzeklis.

Grants bedrēs, tīrumos, upju gultnēs, kā arī mālā ir sastopami dažāda lieluma balti vai pelēki noapaļoti oļi, kurus dēvē par silura oļiem. Silura laikmeta kaļķakmens kārtas Latvija atrodas dziļi zemē.

Cietais kaļķakmens sastopams dažāda lieluma iegarenu vai ieapaļu formu veidā, kuras ieguldītas mīkstā, kārtainā kaļķakmens masā.

Kursas kaļķakmens ir viens no vērtīgākajiem izrakteņiem Latvijā, jo to izmanto daudzās rūpniecības nozarēs. Kā galveno tā izmantošanas veidu varam minēt portlandcimenta rūpniecību. Kursas kaļķakmeni izlieto arī baltkaļķu iegūšanai. Kaļķakmeni apdedzinot, iegūst gabalaino un pēc malšanas pulverveidīgo dedzināto kaļķi. Apdedzinātos gabalus veldzē ar ūdeni, un tā dabū dzēstos kaļķus. Mūrēšanai baltkaļķi mazāk noderīgi nekā pelēkie mūrkaļķi, ko iegūst, apdedzinot dolomītus.

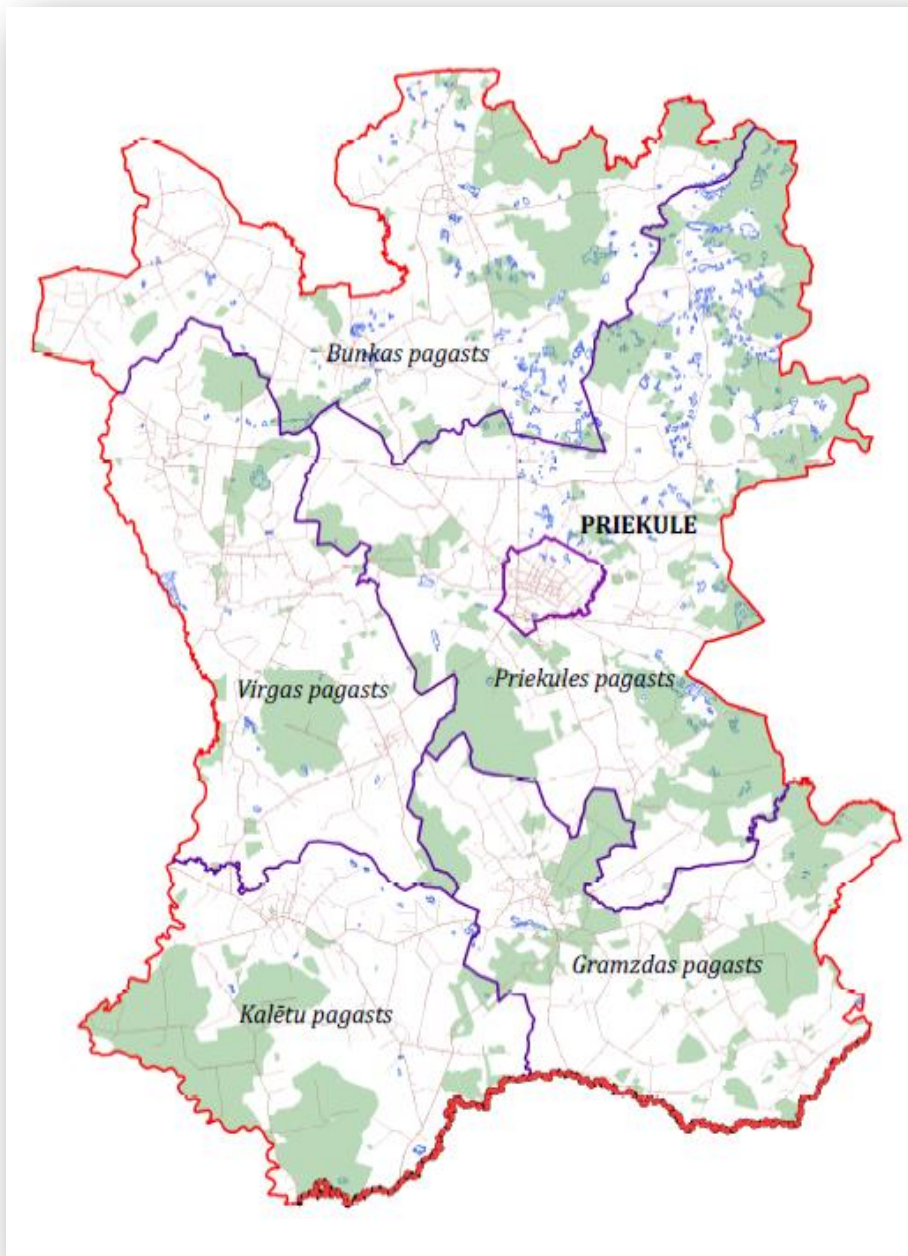
4.2.3.4.DOLOMĪTS

Par šiem derīgajiem izrakteņiem pagaidām ir nepietiekama informācija, vai arī to praktiskā izmantošana ir stipri apgrūtināta.

Priekules novada teritorijā ir apzināti divi perspektīvie dolomītu laukumi, bet nepieciešama papildus izpēte

4.2.3. Meži, purvi

Mežs ir ekosistēma, kurā galvenais organiskās masas ražotājs ir koki. Mežs ir sarežģīta sistēma – tajā ietilpst gan dažāda vecuma koki, gan pameža un zemsegas augi un meža dzīvnieki, gan augsne ar tās bagātīgo faunu, baktērijām, aļģēm, un citām sīkbūtnēm. Starp visiem šiem organismiem notiek sarežģīta mijiedarbība, un tie ir savstarpēji saistīti ļoti komplicētās barības ķēdēs.⁴ Meža zemes teritorija Priekules novadā aizņem 29% no visas novada platības.

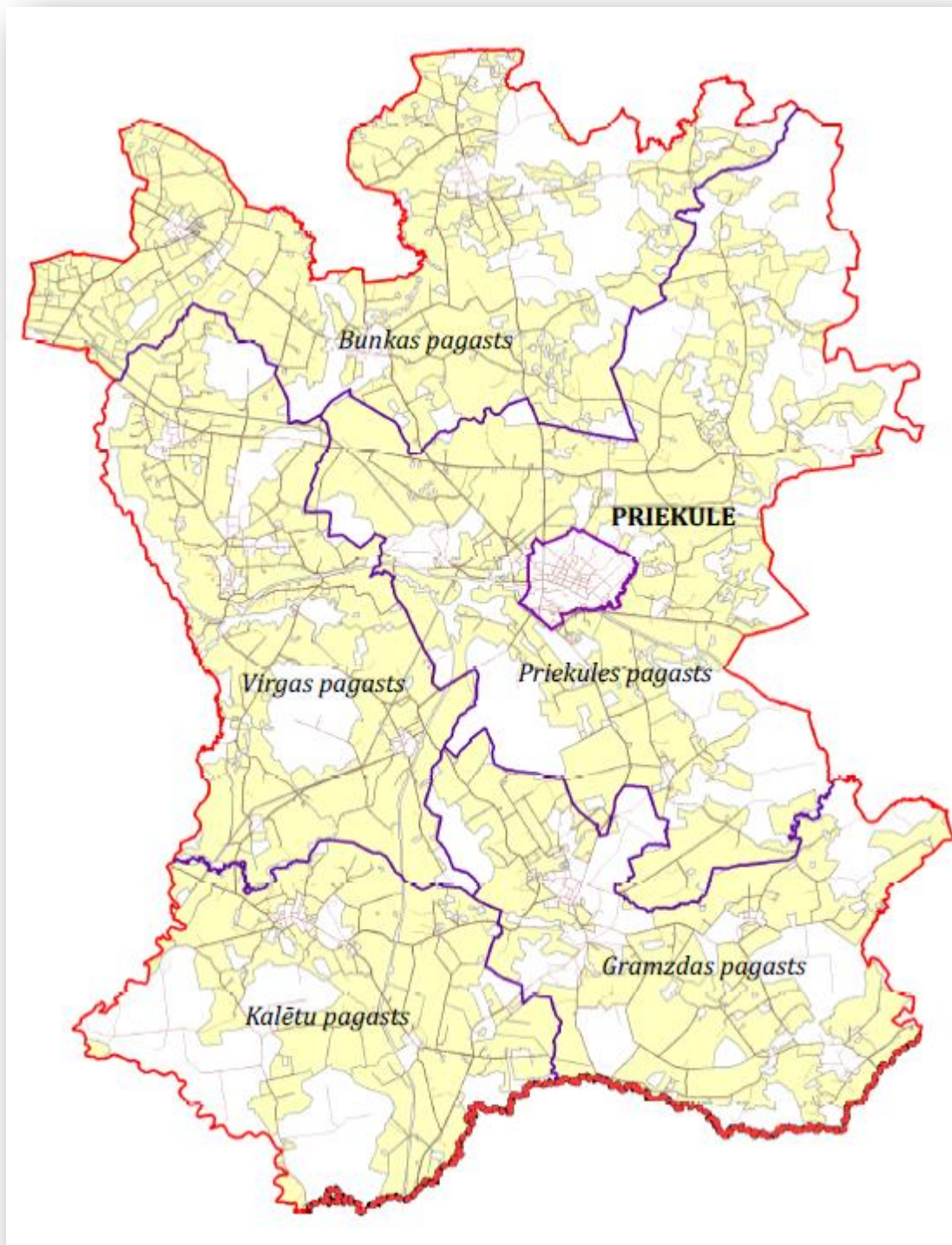
5.attēls Meži un purvi Priekules novadā⁵

⁴ <http://latvijas.daba.lv/biotopi/mezi.shtml#v152>

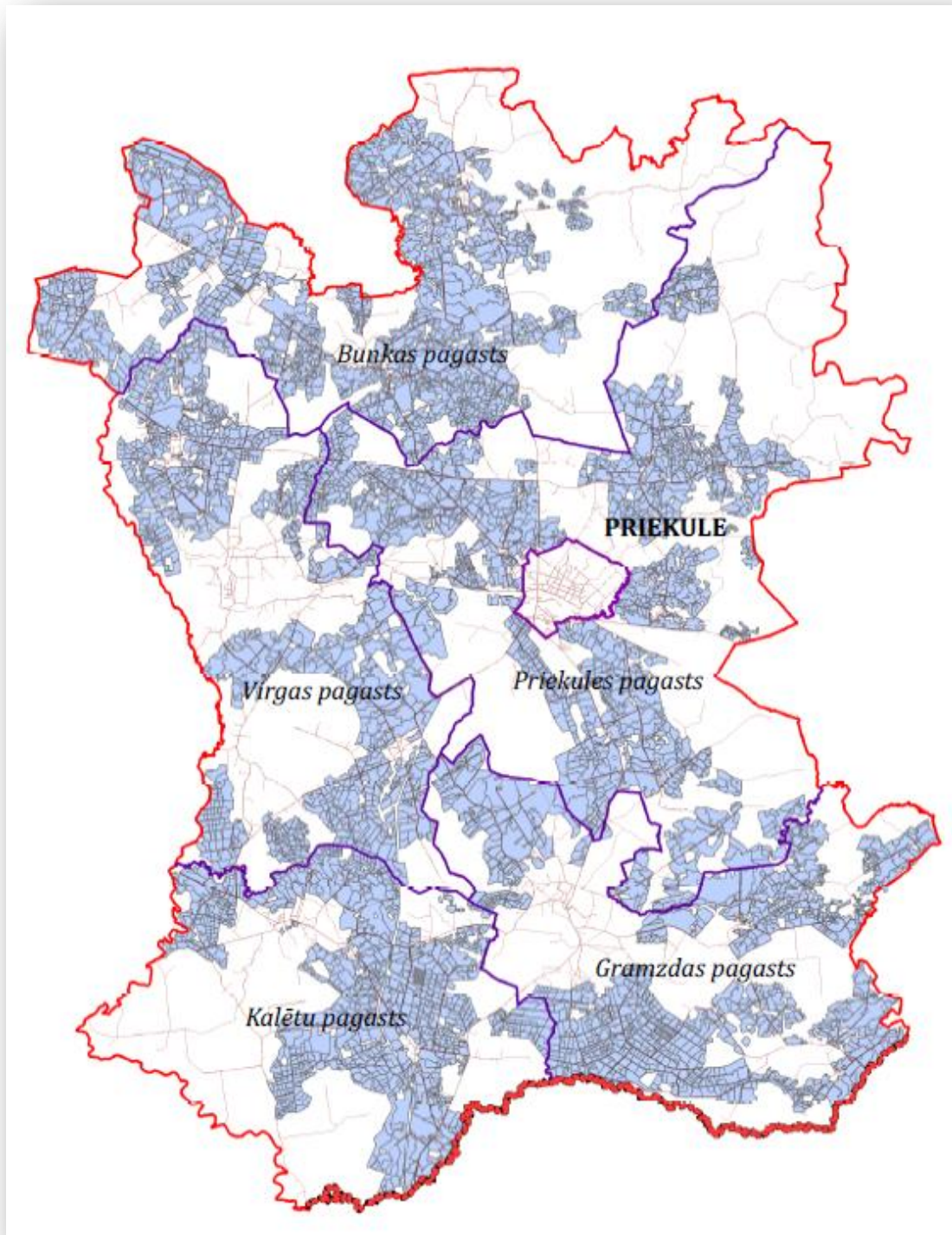
⁵ <http://neogeo.lv/ekartes/purvi.html>

4.2.4. Lauksaimniecības zemes

Priekules novadā 58% no visas platības aizņem lauksaimniecībā izmantojamā zeme, tāpēc galvenā nodarbošanās ir lauksaimniecība. Augsnes tam ir piemērotas.

6.attēls Lauksaimniecības zemes Priekules novadā

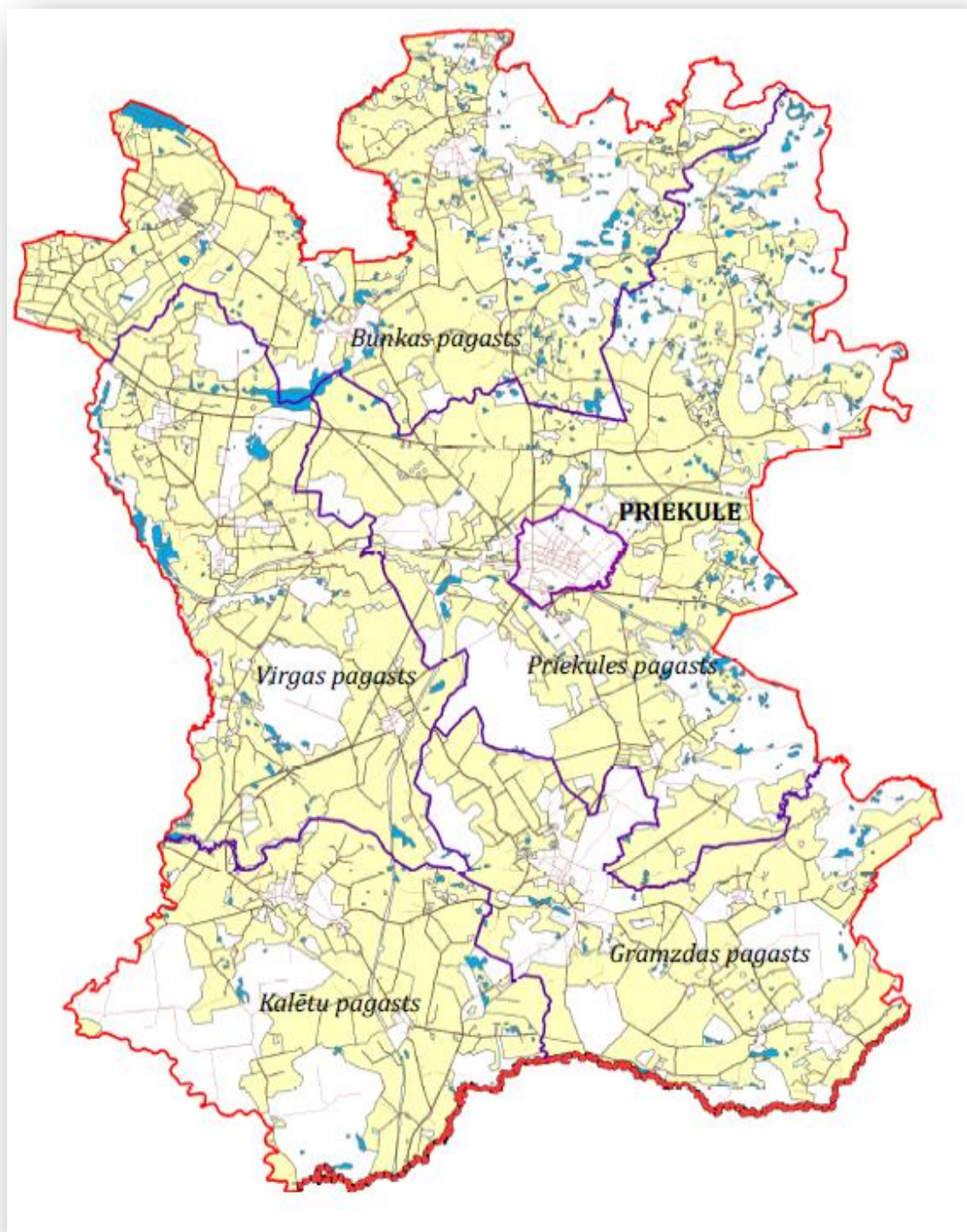

7.attēls Meliorētās lauksaimniecības zemes Priekules novadā

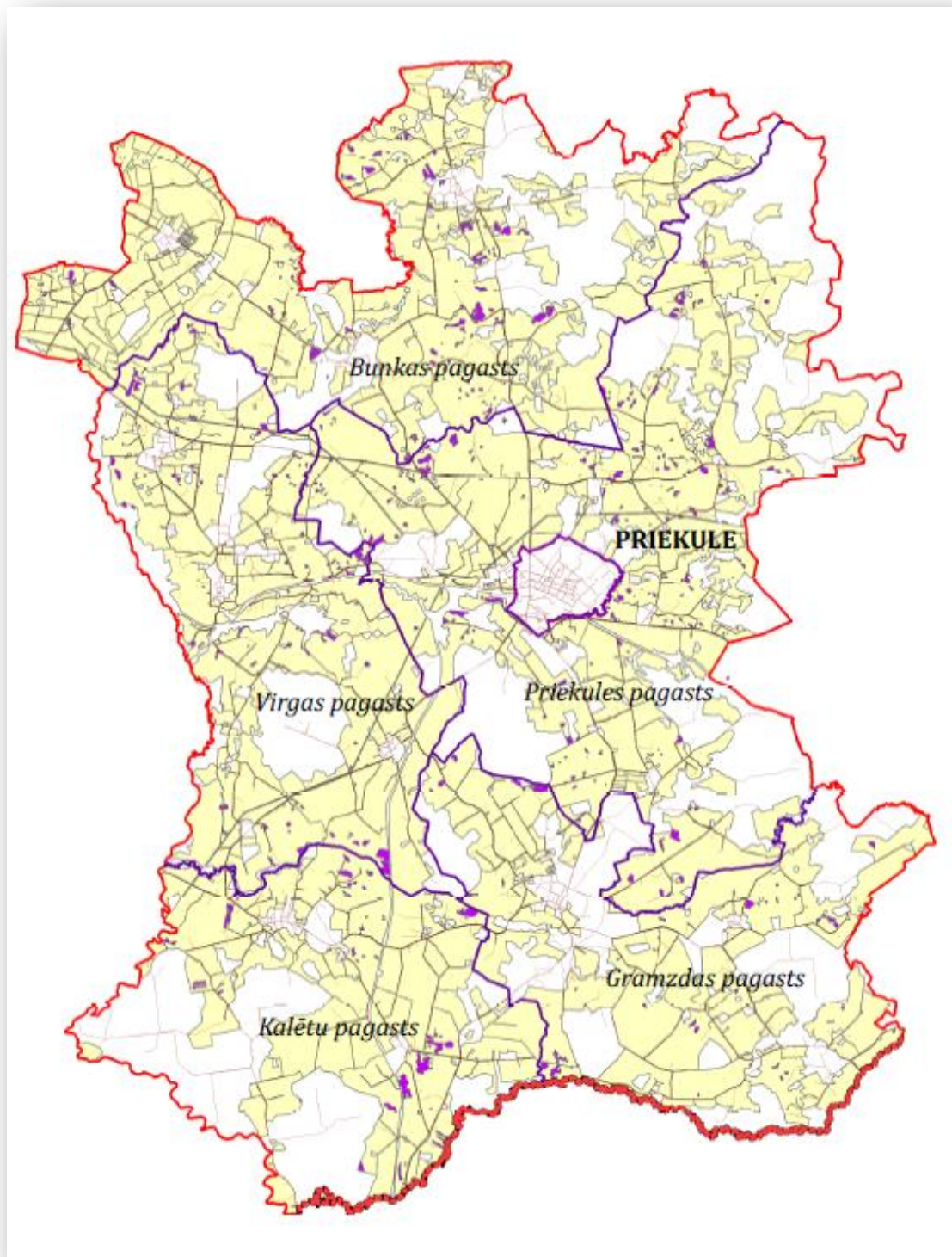
Kamerāli veicot platību analīzi, izmantojot 2008.gada ortofoto plānus, tika konstatēts, ka Priekules novada teritorija ir degradēta. Tiek identificēti galvenie teritorijas izmantošanas degradētāji:

- Bebru degradētās teritorijas - 299.73ha;

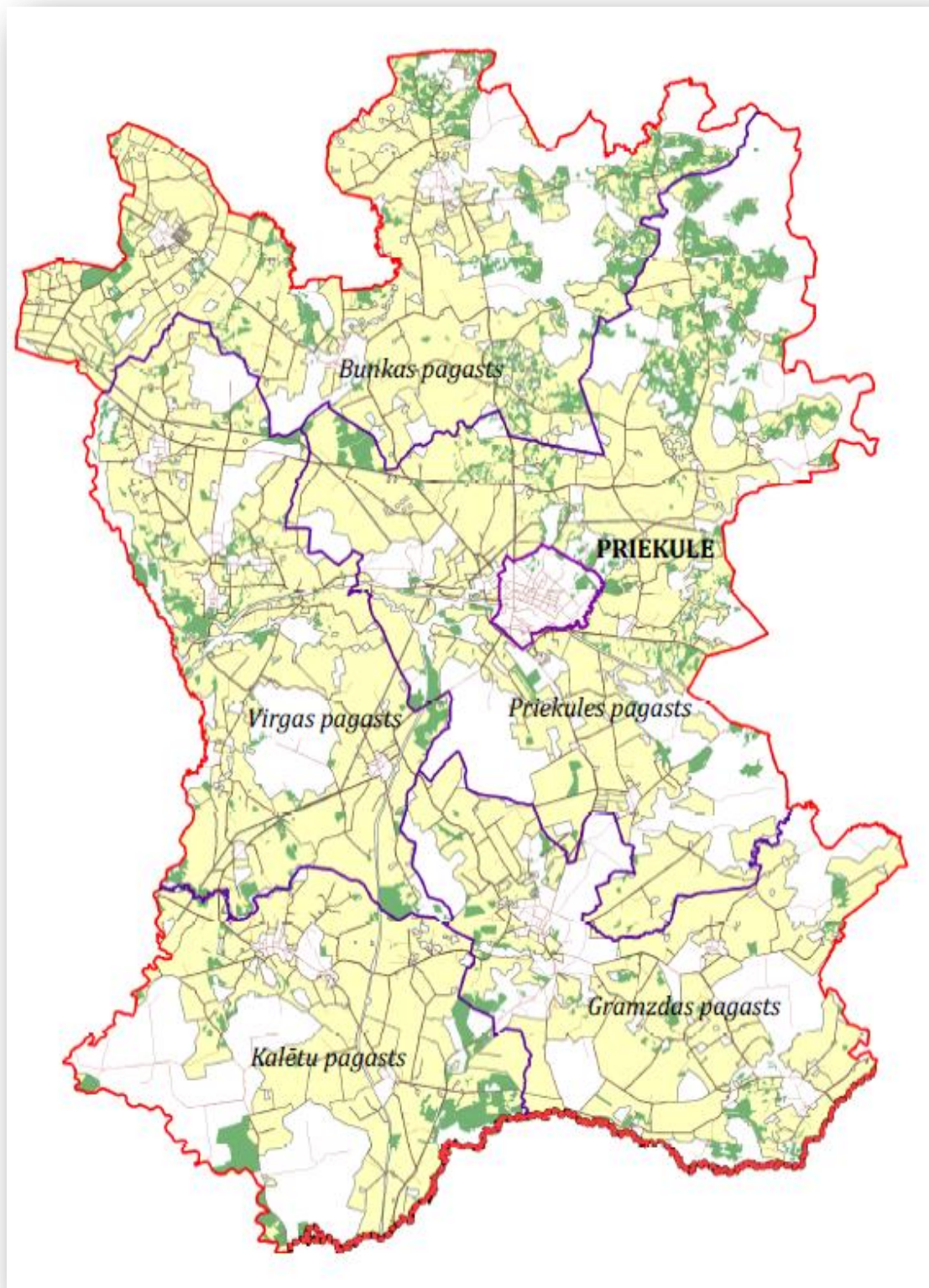
- Bojāta meliorācija – 539.43ha;
- Ar mežu un krūmiem aizaugošas teritorijas – 4247.15ha

8.attēls Bebru degradētās teritorijas

9.attēls Bojātas meliorācijas teritorijas

10. attēls Aizaugošas teritorijas

4.2.5. Plāntāciju meži

Priekules novada teritorijā plantāciju mežus drīkst ierīkot, atbilstoši MK 02.05.2012.not Nr.308 „ Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi” <http://likumi.lv/doc.php?id=247349>

Apmežojot jāsņem Zemkopības ministrijas nekustamo īpašumu tehniskie noteikumi, to nosaka Meliorācijas likums. Tiek praktizēts, ka tehniskajos noteikumos tiek atļauts apmežot to meliorēto zemi, kuras apmežošana neietekmēs meliorācijas sistēmu darbību citu īpašnieku zemju teritorijās.

Ja audzē ātraudzīgās koku sugas enerģētiskajām vajadzībām, tad parasti neviens nevēlas to darīt uz meliorētajām zemēm, jo tad nevar saņemt ES naudu par šīm kultūrām no LAD. MK noteikumu Nr. 139 12.03.2014 “Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros” 29. punkts to liedz:

Saskaņā ar regulas Nr. 73/2009 124.panta 2.punktu vienoto platības maksājumu var saņemt par tādu lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kurā stāda un audzē viena vecuma īscirtmeta atvasāju sugas – apsi (*Populus spp.*), kārklu (*Salix spp.*) vai baltalksni (*Alnus incana*) – ar piecu gadu maksimālo cirtes aprites laiku, kurā saskaņā ar meliorācijas kadastra datiem pēc stāvokļa 2011.gada 1.jūlijā nav reģistrētas meliorācijas sistēmas un kurā pēc 2011.gada 1.jūlija nav no jauna izveidotas meliorācijas sistēmas.

4.3. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

4.3.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Natura 2000 ir Eiropas Savienības dabas daudzveidības saglabāšanai izveidoto aizsargājamo teritoriju tīkls. NATURA 2000 izveidošana ir svarīgākais pavērsiens kāds jebkad aizsākts Eiropā, lai saglabātu visas savvaļā dabiski pastāvošās dzīvnieku sugas un to dzīves vides. Mērķis ir no 2010.g. apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos, to balstot uz diviem pamata dokumentiem: putnu un biotopu direktīvām. No direktīvu sarakstos iekļautajām sugām un biotopiem Latvijā atrodamas un tiek aizsargātas 20 augu, 20 bezmugurkaulnieku, 5 zīdītāju, 3 rāpuļu, 11 zivju, 70 putnu sugas un 60 biotopu veidi.

Kopš 2004. gada arī Latvija ir izveidojusi savu daļu no šī aizsargājamo teritoriju tīkla. Tas tika veidots no jau esošajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, pievienojot klāt vēl 122 jaunas. Natura 2000 tīklā Latvijā ir iekļautas 336 teritorijas – 4 dabas rezervāti, 3 nacionālie parki, 250 dabas liegumi, 38 dabas parki, 9 aizsargājamo ainavu apvidi, 9 dabas pieminekļi un 23 mikroliegumi. Tās kopā aizņem 11,9 % no Latvijas platības. Šīm teritorijām ir atšķirīgi aizsardzības un apsaimniekošanas režīmi – no minimāliem ierobežojumiem aizsargājamo ainavu apvidos līdz pat pilnīgam saimnieciskās darbības aizliegumam dabas rezervātos

Zemes īpašuma iekļaušana Natura 2000 teritorijā nozīmē, saimnieciskā darbība ir vairāk vai mazāk ierobežota atkarībā no teritorijas izveidošanas mērķa. Piemēram, purvā, kam noteikts dabas lieguma režīms purva ekosistēmas aizsardzī-

bai, nedrīkst iegūt kūdru, bet drīkst ogot, medīt, ierīkot dabas takas, vērot putnus. Daudzos dabas liegumos saimniekošanu var turpināt kā līdz šim – kopt tīrumus, pļaut pļavas, ganīt lopus, saudzīgi saimniekot mežā. Esošie dabas aizsardzības plāni izstrādāti sadarbībā ar pašvaldībām un zemes īpašniekiem, lai vienlaicīgi varētu gan saglabāt dabu, gan saimniekot un gūt peļņu. Teritoriju apsaimniekošanai ir pieejams ES un Latvijas vides aizsardzības fonda finansējums.

Lai zemes īpašniekiem kompensētu zaudējumus, kas var rasties no saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās dabas teritorijās, 02.10.2005. ir pieņemts likums „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās teritorijās un mikroliegumos”. Tas noteiks kompensācijas kārtību, kā tiks piešķirta atlīdzība naudā vai veikta zemes apmaiņa.

Apmeklētājiem ir pieejamas visas Natura 2000 teritorijas, izņemot daļu dabas rezervātu. Aizsargājamās dabas teritorijās jau ir ierīkotas daudzas dabas takas un izvietoti informācijas stendi, kas gaida apmeklētājus. Tomēr vienmēr der atcerēties, ka šīs dabas teritorijas ir paredzētas retu un apdraudētu dabas vērtību aizsardzībai un tāpēc tajās pret dabu ir jāizturas īpaši saudzīgi, sevišķi pavasarī, kad dzīvniekiem un putniem ir mazuļi.

Aizsargājamās dabas teritorijās drīkst pārvietoties tikai pa esošajiem ceļiem un takām, ugunsurus drīkst kurināt tikai tam speciāli paredzētās vietās un nedrīkst atstāt aiz sevis atkritumus. Savukārt uzvedoties klusu ir lielāka iespēja ieraudzīt dzīvniekus un putnus.⁶

Priekules novadā ir divas NATURA 2000 teritorijas:

1. Blažģa ezers

Aizsardzības kategorija: dabas liegums, Natura 2000 teritorija

Administratīvais iedalījums: Aizputes novada Kalvenes pagasts; Vaiņodes novada Embūtes pagasts; Priekules novada Priekules pagasts. Platība: 424 ha

Dibināšanas gads: 1999

Dabas vērtības:

Nozīmīga teritorija kokvārdes *Hyla arborea* aizsardzībai, kur veiksmīgi noris šīs sugas reintrodukcija. Apvidus pēc mikroklimatiskā un biocenotiskā raksturtojumā atbilst kokvārdes bioloģiskajām prasībām.

⁶ http://www.daba.gov.lv/public/lat/ipasi_aizsargajamas_dabas_teritorijas/dabas_liegumi/

2. Ruņupes ieleja ⁷

Aizsardzības kategorija: dabas liegums, Natura 2000 teritorija

Administratīvais iedalījums: Priekules novada Priekules pagasts Gramzdas pagasts; Vaiņodes novada Vaiņodes pagasts.

Platība: 607 ha

Dibināšanas gads: 1977

Dabas vērtības:

Teritorija veidota unikāla Ruņupes posma aizsardzībai. Izcila vairāku Eiropas nozīmes mežu biotopu - nogāžu un gravu mežu, ozolu mežu, kā arī jauktu ozolu, gobu, ošu mežu upju krastos - aizsardzības teritorija. Ruņa ir viena no straujākajām upēm Latvijā.

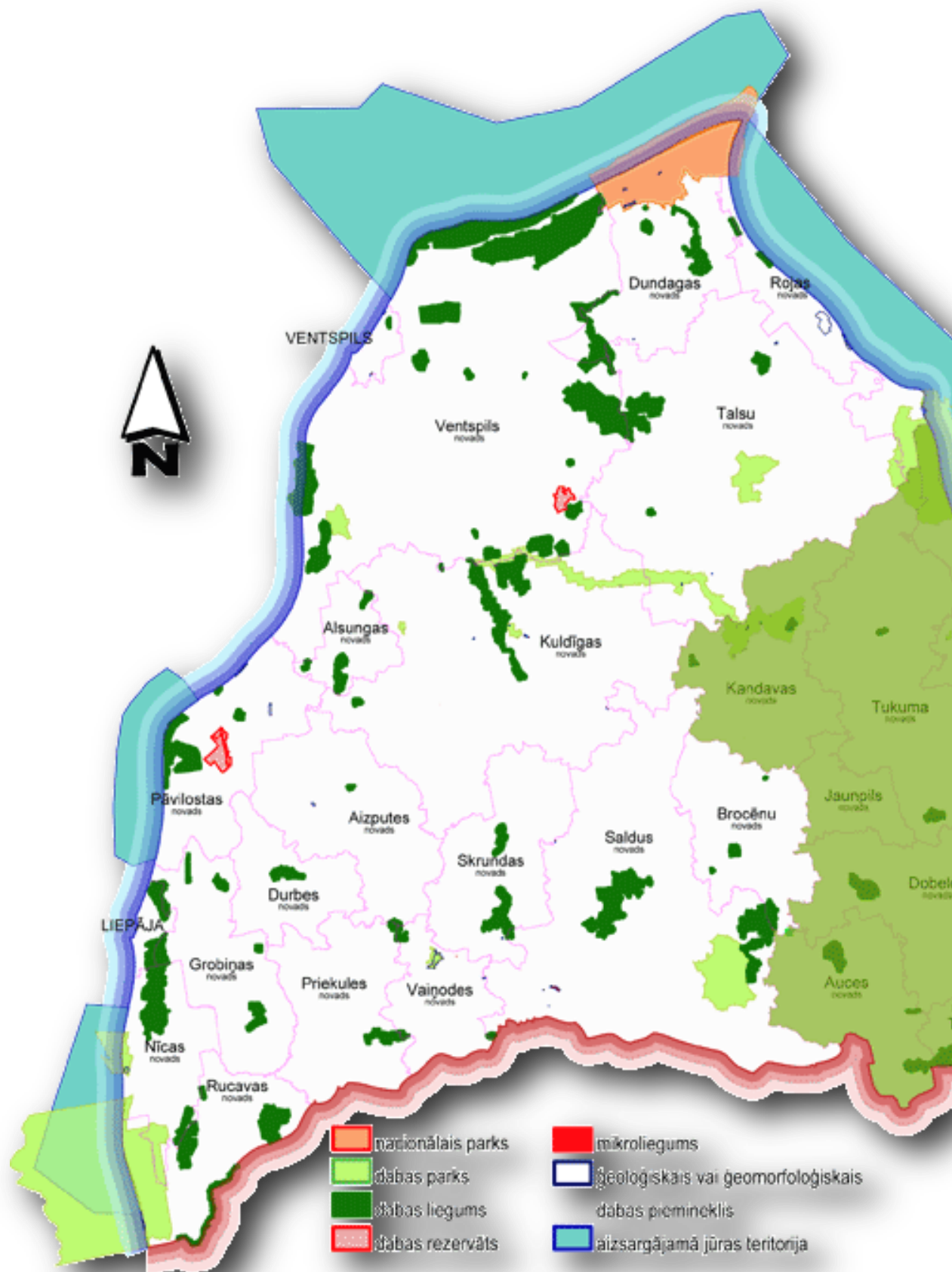
Skatīt pielikumus:

NATURA 2000 teritorijas Priekules novadā

1. Blažģa ezers
2. Ruņupes ieleja

⁷ <http://www.priekulesnovads.lv/turisms/dabas-aizsardzibas-plana-izstrade-dabas-liegumam-runupes-ieleja>

8.attēls Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Kurzemes novados

4.3.2. Dabas pieminekļi

9.attēls Priekules novada dižakmeņi

Papildus informāciju skatīt pielikumā Priekules novada dižakmeņi

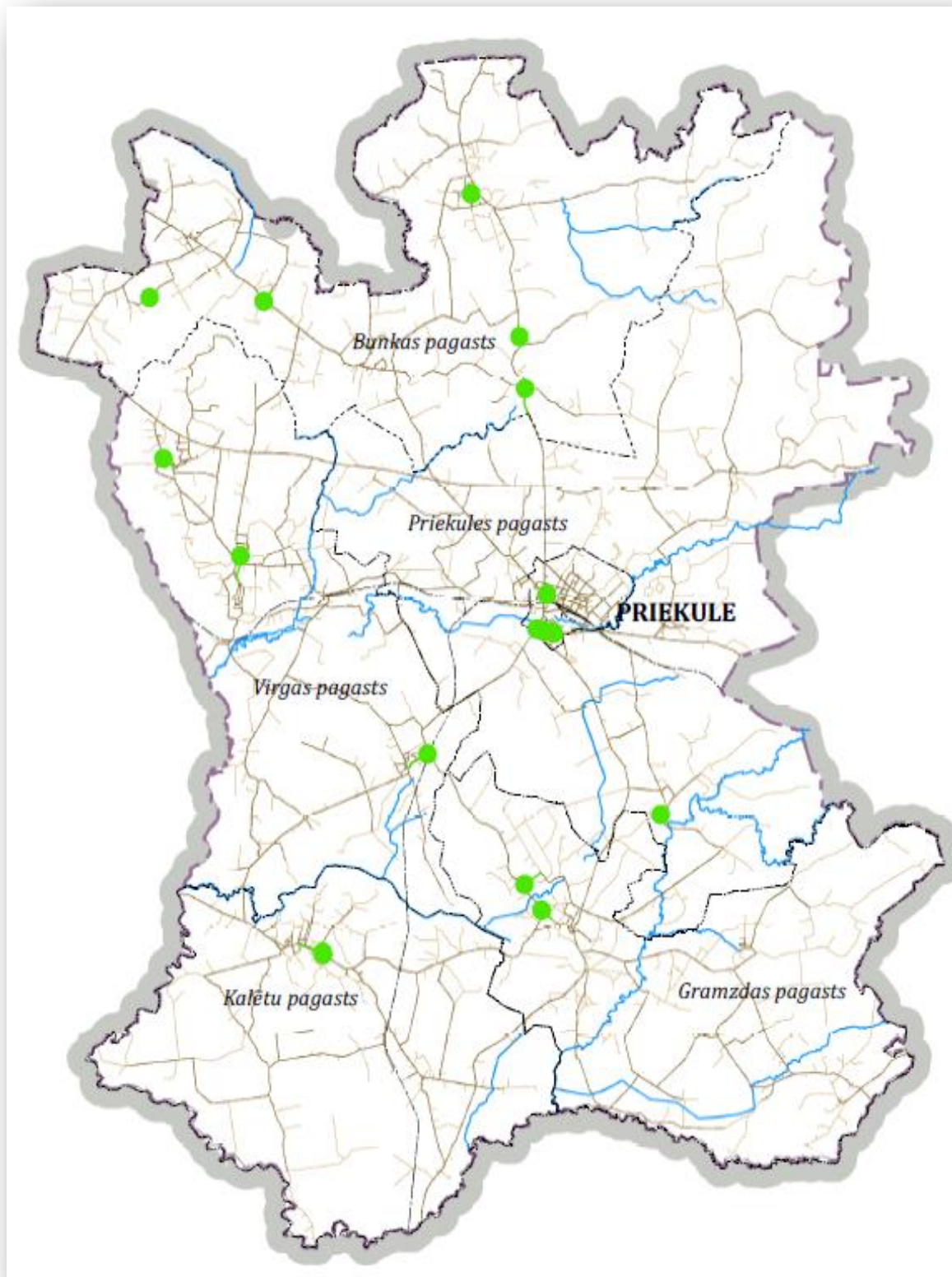
PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

4.3.3. Dabas pieminekļi – aizsargājami koki, parki un alejas

<i>Nr.p.k.</i>	<i>Parka nosaukums</i>	<i>Kadastra numurs</i>	<i>Atrašanās vieta</i>	<i>Piezīmes</i>
1	<i>Aizviķu parks</i>	<i>6458 003 0116</i>	<i>Gramzdas pagasts</i>	<i>VAS „Latvijas valsts meži”</i>
2	<i>Barona Korfa parks</i>	<i>6415 008 0014</i>	<i>Priekules pilsēta</i>	
3	<i>Bunkas muižas parks (Dzirnavu parks)</i>	<i>6446 005 0206</i> <i>6446 005 0244</i>	<i>Bunkas pagasts</i>	
4	<i>Diždāmas parks (Dižais mežs)</i>	<i>6458 002 0149</i>	<i>Gramzdas pagasts</i>	
5	<i>Izriedes muižas parks</i>	<i>6446 004 0103</i>	<i>Bunkas pagasts</i>	
6	<i>Kalētu aleja</i>	<i>6464 001 1236</i> <i>6464 001 0229</i>	<i>Kalētu pagasts</i>	<i>MK 22.11.2005. not. Nr.888 „Noteikumi par aizsargājamām alejām” Skat. pielikumu</i>
7	<i>Kalētu Mežaparks</i>	<i>6464 001 0161</i> <i>6464 001 0162</i>	<i>Kalētu pagasts</i>	<i>MK 20.03.2001. not Nr.131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskiem stādījumiem”</i>
8	<i>Kalētu parks</i>	<i>6464 001 0143</i>	<i>Kalētu pagasts</i>	<i>MK 20.03.2001. not Nr.131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskiem stādījumiem”</i>
9	<i>Krotas lejas parks</i>	<i>6446 001 0293</i>	<i>Bunkas pagasts</i>	
10	<i>Krotas parks</i>	<i>6446 001 0352</i>	<i>Bunkas pagasts</i>	<i>MK 20.03.2001. not Nr.131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskiem stādījumiem” (36.pielikums) Skat. pielikumu Kļūda! Nav</i>

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

				<i>atrasts atsaucēs avots.</i>
11	<i>Mācītājmuižas (fermas) parks</i>	6458 001 0228	<i>Gramzdas pagasts</i>	
12	<i>Parks pie Gramzdas pamatskolas</i>	6458 001 0336	<i>Gramzdas pagasts</i>	
13	<i>Purmsātu aleja</i>	6498 001 0147	<i>Virgas pagasts</i>	
14	<i>Purmsātu muižas parks</i>	6498 004 0149	<i>Virgas pagasts</i>	
15	<i>Saulaines birzs</i>	6482 006 0201 6415 001 0083 6415 001 0074	<i>Priekules pagasts</i> <i>Priekules pilsēta</i>	
16	<i>Trekņu aleja</i>	6458 001 0324	<i>Gramzdas pagasts</i>	
17	<i>Valta birzs</i>	6415 003 0164 6415 003 0166	<i>Priekules pilsēta</i>	
18	<i>Virgas muižas parks</i>	6498 001 0271	<i>Virgas pagasts</i>	

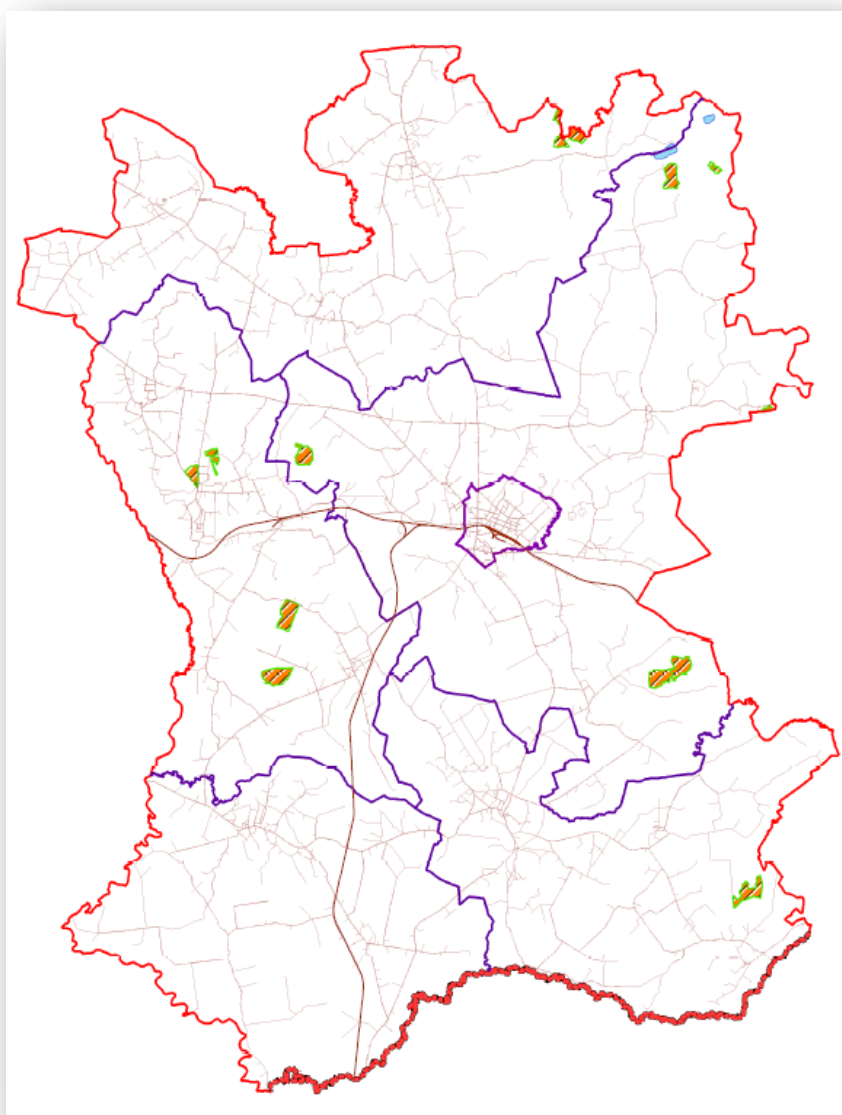

10.attēls Alejas Priekules novada teritorijā

4.3.4. Mikroliegumi

Mikroliegumi ir teritorijas, kas tiek noteiktas, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamas sugas vai biotopa aizsardzību ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja kāda no funkcionālajām zonām to nenodrošina. Līdzīgi kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, mikroliegumos ir aizliegtas vai ierobežotas darbības, kas apdraud retās sugas vai biotopa pastāvēšanu.

Mikroliegumi parasti platības ziņā ir mazāki kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (0,1- 30 ha, putnu mikroliegumiem kopā ar buferzonu platība var sasniegt līdz 500 ha) un to izveidošanas procedūra ir vienkāršāka un ātrāka, nekā veidojot īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Tādējādi, nodrošinot operatīvu īpaši reto un apdraudēto sugu aizsardzību.⁸

11.attēls Mikroliegumi Priekules novadā

⁸ <http://www.daba.gov.lv/public/lat/iadt/mikroliegumi/>

4.3.5. Valsts un pašvaldības aizsargājami kultūras pieminekļi

Priekules novads ir teritorija, kura praktiski bija „noslaucīta no zemes virsas” un tad daļēji atjaunota. Atjaunotas tika vēsturiski nozīmīgākās ēkas. Šeit nav sastopama tāda teritorija kā „vecpilsēta”, „vecais centrs”. Ar to tiek daudz zaudēts, jo praktiski nav „savas sejas” ēkas visas ir vienādas – tādas pašas kā citur, tikai „drusku citādāk sabūvētas”.

Kultūras pieminekļi ir valsts kopējā kultūrvēsturiskā mantojuma sastāvdaļa. Valsts un vietējās nozīmes kultūras pieminekļiem, kas atrodas pagasta teritorijā, ir būtiska loma pašvaldības identitātes veidošanā, tūrisma attīstībā, kultūrvides un kultūrainavas saglabāšanā.

Priekule vēstures avotos pirmo reizi minēta 1483.gadā, kad šeit zemi ieguvusi baronu Korfu dinastija. Par lielāku apdzīvotu vietu Priekule veidojas tikai pēc 1871.gada, kad cauri muižas zemei uzbūvēja dzelzceļu Liepāja - Viļņa.

Senāko Priekules muižas saimniecības pagalmu sargāja vareni, nocietināti caurbraucamie vārti, kas tautā ieguvuši savu tagadējo nosaukumu - Zviedru vārti. Lai gan to fasādē ierakstīts 1688.gads, vārtu celtniecība reāli varētu būt notikusi 17.gs. pirmajā pusē vai vidū, bet daži dekoratīvās apdares darbi - 1688.gadā.

Priekules muižas vārtu caurbrauktuvei abās pusēs izbūvētās nišās stāvēja pa draudīgam akmens sargzaldātam. Vairāk kā 2 metrus augstās skulptūras bijušas krāsotas, piešķirot jau tā amizanti neveiklajai tēlniecībai vēl kādu laikmetīgas bravūras niansi. Priekules **Zviedru vārti** atzīti kā valsts arhitektūras piemineklis, to plastiskā apdare un akmens cilnis – valsts mākslas piemineklis. Zviedru vārti kā simbols ir attēlots pilsētas ģerbonī.

Nelielā pakalnā lielceļa malā, kas veda uz **Priekules muižu** un tālāk uz Lietuvu, ap 1680.gadu tika uzcelta neliela mūra baznīciņa. Ar šo nelielo baznīciņu saistās sena teika par Priekules Ikaru. Priekules kalējs Zviedris–Johansons ar paša izgatavotiem spārnjiem no šī baznīcas torņa izdarījis Latvijā pirmo lidojuma mēģinājumu. Toreiz lidojumu pasludināja par nepiedodamu Dieva zaimošanu. Vietējo Ikaru rādīja cilvēkiem kā paša sātana iemiesojumu, un Grobiņā uz sārta sadedzināja. Taču tautas atmiņā saglabājies nostāsts par varoni, kas gribēja jau toreiz sākt piepildīt cilvēces mūžseno sapni.

Otrā pasaules kara laikā līdz baznīca tika sagrauta. Līdz Trešās atmodas gadiem pilsētas centrā pacēlās apdrupušie dievnama un tā torņa mūri, kuros svētelis bija uzdrošinājies uzbūvēt savu ligzdu. Tomēr sapnis par atjaunotu dievnamu bija dzīvs.

Par draudzes un ārzemju labvēļu sarūpētiem līdzekļiem laika posmā no 1994. līdz 1997.gadam baznīcas tika atjaunota.

2.Pasaules karš pilsētu gandrīz noposta, atstājot lielākos **Brāļu kapus** Latvijā ar vairāk kā 23 000 apbedījumiem. Brāļu kapu memoriālais ansamblis veidots pēc tēlnieces Pārsļas Zaļkalnes, arhitekta Artūra Zoldnera un dendrologa Aivara Laša projekta.

Priekules muižas pils

1483. gadā Livonijas ordeņa mestrs Borchs piešķīra zemes īpašumu feodālim Klausam Korfam. Tā izveidojās Priekules muiža, un tika uzcelta tā saucamā vecā pils, kura vairs nav saglabājusies. Muiža atradās ļoti izdevīgā vietā, kur krustojās septiņi lielceļi. Izdevīgā atrašanās vieta nākotnē te veicināja labas un izdevīgas tirdzniecības vietas izaugsmi, radās Priekules miests, pēc tam pilsēta. Rokot 20 gs. 60. gados ūdensvadu, skolas darbinieki atraka šīs vecās pils paliekas.

Par Korfu jaunās pils celtniecību valda visdažādākie viedokļi gan atmiņu stāstījumos, gan vēstures avotos. Bijušais skolas direktors Elmārs Bahs un aktīvais novadpētnieks Žanis Puķītis norāda, ka šī pils uzcelta 1796. gadā pēc kādreizējā uzraksta virs pils durvīm. Pēc Ernesta Antona atmiņām, pils celta pēdējā barona laikā par viņa sievas francūzietes pūra naudu, domāta kā medību pils cara galma augstmaņiem. Baroni Priekulē esot dzīvojuši tikai vasaras mēnešos. Viņu ierašanos parasti sagaidījuši ar lāpām. Bijušais muižas ceļš uz pili – tagadējā Aizputes iela, vēl mūsdienās saglabājusi daļu no kastaņu alejas.

19. gs. otrajā pusē Rietumeiropas ietekmē muižnieki steidza modernizēt savas necilākās muižu ēkas. Pārveidojumi skāra arī Priekules pili. M. Berči projektētās Priekules muižas pils no sarkaniem ķieģeļiem celto trīsstāvu ēku papildina balkons, kuram ir izeja no zāles un plašas parādes kāpnes, kas turpinās upes krasta nogāzē un aizved parkā. Kādreiz pāri skaistajam gājēju tiltiņam varēja nokļūt pils parkā. Priekules pilī bija zāle, ēdamistaba, ieroču istaba, naudas glabātuve, baznīcas telpa, viesu istabas, barona, viņa piederīgo un kalpotāju istabas. Pie ieejas vestibilā atradies liels kamīns, zem pils plašs velvēts pagrabs. Kara laikā pils stipri cietusi, taču tā tika atjaunota, un patreiz tajā atrodas Priekules vidusskola.

Pils skatu tornis

Reizē ar Korfu jaunās pils ārpuses pārbūvi 19. gs. beigās uzbūvēja arī pils skatu torni. Kādreizējais priekulnieks, profesors Ojārs Spārītis atzinīgi novērtēja savā laikā pils tuvumā uzcelto skatu torni. Mūsu pilsētiņas iedzīvotājiem bija dota iespēja apskatīt apkārtni no speciāli izveidota skatu laukuma. 20. gs. beigās, latviešu tautas trešās atmodas gados, Latvijas tautas frontes biedri atjaunoja pils torni. Tajā uzvilka mūsu valsts karogu kā atjaunotās Latvijas Republikas neatkarības simbolu. Šobrīd šis objekts kā skatu tornis netiek izmantots, jo visupirms jāsakārto agrāko krāšņumu zaudējušais pils parks.

Zviedru vārti

Senāko Priekules muižas saimniecības pagalmu sargāja vareni, nocietināti caurbraucamie vārti, kas tautā ieguvuši savu tagadējo nosaukumu - Zviedru vārti. Lai gan to fasādē ierakstīts 1688.gads, vārtu celtniecība reāli varētu būt notikusi 17.gs. pirmajā pusē vai vidū, bet daži dekoratīvās apdares darbi - 1688.gadā.

Priekules Zviedru vārti atzīti kā valsts arhitektūras piemineklis, to plastiskā apdare un akmens cilnis – valsts mākslas piemineklis. Ģerboņu cilnis kalts no pelēcīgā smalkgraudainā Gotlandes smilšakmens, kas lietots arī citos Kurzemes kultūrvēsturiskajos pieminekļos. Akmens Cilnī iekalts gada skaitlis 1688 un divu dzimtu ģerboņi: fon Korfu (von Korff) un fon Rēderna (von Redern). Priekules muižas vārtu caurbrauktuvei abās pusēs izbūvētās nišās stāvēja pa draudīgam akmens sargaldātam. Vairāk kā 2 metrus augstās skulptūras bijušas krāsotas, piešķirot jau tā amizanti neveiklajai tēlniecībai vēl kādu laikmetīgas bravūras niansi. Ir saglabājušās vēstures liecības par tradīciju, ka ekskursanti pirms 2. pasaules kara brauca šiem sargaldātiem bučot nabu. Diemžēl kara laikā akmens sargaldāti tika iznīcināti. Iespējams ka tradīcijas izdosies atjaunot līdz ar Normunda Šteinberga izveidoto koka figūru uzstādīšanu. Sargaldāta figūra attēlota arī uz kādas pirmskara laika pastmarkas.

Kāda sena teika vēsta, ka barons pavēlējis meistariem iebūvēt slepenu nišu Zviedru vārtu ārējo durvju stenderē, lai tur varētu noglabāt naudu un vērtslietas, kas jāmeklē zināmā laikā, noteiktā stundā. Visi vārtu būvētāji pēc tam dažādos veidos gājuši bojā. Līdz

pat mūsu dienām nišu atrast nevienam vēl nav izdevies. No vecās pils uz vārtiem vedusi slepena eja, kas tālāk iznākusi virs zemes.

2. pasaules kara laikā Zviedru vārti stipri cietuši, par laimi mazāk izpostīta tieši vārtu galvenā fasāde. 1954.gadā Zviedru vārtos, kā viena no pirmajām pēckara Latvijā, tika veikta samērā vērīnīga un korekta restaurācija. Netika atjaunots pulkstenis ēkas rietumu fasādē un sargu statujas. Kopš pagājušā gadsimta astoņdesmitajim gadiem avārijas stāvokļa dēļ zviedru vārti netiek izmantoti. 2002.gadā tiek uzsākti remontdarbi, lai ēka atgūtu savu agrāko pievilcību. Visupirms ēkai tika nomainītas jumta konstrukcijas un dakstiņu jumts. 2003.gadā Zviedru vārtiem veikts fasādes remonts, un veikta akmens ciļņa un maskerona izpēte. Tika uzstādītas Normunda Šteinberga izveidotās koka sarga figūras. 2004.gada vasarā veikta akmens ciļņa un maskerona restaurācija. Tuvākā nākotnē iecerēts ēkas iekštelpās tūrisma informācijas centru un mākslas skolas izstāžu telpas.

Luterāņu baznīca

Nelielā pakalnā lielceļa malā, ap 1680.gadu tika uzcelta mūra baznīciņa. Uz kāda zārka bijis fon Korfu dzimtas piederīgā nāvi datējošs uzraksts 1684, kas apstiprināja šī dievnama pastāvēšanu minētajā gadā. 1792.gadā tā vēlreiz pārbūvēta un lieli remontu veikti 1852. gadā, kad no jauna apgleznoja un apzeltīja altāri un kanceli. 1895. gadā Priekules baznīcai, iebūvētas jaunas Rīgas meistara Mārtiņa darinātas ērgeles. Visus atjaunošanas izdevumus apmaksājis Priekules barons Nikolajs Korfs. Pēc saviem izmēriem tomēr baznīca bijusi neliela, jo tajā vienlaikus varēja pulcēties tikai ap 150 – 170 draudzes locekļu. Zviedrijas karaliene Kristīne baznīcai bija dāvinājusi vecu 1649. gadā iespiestu altāra Bībeli, kas bija viena no pirmajām Gutenberga Bībelēm vācu valodā. Turpat glabājās arī pirmā Ernesta Glika tulkotā Bībele. No 1846. – 1860. Priekules mācītājs bijis vecā Stendera pēctecis – dzejnieks Kārlis Hugenbergers jeb „sirmais latviešu skolotājs” kā viņš pats sevi nosaucis. Kāds no priekulniekiem atcerējās savas mammas stāstīto, ka baznīcai bijuši trīs zvani. Divus no tiem Pirmā pasaules kara beigās vācieši atkāpjoties aizveda sev līdzī tāpat kā sudraba traukus un citas vērtības.

1938. gadā Pieminekļu valde nolēma Priekules baznīcu ar visu iebūvēto iekārtu ierakstīt valsts aizsargājamo pieminekļu sarakstā. Otrā pasaules kara laikā līdz ar lielāko pilsētas daļu baznīca tika sagrauta. Bojā aizgāja arī savdabīgā baznīcas iekārta.

Vecie priekulnieki savās atmiņās stāsta dzirdētus notikumus par un ap Priekules baznīcu. Marta Ķere dzirdējusi, ka vēl muižas laikos (19. gs vidū vai otrajā pusē) apkārt baznīcai viņojās labības lauki. Muižas strādnieces reiz krāvušas auzas un atgadījies tā. Divas meitas sarunājušas pa logu ielīst baznīcas pagrabā ģērbkambara pusē, kur apmēram 2 m dziļumā zārkos gulējuši baroni. Runāja, ka viņi dikti bagāti esot bijuši, tāpēc sarunājušas iet bagātības zārkos apskatīt. Viena drīz vien izrāpusies ārā, bet otra palikusi iekšā ilgāk. Kāds vīrs, staigājot apkārt baznīcai, dzirdējis meiteni vaidam. Šī meita drīz pēc tam nomira, bet pirmajai uzlika sodu – tupēt altāra priekšā visu dievkalpojuma laiku. Līdz Trešās atmodas gadiem pilsētas centrā pacēlās apdrupušie dievnama un tā torņa mūri, kuros svētēlis bija uzdrošinājies uzbūvēt savu ligzdu. Dievkalpojumi notika izremontētajā draudzes namā, kuru gādīgas rokas bija iekopuša un izveidojušas pa mājīgu lūgšanas telpu. Tomēr sapnis par atjaunotu dievnamu bija dzīvs. To uzturēja pirms 300 gadiem muižas kalēja, vēlāk saukta par Priekules Ikaru, ar pašdarinātiem spārnēm veiktais lidojums.

Valsts neatkarības atjaunošanas laiks gan ierobežoja materiālās iespējas, taču darīja brīvu garu, un tā 1994.gadā par draudzes, iedzīvotāju ziedojumiem un ārzemju labvēļu sarūpētiem līdzekļiem varēja sākties baznīcas atjaunošana. Vispirms jaunu smaili ieguva tornis. Baznīca tika apmesta no ārpuses, uzlika jumta segumu. 1996.gada vasarā torņa smailē uzlaidās kalēja G Andersona kaltais vara gailis. Tā paša gada rudenī Latvijas Mākslas akadēmijas studentes K. Taivanes darinātā glezna "Kristus pie krusta" ieņēma vietu draudzes nama altārī, lai vēlāk rotātu atjaunotās baznīcas altāri.

1997.gadā Rīgas Amatniecības vidusskolas Kokapstrādes nodaļas 5.kursa audzēkņi savam diplomdarbam izvēlējās Priekules baznīcas iekārtas priekšmetu visa komplekta izveidi. 1998.gada pavasarī strauji tika pabeigta baznīcas sienu, grīdas un griestu atjaunošana. Savukārt Rīgā tapa kā dāvana draudzei apsoltā Priekules baznīcas iekārta. Par sponsoru un Rīgas Amatniecības skolas ziedotiem kokmateriāliem līdz maija beigām bija izgatavotas visas interjera sastāvdaļas. Skolas pedagogu, Izglītības ministra J. Gaigala un Amatniecības kameras ekspertu klātbūtnē 1998.gada 6.jūnijā notika dievnama jaunās iekārtas- diplomdarba sekmīga aizstāvēšana. Latvijas ev.-lut. Baznīcas arhibīskaps J. Vagnags atzinīgi novērtēja paveikto un tajā pašā dienā iesvētīja atjaunoto dievnamu. Ar šo jaundarināto dievnama iekārtu Latvijā sevi ir pieteicis jauns baznīcas iekārtu projektēšanas, dizaina un arī izpildījuma vilnis.

Teika par Priekules Ikaru

Ar nelielo Priekules Luterāņu baznīciņu saistās sena teika par Priekules Ikaru. Turpat divus gadsimtus laiku pa laikam dažādos iespaidos – periodikā un grāmatās – lasītājiem tiek sniegti apraksti par kādu sensacionālu notikumu 17. gs. otrajā pusē (pēc citas versijas, 18. gs. sākumā) Priekulnieki saviem bērniem šo leģendu stāsta jau vairākās paudzēs. Priekules kalējs Zviedris–Johansons ar paša izgatavotiem spārniem no šī baznīcas torņa izdarījis Latvijā pirmo lidojuma mēģinājumu. Toreiz lidojumu pasludināja par nepiedodamu Dieva zaimošanu. Vietējo Ikaru rādīja cilvēkiem kā paša sātana iemiesojumu, un Grobiņā uz sārta sadedzināja. Taču tautas atmiņā saglabājies nostāsts par varoni, kas gribēja jau toreiz sākt piepildīt cilvēces mūžseno sapni - lidot.

Minēto Ikara lidojumu savos mākslas darbos iemūžinājuši – rakstnieks Eduards Dardedzis lugā „Priekules muižas spārni”, kuru iestudējuši Kuldīgas un Saldus tautas teātri, novadnieks Jānis Peters un Pauls Dambis operā „Spārni”, kura izrādīta Latvijas Nacionālā operā, kā arī gleznotāji Jānis Anmanis un Auseklis Baušķenieks savos audeklos. Māras Zālītes un Ulda Marhilēviča muzikālā drāma „Priekules Ikars”

Bunkas pagastā esošie kultūrvēsturiskie objekti:

Bunkas ūdensdzirnavas – industriālais piemineklis, kurš darbojas.

Bunkas pagastā ir deviņi valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi:

Būtisks kultūras mantojums Bunkas pagastā ir Krotas parks, bet vētrās un no gobu slimībām tas stipri cieta. Parkam nepieciešama renovācija.

Gramzdas pagastā esošie kultūrvēsturiskie objekti:

Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi

Perspektīvie (plānotie) valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi

Teritorijas plānojumā parādīti valsts uzskaitē esoši 6 arhitektūras un 2 mākslas objekti (VKPAI Arhitektūras un mākslas ekspertu padomes sēdes protokols Nr.31 no 07.03.1997.):

- Vietējas nozīmes arhitektūra **Aizvīķu muižas apbūve** (19.gs.2.p.) Aizvīķos. Muižai nav noteikta konkrēta teritorija, ēkas un zeme sadalīta starp vairākiem īpašniekiem. Muižas apbūvei daļēji izjaukts vēsturiskais plānojums, zudušas dažas apbūves ēkas.
- Vietējas nozīmes arhitektūra **Kungu māja** (19.gs.2.p.) Aizvīķos ir muižas apbūves dominante, atrodas Labklājības ministrijas īpašumā, Aizvīķu psihoneiroloģiskā pansionāta valdījumā ar kadastra Nr.64580030064, ēka daļēji pārbūvēta 1962.g.un tiek izmantota dzīvošanai.
- Vietējas nozīmes arhitektūra **Kalpu māja** (Nr.2) (1877.g.) Aizvīķos atrodas privātā īpašumā "Robežnieki" ar kadastra Nr.64580030062, tiek izmantota kā dzīvojamā ēka, saglabājušies autentiski būvelementi.
- Vietējas nozīmes arhitektūra **Saimniecības ēka** (19.gs.) Aizvīķos atrodas Labklājības ministrijas īpašumā, Aizvīķu psihoneiroloģiskā pansionāta valdījumā ar kadastra Nr.64580030063. Ēkai 21.gs.sāk. atjaunots vēsturiskais ārējais veidols, fasādēs saglabātas pildrežģa būvkonstrukcijas, ēku izmanto kā pansionāta rehabilitācijas un relaksācijas centru.
- Vietējas nozīmes arhitektūra **Parks** (19.gs.80.- 90.g.) Aizvīķos, atrodas Aizvīķu psihoneiroloģiskā pansionāta valdījumā, pagasta pašvaldības un privātā īpašumā. Centrālā daļa -brīva plānojuma ainavu parks, ziemeļos no tā mežaparks 36, 0 ha platībā Priekules mežniecības 247. kvartālā. Parku izmanto atpūtai, tūrismam. Parkā atrodas 17.gs. apbedījumu vieta un baronu fon Korfu kapsēta. Mežparku kopj un apsaimnieko, izmanto tūrismā.
- Vietējas nozīmes arhitektūra **Gramzdas evaņģēliski luteriskā baznīca**, (1747.,1874.g.) Gramzdas pagasta centrā, labi pieejama, Gramzdas luterāņu draudzes īpašumā ar kadastra Nr. 64580010225.
- Vietējas nozīmes māksla **Kapa piemineklis – krusts un sētiņa Stuarstu dzimtas kapu vietā (1870.g.)** – Gramzdas pagasta Diždāmes kapos, pagasta pašvaldības kapsēta ar kadastra Nr. 64580020138. Piemineklis un kapavieta netiek kopta.
- Vietējas nozīmes māksla **Kapa piemineklis – krusts J. Ernstsonam (20.gs.s.)** – Gramzdas pagasta Gramzdas kapos. Kapsēta pagasta pašvaldības īpašums ar kadastra Nr. 64580010229. Kapavieta kopta.

Kultūrvēsturiski objekti

Gramzdas pagastā atrodas kultūrvēsturiski objekti, kas atzīmējami kā pagastam nozīmīga kultūras mantojuma daļa:

- **Piemineklis 1905. gada revolucionāriem** Gramzdas pamatskolas parkā. Atrodas pagasta pašvaldības īpašumā ar kadastra Nr. 64580010208. Teritorija kopta un tiek izmantota kā publiskā ārtelpa.

- **Piemīņas plāksne 2. Pasaules kara upuriem** (1941.-1945.g.) Gramzdas centrā atrodas pagasta pašvaldības īpašumā ar kadastra Nr. 64580010208. Teritorija kopta un tiek izmantota kā publiskā ārtelpa.
- **Piemīņas plāksne rakstniekam Sudraba Edžum** (1860. – 1941.g.) pie Gramzdas pamatskolas ēkas.
- Dzīvojamā ēka „**Dravnieki**” Aizvīķos – ASV kosmosa pētniecības aģentūras NASA zinātnieka, Latvijas republikas 5. Saeimas deputāta Ilmāra Dāliņa dzimtās mājas. ASV zinātnieks vasarās uzturas šajā ēkā, tā tiek izmantota un sakopta.
- Gramzdas **Brāļu draudzes Piķeļu (Smaižu) baznīcas tornis** un karkass (1937.g.) – akmens mūra celtne netiek izmantota (nav draudzes), gāja bojā. Pēc novada izveides šo vietu sāk atjaunot. Baznīcas tornis - lauku ainavas plašas apkārtnes vertikālā dominante, veido kultūrainavu un skatu perspektīvi.

Kalētu pagastā esošie kultūrvēsturiskie objekti:

Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi

No valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta pagasta teritorijā atrodas 6 valsts aizsargājami kultūras pieminekļi – 2 senkapi, 2 apmetņu vietas, 2 pilskalni (Kultūras ministrijas Rīkojums Nr 128, 29.10.1998.)

Perspektīvie (plānotie) valsts aizsargājami kultūras pieminekļi

Kalētu pagasta teritorijā atrodas arheoloģiskas senvietas, kuras pretendē uz iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Kā perspektīvie valsts aizsargājami kultūras pieminekļi pagasta teritorijas plānojuma tiek virzītas 2 arheoloģiskas senvietas:

- „**Žagaru lanka** “ - akmens laikmeta senlietu atradumu vieta, atrodas Kalētu – Ozolu ceļa malā, “Mazkāļu”(kadastra Nr. 64640040063) pagasta pašvaldības zemju īpašumā, “Mazpiziķu” (kadastra Nr. 64640040065), “Ābolu” (kadastra Nr. 64640040252) un “Plēsumnieku” (kadastra Nr. 64640040064) privāto zemju teritorijā, zemes daļēji lauksaimnieciski izmanto.
- **Vecvāguru viduslaiku kapsēta** – „Mēra kapi” - senlietu atradumu vieta atrodas privātā īpašuma „Bruži” teritorijā (kadastra Nr 64640020105). Senvieta senāk stipri postīta ņemot granti, tagad netiek izmantota.

Kultūrvēsturiski objekti un ainavas

Kultūrvēsturiskās ainavas pagasta teritorijā daudzviet veidojušās zemes virsmas viļņotā reljefa ietekmē un saistītas ar:

- senām dzīvesvietām un svētvietām – Ruduškals (kādreiz augstākā vieta Kalētos) - īpaša teiku un nostāstu vieta;
- senāku un jaunāku laiku apbedījumiem - Priediena kalns (tagad augstākā vieta Kalētos 57,5m v.j.l.) ar Baronu kapiem, kas izveidoti uz senāku apbedījumu vietas, Baložu kalns – ar gandrīz zudušiem 18.,19.,20.gs. Baložu kapiem;
- vēsturiskiem notikumiem – “Brūveru kalns”, arī 1905.gada karātavu kalns, bijušā Dižkalētu muižas teritorija;

- maz zināmām arheoloģisko savrūpatradumu vietām - "Reiņu" māju apkārtnē, bijusī Mazkalētu pusmuižas teritorija;
- koptu un saglabājamu ainavu veido kultūras mantojuma objekti, kas pārveidojumu rezultātā zaudējuši lielu daļu autentiskuma un nav iekļauti valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā un valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta projektā. Pagasta administratīvais, kultūras un sabiedriskais centrs atrodas bijušās Dižkalētu muižas ēkās un ainavu parka (3,4 ha) teritorijā - kungu mājā (19.gs) pagasta pamatskola un mūzikas skola, spirta brūzī (18./19.gs) pasts, sociālais dienests un dzīvokļi, muižkungu ērbergī (19.gs) dzīvojamā mājā. Daļēji saglabājusies leņķveida rija (1777. g.) - tagad kūts - noliktava. Muižas dīķa vietā uzcelta arhitektoniski kvalitatīva pagasta padomes administratīvā ēka un dārza stila koka skulptūra (20.gs.90.g.) Ainavu parka centrālā aleja (1850. g.) tiek izmantota kā valsts autoceļš un pagasta galvenā ceļa ass.
- Kalētu - Krūtes majorāta robežu stabi (2- 1560) (vienam 1767-1884) - 2008.g. solīja ņemt valsts aizsardzībā, jo tie ir unikāli. Latvijā vienīgie. (Vides vēstis; 2009. Nr.1)
- Muižas sastāvdaļa ir arī mežaparks (51 ha) ar baronu kapsētas vietu - aizsargājama dabas objekta statusā.
- *Kultūrvēsturiski objekti ir arī dažādas funkcionālas nozīmes akmeņi. Mežaparkā, ZR no baronu kapiem, 19.gs.2. pusē uzstādīts piemiņas akmens Krievijas cara medību vietā. Granīta piemiņas plāksne pie Kalētu kapsētas vārtiem veltīta 1905. gadā kritušajiem cīnītājiem un 1949. gadā nošautajam komjaunietim. Akmens piemiņas plāksne Kalētu Priedienā, uzstādīta Otrā pasaules karā, 1941. - 1945. gadā kritušajiem padomju karavīriem.*
- *Pagasta teritorijā atrodas divas 19.gs.veidojušās kultūrvēsturiskas kapsētas - Mazkrūtes un Kalētu. Tajās atrodas neapzināts kapu mākslas pieminekļu klāsts no 19. un 20. gs.*
- *Padomju laika kultūras un industriālā mantojuma būve Ūdenstornis - pagasta kultūrainavas vertikālā dominante.*

Šī objektu grupa kā kultūras mantojuma daļa ir pakļauta dažādu sociālo, politisko un saimniecisko procesu nekontrolētai ietekmei. Lai saglabātu liecības par dažādu laikmetu vēsturi un šobrīd juridiski neaizsargātu kultūras mantojuma daļu, 5 kultūrvēsturiskā mantojuma objekti tiek virzīti kā vietējas nozīmes kultūras pieminekļi.

Vietējas nozīmes kultūras pieminekļi

- „Ruduškalns” - eventuāla kuršu svētvieta un nostāstu vieta, atsevišķi izdalīta teritorija (kadastra Nr 6464001011), “Mazziemeļu” privātā īpašumā (kadastra Nr 6464001012);
- „Baronu kapi” - seni apbedījumi un baronu fon Noldes dzimtas 18./19.gs. kapu vietas, VAS “Latvijas valsts meži” īpašumā, mežaparka teritorijā;
- Baložu kapi” - 18.,19., 20.gs. apbedījumi nekustamā īpašumā „Nullī” (kadastra Nr. 64640030059) teritorijā, SIA “Petriņi” īpašumā;
- Piemiņas plāksne 1905. un 1949. gada masu terora upuriem - pie Kalētu kapsētas vārtiem, pagasta pašvaldības īpašumā;

- Piemiņas akmens un plāksne 2. Pasaules karā kritušiem 1941. – 1945. gada cīnītājiem – piemiņas vieta Kalētu Priedienā, VAS „Latvijas valsts meži” īpašumā.

Priekules pagastā esošie kultūrvēsturiskie objekti:

- Vietējas nozīmes arheoloģija **Upenieku senkapi** pie Upeniekiem Ruņas upes labajā krastā (valsts aizsardzības Nr.1397) Senkapi atrodas privātā īpašumā “Meža Upenieki ” ar kadastra Nr.64820090091. To teritorijas aizaugusi kokiem krūmiem, neliela daļa ir lauksaimnieciski apstrādāta. Uz senkapiem nav izveidots ceļš, visapkārt lauksaimnieciski izmantojama zeme. Nav reģistrēts kultūras pieminekļa apgrūtinājums.
- Valsts nozīmes arheoloģija **Mazgramzdas senkapi** Priekules – Skodas šosejas labajā pusē pie Lapšiem (valsts aizsardzības Nr.1398) Senkapi atrodas privātā īpašumā “Akmentiņi ” ar kadastra Nr.64820080033. To teritorijā aug lieli ozoli, visa apkārtnē ilgstoši tiek lauksaimnieciski izmantota.
- Vietējas nozīmes arheoloģija **Priežu kalva – senkapi** Priekules pagastā Lielā ielā 7 (valsts aizsardzības Nr.1399) Senkapi atrodas privātā īpašumā “Induļi” ar kadastra Nr.64820040029. Senkapu uzkalnā aug lieli koki, tajā izveidots pagrabs. Ap senkapiem ganības.

Priekules pagasta teritorijā nav profesionāli apzināti un uzskaitīti mākslas objekti kultūrvēsturiskās kapsētās. Kultūrvēsturiski objekti nav izvērtēti pēc to nozīmības pagasta kopējā kultūras mantojumā un noteikti prioritāri saglabājamie objekti izglītības, kultūras un tūrisma vajadzībām.

Atsevišķi Priekules pagastā esoši vietējas nozīmes kultūrvēsturiski objekti – vēsturiskas piemiņas vietas, kas ir daļa no pagasta kultūras mantojuma:

- **Piemiņas akmens 1907. gada masu terora upuriem**, Mazgramzdas kapsētā, kapsēta un piemiņas akmens atrodas pagasta pašvaldības bilancē.
- **Piemiņas akmens 1. revolucionārās avīzes “Iskra” 1901.gada pārsūtīšanas vietā**, Priekules pagastā pie Deģu mājām. Piemineklis izdalīts atsevišķi no privātā īpašuma teritorijas un atrodas pagasta pašvaldības īpašumā.
- **Piemiņas plāksne rakstniekam Andrejam Kurcijam** (1884. – 1959.g.), Priekules pagasta Asītē, rakstnieka dzimto Apšu māju vietā. Savā darbā „Cūkgans” aprakstījis Vaiņodes pagasta Spingu pilskalnu.

Objekti, kas pretendē uz iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Tie ir objekti no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta projekta - 1 mākslas objekts (VKPAI Arhitektūras un mākslas ekspertu padomes sēdes protokols Nr.31 no 07.03.1997.), 1 arheoloģijas objekts (VKPAI, Arheoloģijas pieminekļa apraksts, J. Urtāns, 1991.g.):

- Vietējas nozīmes māksla **Piemineklis kritušajiem**, (1975.g.) Priekules brāļu kapos, atrodas pašvaldības īpašumā, ir teritoriāli lielākais un nozīmīgākais Otrā pasaules karā kritušo, apbedīto un pārāpbedīto karavīru piemiņas memoriāls Liepājas rajonā. Brāļu kapu komplekss tiek attiecīgi saglabāts un kopts kā piemiņas vieta.
- Vietējas nozīmes arheoloģija **Mazgramzdas dobumakmens**, atrodas privātā īpašumā "Teikas" ar kadastra Nr.64820080130, pie autobusu pieturas "Bērzi". Blakus dobumakmenim aug ozoli, savesti laukakmeņi no apkārtējiem laukiem. Kultra akmens neatrodas vēsturiskajā kultra vietā.

Virgas pagasta kultra mantojumu veido kultra pieminekļi, kultrvēsturiskas un lauku ainavas – pilskalni, muižu ansambļi, baznīca, senkapi un kapi, stādījumi, vēsturisko notikumu un ievērojamu personu darbības vietas, mākslas darbi un priekšmeti. Katrai no tām ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultra vērtība, un to saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst pašvaldības, valsts un starptautiskajām interesēm.

Par pagasta vēstures pieminekļiem uzskatāmas būves, piemiņas vietas un atsevišķi priekšmeti, kas saistīti ar vēsturiskiem notikumiem, sabiedrības un valsts attīstību, izcilu mākslas darbinieku dzīvi. Zemes privatizācijas procesa laikā daudzi no tiem ir nepamatoti aizmirsti.

Vietējās nozīmes kultra pieminekļi

- *Vietējās nozīmes Arheoloģija Kalviņu viduslaiku kapsēta,*
- *Virgas muižas apbūve,*
- *Piemiņas akmens deportētajiem pagasta iedzīvotājiem,*
- *1905.gada piemiņas vieta Purmsātu kapsētā.*

Sakarā ar 300 gadadienu kopš Zviedrijas karaļa Kārļa XII uzturēšanās Virgā 2001. gada vasarā tika atklāta piemiņas zīme „Kārļa zābaks”. Piemiņas zīmes idejas autors ir vēsturnieks Rihards Rubīns, ideju īstenoja tēlnieks Raimonds Gabaliņš un mākslinieks Raimonds Kalniņš.

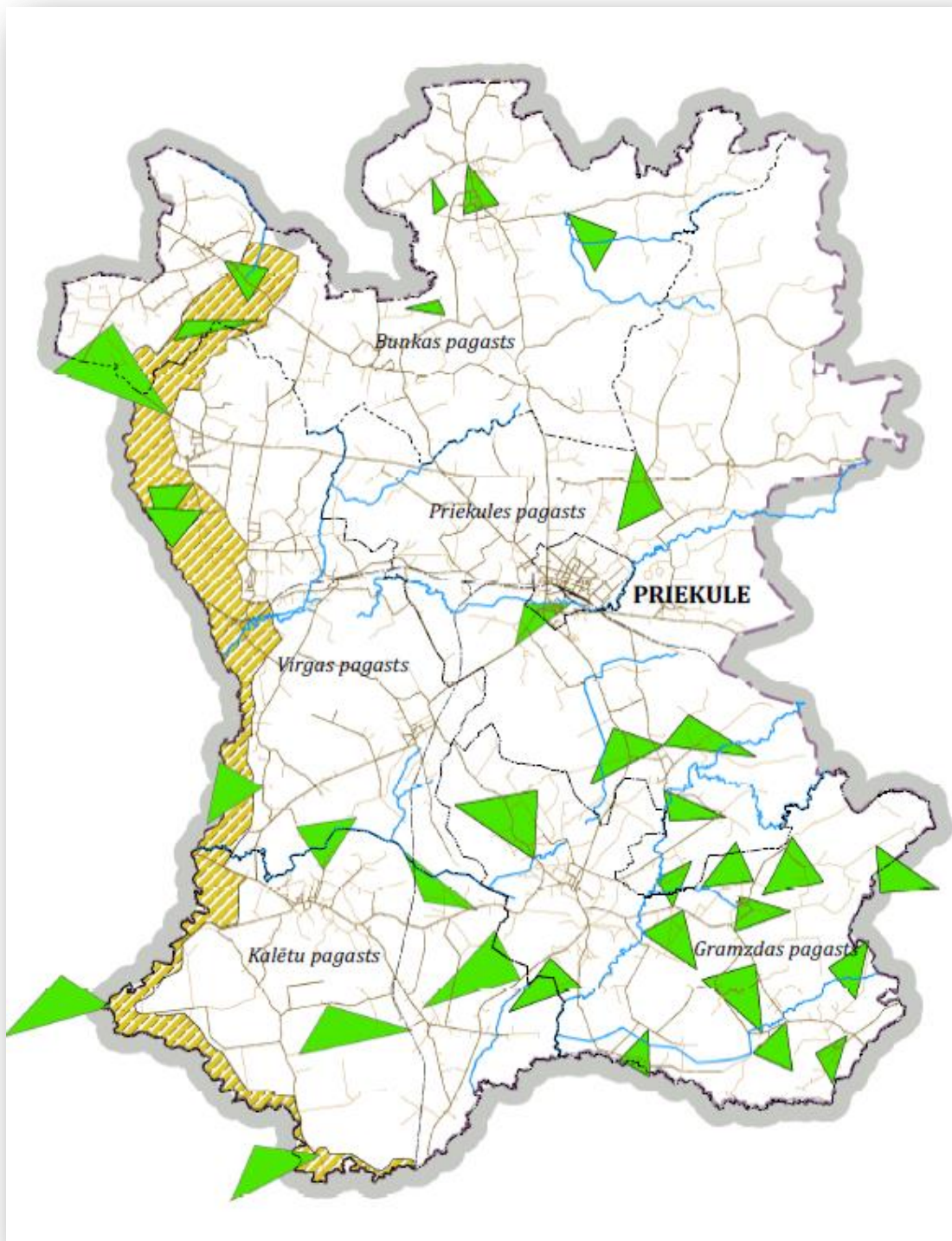
Skatīt pielikumus:

Valsts kultra pieminekļi Priekules novadā

Vietējās nozīmes kultra pieminekļi Priekules novadā

4.4. Ainavas

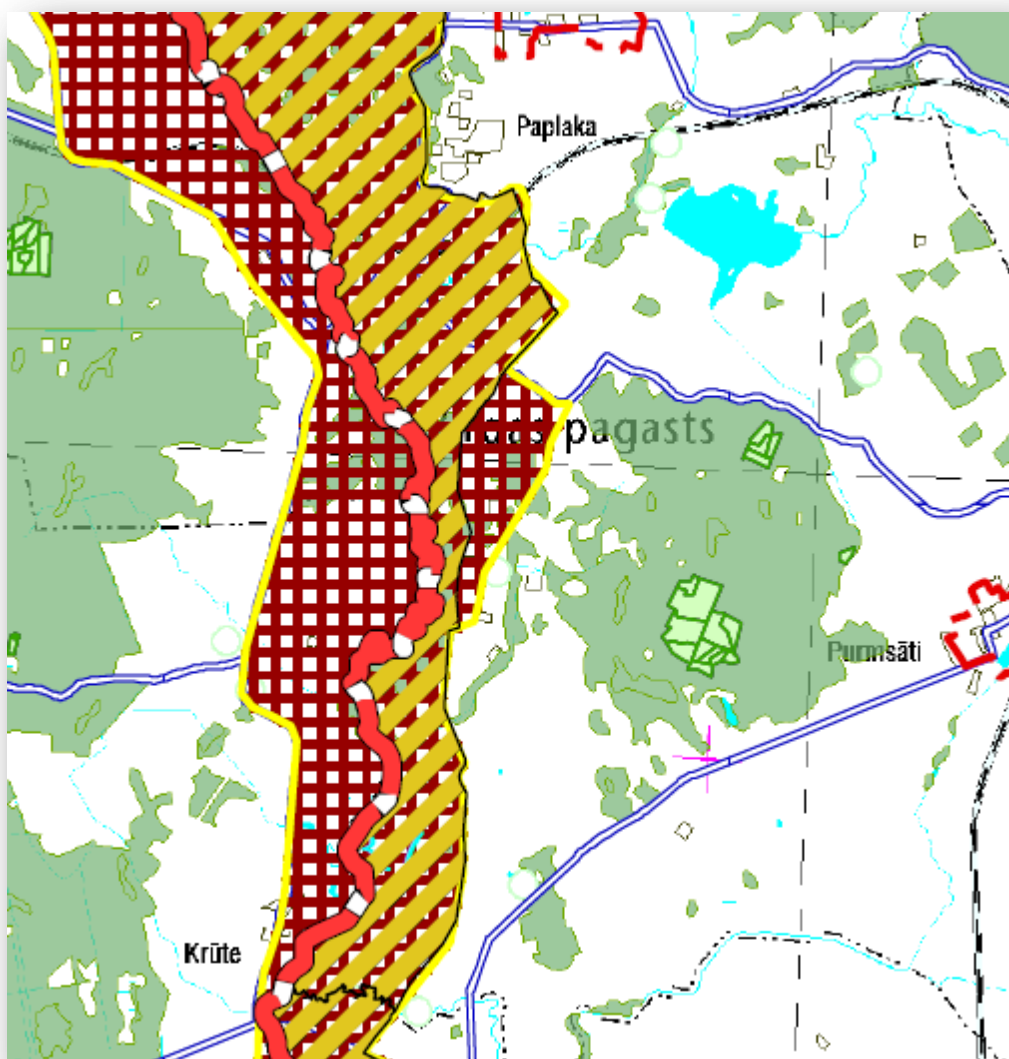
Priekules novada teritorijā atrodas reģiona nozīmes vizuāli vērtīgā ainava – Vārtājas senleja un vietējas nozīmes vizuāli vērtīgas ainavas. Plānojumā tiek ievērotas prasības, lai saimnieciskā darbība nedegradētu šīs ainavas.

12.attēls Reģiona nozīmes ainava – Vārtājas senleja un novada nozīmes vizuāli vērtīgās ainavas

Veicot reģiona nozīmes vizuāli vērtīgās ainavas analīzi, secinām, ka nepieciešams veikt reģiona nozīmes ainavas robežu aktualizāciju, jo:

- Apsekojot dabā, teritorijai starp ceļiem V1216, A12 un B44 nav būtiskas ainaviskas vērtības. Praktiski tā ir līdzena plāva, kura no upes puses robežojas ar mežu.
- Kopš kolhoza laika šīs teritorijas dienvidu daļā ir stihiska grants ieguves vieta, kuru nepieciešams legalizēt, jo grants nepieciešama pašvaldības ceļu uzturēšanai, bet, ja šī teritorija ir ainaviski vērtīga, tas nav iespējams.

13.attēls Reģiona nozīmes ainava – Vārtājas senleja

4.5. Vides kvalitāte un to ietekmējošie faktori

4.5.1. Gaisa kvalitāte

Priekules novadā gaisa kvalitāte ir laba. Regulāri gaisa kvalitātes mērījumi netiek veikti. Veicot situācijas analīzi, secinām, ka novadā esošo gaisa piesārņotāju ietekme uz gaisa kvalitāti kopumā ir neliela.

Piesārņojošās vielas, kuras nokļūst atmosfērā, tur nokļūst no divu tipu avotiem – mobilajiem – respektīvi, visa veida transporta un stacionārajām – komercsabiedrībās izmantotajām tehnoloģijām.

Priekules novadā nav komercsabiedrību, kuras radītu būtisku gaisa piesārņojumu.

Kurzemes dienvidu daļā būtiskākais gaisa piesārņotājs bija „Liepājas metalurģis”, bet Priekules novadam šis gaisa piesārņojums, kā pārrobežu piesārņojums nav aktuāls, jo tas neatrodas valdošo vēju virzienā.

4.5.2. Virszemes ūdeņu kvalitāte⁹

Būtisks virszemes ūdeņu kvalitātes rādītājs ir piesārņojuma daudzums, kurš tiek novadīts promtekās (upēs). Galvenie piesārņotāji, kā zināms ir: uz laukiem lietotie pesticīdi, minerālmēsli u.c., kuri tiek lietoti nepiemērotos laika apstākļos un devās. Pie galvenajiem piesārņotājiem varam uzskatīt arī NAI (notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un skeptiķus), kuri nestrādā atbilstoši normatīvu prasībām. (skatīt: *NAI analīzes Priekules novadā sarkanā krāsā – 2014. gada analīzes, zilā krāsā 2012. gada analīzes*) Kā redzams, ir tādas NAI, kuru darbība pasliktinās un nepieciešams veikt pasākumus to uzlabošanai, kā rezultātā uzlabosies virszemes ūdeņu kvalitāte.

4.5.3. Pazemes ūdeņu kvalitāte

Latvija ir labi nodrošināta ar izpētītiem un prognozētiem pazemes ūdeņu krājumiem. Visi aktīvās ūdensapmaiņas horizonti satur infiltrogēnos ūdeņus, kas veidojas, pateicoties atmosfēras nokrišņu infiltrācijai. Šo ūdeņu kvalitāte un ūdeni saturošo iežu sastāvs nosaka pazemes ūdeņu ķīmisko sastāvu.¹⁰

Priekules novada pazemes ūdens horizontos sastopams paaugstināts dzelzs daudzums un vietām arī amonija joni pārsniedz pieļaujamo daudzumu. Lielākajā daļā Priekules novada apdzīvoto vietu ir uzstādītas ūdens sagatavošanas stacijas (ŪSS), kuras nodrošina ūdens kvalitāti atbilstoši standartiem.

Precīzāk skatīt: *Dzeramā ūdens analīzes Priekules novadā*

⁹ <http://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-apsaimniekosana-/upju-baseinu-apsaimniekosanas-plani-/upju-baseinu-apsaimniekosanas-plani?id=1107&nid=424>

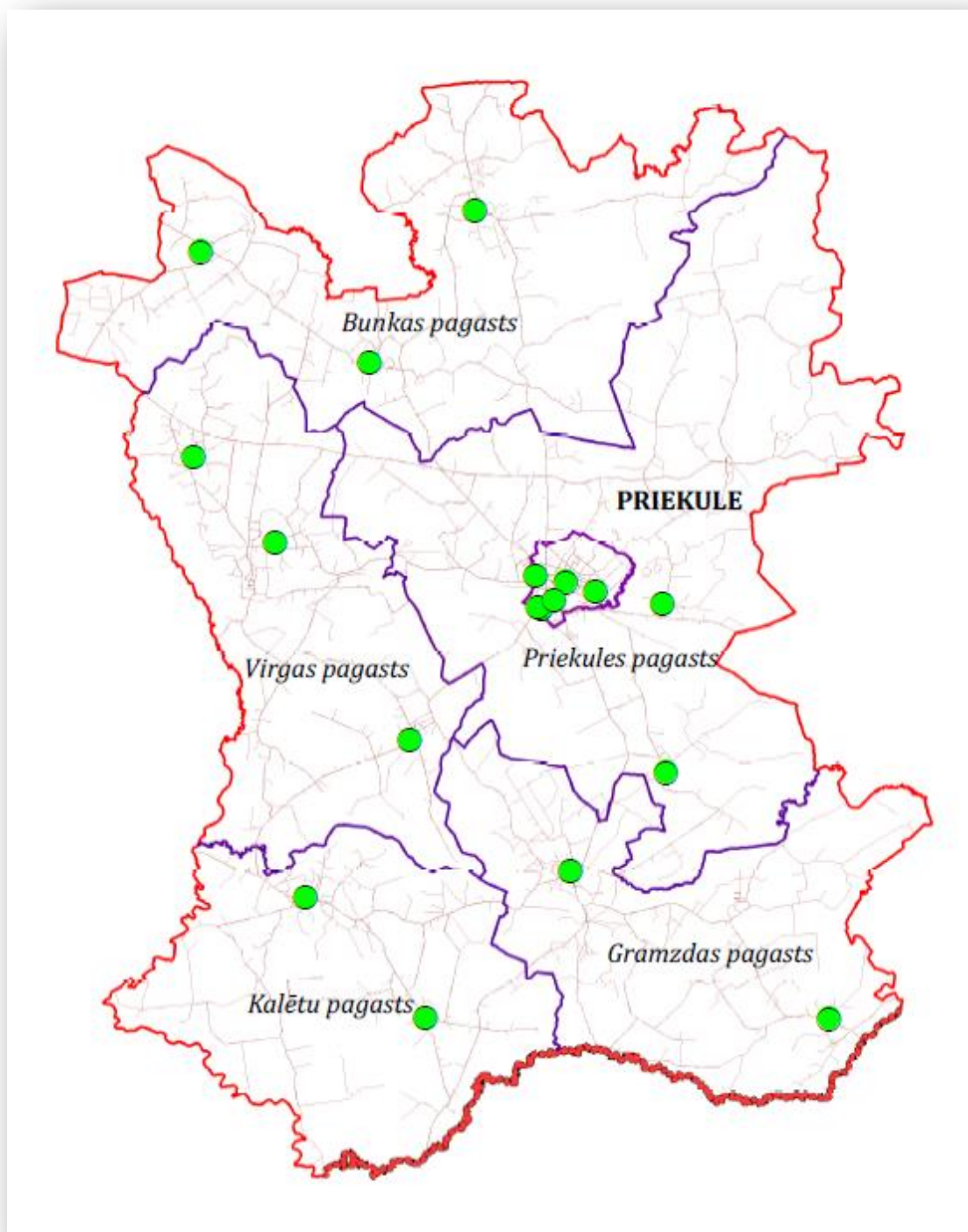
¹⁰ <http://www.meteo.lv/lapas/geologija/zemes-dzilu-resursi/pazemes-udeni/pazemes-udeni?id=1236&nid=491>

4.5.4. *Atkritumu apsaimniekošana*

Priekules novads ar savu artavu līdzdarbojas Liepājas reģiona atkritumu apsaimniekošanas sistēmā „Ekokurzeme”. Visi Priekules novada atkritumi tiek vesti uz atkritumu poligonu „Ķīvītes”.

Iepriekš pagastos esošās atkritumu izgāztuves rekultivētas 21,26ha platībā. Pašreiz reģionā ir viena aktuāla izgāztuve.

Ikdienā visai aktuāla ir dalītā atkritumu savākšana. Tas ir ekonomiskāk, bet rada problēmas ar atkritumu aizvešanu.

14. attēls Atkritumu dalītās vākšanas punkti Priekules novadā

Atkritumu dalītās vākšanas laukumi

Atkritumu dalītās vākšanas laukumi paredzēti dažādu atkritumu veidu savākšanai no iedzīvotājiem – galvenā atšķirība no dalītās vākšana punktiem ir iespēja

šajos laukumos nodot ne tikai izlietoto iepakojumu, bet arī tādus atkritumus kā sadzīves elektronikas un elektrisko iekārtu atkritumi, liela izmēra atkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi un citi atkritumu veidi, kuriem nepieciešama specifiska apsaimniekošana.

Dalītās vākšanas laukums ierīkojams aptuveni 1200 m² platībā, laukumam jābūt asfaltbetona segumam ar lietus ūdens savākšanas sistēmu un priekšattīrīšanas iekārtām (smilšu un eļļas atdalītājs). Laukums jāiežogo, lai nepieļautu nepiederošo personu iekļūšanu laukumā, kā arī jāuzstāda vagoniņš laukumu apkalpojušajam personālam.

Priekules novadā nepieciešams ierīkot 1 šādu laukumu

Laukumā būtu jānodrošina sekojošu atkritumu veidu pieņemšana:

- parku /dārzu atkritumi;
- celtniecības atkritumi;
- koka atkritumi;
- plastmasas atkritumi;
- PET atkritumi;
- kartons;
- papīrs;
- stikls;
- melnie metāli;
- krāsainie metāli;
- sadzīves bīstamie atkritumi.

Laukuma apsaimniekotājs uzstādāmo konteineru veidu un tilpumu izvēlas atbilstoši katra atkritumu veida apjomam konkrētajā teritorijā. Ja tas ir nepieciešams laukuma apsaimniekotājs var uzstādīt papildus konteinerus arī citu atkritumu veidu pieņemšanai, piemēram, sadzīves atkritumu pieņemšanai no iedzīvotājiem, tādējādi sniedzot iespēju lauku teritoriju iedzīvotājiem atbrīvoties no radītajiem atkritumiem videi draudzīgā veidā.

4.5.5. Notekūdeņu attīrīšana un paliekošais piesārņojums

BUNKAS PAGASTĀ Centralizēta sadzīves notekūdeņu savākšana un attīrīšana ir nodrošināta visos trijos ciemos. Tadaļos 2010.gadā izbūvētas jaunas NAI, Bunkā - 2012.gadā. Krotē notekūdeņi tiek attīrīti ar septiņiem, kuri renovēti 2006.gadā. Krotē notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmas renovācija varēja notikt 2013.gadā, bet

politisku iemeslu dēļ tas nenotika. Kā rāda *NAI analīzes Priekules novadā*, analīzes to stāvoklis būtiski pasliktinās.

Pārējās pagasta mājas, kuras nav pieslēgtas centralizētajai notekūdeņu savākšanas sistēmai, tos uzkrāj savākšanas cisternās un periodiski izved, infiltlē vai ir izbūvējušas savas attīrīšanas iekārtas.

GRAMZDAS PAGASTĀ dažādām kanalizācijas sistēmām ir pieslēgtas 19 dzīvojamās mājas. Pārējās izmanto izsmeļamās bedres, vai iztiek vispār bez tām. Kanalizācijas sistēma ir izbūvēta 1983.gadā. Tā sastāv no ārējiem kanalizācijas vadiem, pārsūkņēšanas stacijās, spiedvadiem un attīrīšanas iekārtām BIO-100 pie Birkstalas upes. Kanalizācijas sistēmai pieslēgtas 7 daudzdzīvokļu mājas. 9 individuālās mājas, veikals, pagasta pārvalde, tautas nams. Samazinoties saimnieciskai darbībai, attīrīšanas iekārtas nav noslogotas. Cauruļvadu garums – 3325 m ar 134 skatakām. Pamatskolai kanalizācijas sistēma izbūvēta 1970.gadā, kas sastāv no kanalizācijas tīkliem 190 m garumā, 10 skatakām un septiķa.

KALĒTU PAGASTĀ Centralizēta kanalizācijas sistēma ir tikai Kalētu ciemā. Kanalizācijas iekārtas ekspluatācijā nodotas 1985.gadā, tīklu kopgarums 1.8 km, aizņem 7.0 ha platību. Bioloģisko notekūdeņu attīrīšanas iekārtu tips bija BIO-100. Attīrītie notekūdeņi tiek izlaisti meliorācijas maģistrālajā kanālā. Minētās attīrīšanas iekārtas nedarbojas no 90.gadu sākuma. Notekūdeņi tika nosēdināti nosēdu dīķos. Ūdenssaimniecības rekonstrukcijas projekta gaitā Kalētos ir uzstādītas jaunas NAI (notekūdeņu attīrīšanas iekārtas), bet kanalizācijas tīkli paplašināti netiek.

Pārējā pašvaldības teritorijā notekūdeņus un kanalizācijas ūdeņus savāc individuālajās izsmeļamajās akās, vai arī tie nonāk apkārtējā vidē.

PRIEKULES PAGASTAM nav savu attīrīšanas iekārtu. Pie lielākajām apdzīvotajām vietām – Mazgramzdā, Knīveros, Audaros un Kalneniekos nav lokālu attīrīšanas iekārtu – kanalizācijas ūdeņi tiek nostādināti nosēdakās un vēlāk iefiltrējās virszemes ūdeņos.

PRIEKULES PILSĒTĀ 2010.gadā izbūvēta NAI, kura ar savu jaudu spēj apkalpot visu pilsētu. Pašreiz tiek apkalpoti sekojoši objekti:

- Dzirnau ielas mikrorajons;
- Uzvaras ielas mikrorajons;
- Liepājas ielas mikrorajons;
- Trīs atsevišķas daudzdzīvokļu mājas Tirgoņu ielā;
- Četras daudzdzīvokļu mājas Aizputes ielā;
- Priekules pagasta Saulaines iedzīvotāji;
- Priekules vidusskola;
- Priekules daudzfunkcionālā sporta halle;
- SIA „Priekules slimnīca”;
- Individuālo māju īpašnieki, kuri atrodas trašu izvietojuma zonā. (Pakalpojums pieejams 1/3 no dzīvojamā sektora).

Perspektīvā nepieciešams veikt sekojošus darbus:

- Paplašināt kanalizācijas tīklus. NAI jauda ir pietiekoša, lai spētu apkalpot visus pilsētas un Priekules pagasta Saulaines iedzīvotājus.

VIRGAS PAGASTS

Fekālie un sadzīves notekūdeņi tiek savākti Paplakas un Purmsātu ciemata kanalizācijas sistēmā un nogādāti attīrīšanas iekārtās vai septiņos. Ar ūdensapgādi un kanalizāciju apgādāta daudzdzīvokļu māja Purmsātos.

Bioloģisko attīrīšanas dīķu aerācijas sistēma - dabiskā. Pēc notekūdeņu attīrīšanas tie tiek ievadīti novadgrāvjos. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ir Paplakā.

Virgas skolā attīrīšanas iekārtas darbojas, atsevišķi, tur pieslēgts arī internāts. Notekūdeņu pārsūkņēšanas stacijā stāvoklis normāls. Notekūdeņu attīrīšanas ierīces nodrošina to attīrīšanu.

4.5.6. Potenciāli piesārņotās vietas¹¹

Atbilstoši Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centra piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistram Priekules novadā ir viena potenciāli piesārņota vieta – SIA „Paplakas lopkautuve” (reģistrācijas Nr. 64988/4430). Tā atrodas Virgas pagasta Paplakā „Pūpolos”. Ir saņemta B kategorijas piesārņošanas atļauja. Paredzētā ražošanas jauda – no 5 līdz 50 tonnām diennaktī.

Realitāte ir tāda, ka šī SIA veic būtisku vides piesārņošanu ar asinīm un citiem kaušanas procesa blakusproduktiem. Tiek iznomāta zeme no zemes īpašniekiem un tā izmantota kā kaušanas procesa blakusproduktu izgāztuve.

Priekules novada pašvaldībā kopš šī sasaukuma sākuma ir izveidota Vides komisija, kura regulāri apseko dažādus objektus, kuriem ir problēmas ar vides sakopšanu, aizsardzību un piesārņošanu. Bieži tiek apsekota arī SIA „Paplakas lopkautuve”.

4.5.7. Tūrisms

Priekules novada ģeogrāfiskais stāvoklis ir izdevīgs tūrisma attīstībai: daba ir nepiesārņota, saglabājušās daudzas Eiropā retas dzīvnieku un putnu sugas, bagāts kultūrvēsturiskais mantojums.

Priekules novadā, tāpat kā visā Latvijā tūrismam ir sezonāls raksturs. Intensitātes maksimums tiek sasniegts jūlijā un augustā.

Priekules novadā ir iztīrīta daļa Vārtājas un Bārtas upju, un iekārtotas atpūtas vietas, tā veicinot ūdenstūrismu, projekta Riverways^{12 13 14} ietvaros. Perspektīvā paredzēts iesākt turpināt. Ir veiktas iestrādes atpūts pie ūdeņiem popularizēšanai.

¹¹ http://oas.vdc.lv:7779/lva/ppv_read_pub/

¹² <http://www.upesoga.lv/index.php/LV/iesakam>

¹³ <http://www.priekulesnovads.lv/turisms/vartaju-iztira-laivosanai>

¹⁴ <http://www.priekulesnovads.lv/turisms/riverways-idejas-tiek-realizetas>

Kā tūrisma aktivitāti ziemas periodā piedāvājam slēpošanu, ja ir sniegs. To piedāvā Kalētu priediens (ar inventāra nomu). Slēpot iespējams arī Aizviķu parkā un Priekules Barona parkā. Šeit gan inventārs nav pieejams.

15.attēls Riverways projekta ietvaros izveidotās iekāpšanas vietas un atpūtas vietas uz Apšes, Bārtas un Vārtājas upēm

Novada teritoriju šķērso reģiona nozīmes velomaršruts. Ir izveidoti pieci vietējie velomaršruti ar tiem piesaistītiem apskates objektiem.

Priekule - Purmsāti- Gramzda- Mazgramzda- Priekule	http://www.balticmaps.eu/?lang=lv&draw_hash=wuhknb&centerx=352117&centery=6253726&zoom=5&layer=map&ls=o
Ap Priekuli	http://www.balticmaps.eu/?lang=lv&draw_hash=jvphqv&centerx=352153&centery=6258701&zoom=4&layer=map&ls=o
Priekule - Gramzda- Aizviķi	http://www.balticmaps.eu/?lang=lv&draw_hash=yurgdu&centerx=357693&centery=6251064&zoom=6&layer=map&ls=o
Priekule- Dāma- Mazgramzda- Priekule	http://www.balticmaps.eu/?lang=lv&draw_hash=llmgra&centerx=351520&centery=6257403&zoom=1&layer=map&ls=o
Priekule - Paplakas stacija-Kalēti- Gramzda- Purmsāti- Priekule	http://www.balticmaps.eu/?lang=lv&draw_hash=vbrjis&centerx=348332&centery=6257007&zoom=3&layer=map&ls=o

Priekules novada pašvaldība veikusi Vides gidu ¹⁵ apmācību, lai varētu sniegt kvalitatīvu pakalpojumu vides tūristiem.

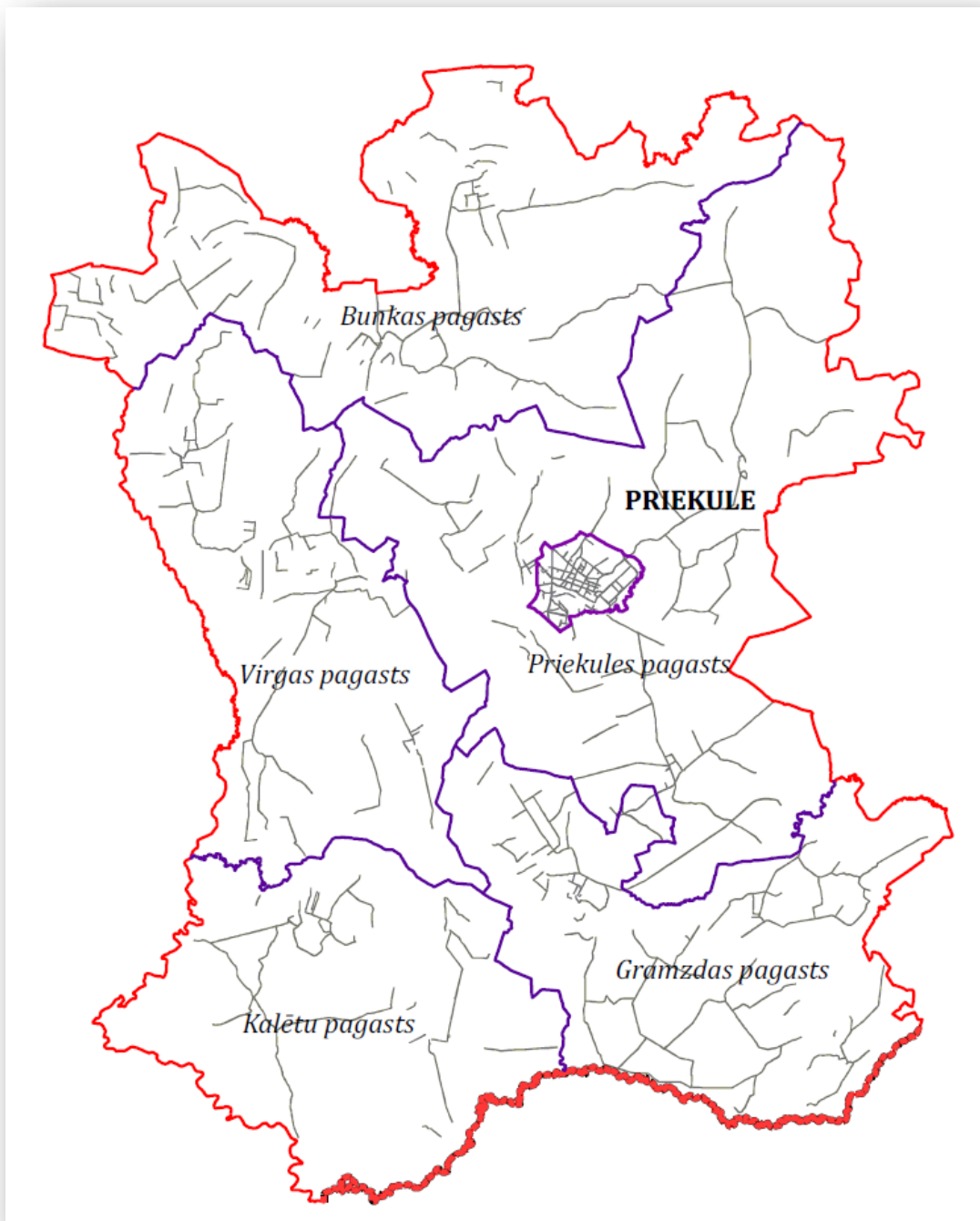
Privātais uzņēmējs ir izveidojis zirgu izjādes taku, tā piesaistot interesentus ne vien jāšanā, bet arī dabas vērošanā.

4.5.8. Transporta infrastruktūra

Priekules novadā ir pietiekams ceļu blīvums. Plānojumā, atbilstoši stratēģijai, paredzam atjaunot divus ceļus, vienu starppagastu, otru – starpnovadu, kā arī, atbilstoši plānojuma darba uzdevumam, paredzam Priekules pilsētai apvedceļu. Šo ceļu būvniecība gan tiek plānota tālākā perspektīvā.

Atbilstoši Attīstības programmai un Attīstības stratēģijai, paredzam atjaunot Priekules lidlauka un Paplakas helikopteru nosēšanās laukuma darbību.

¹⁵ <http://www.priekulesnovads.lv/turisms/vides-gidi-runupe5272>

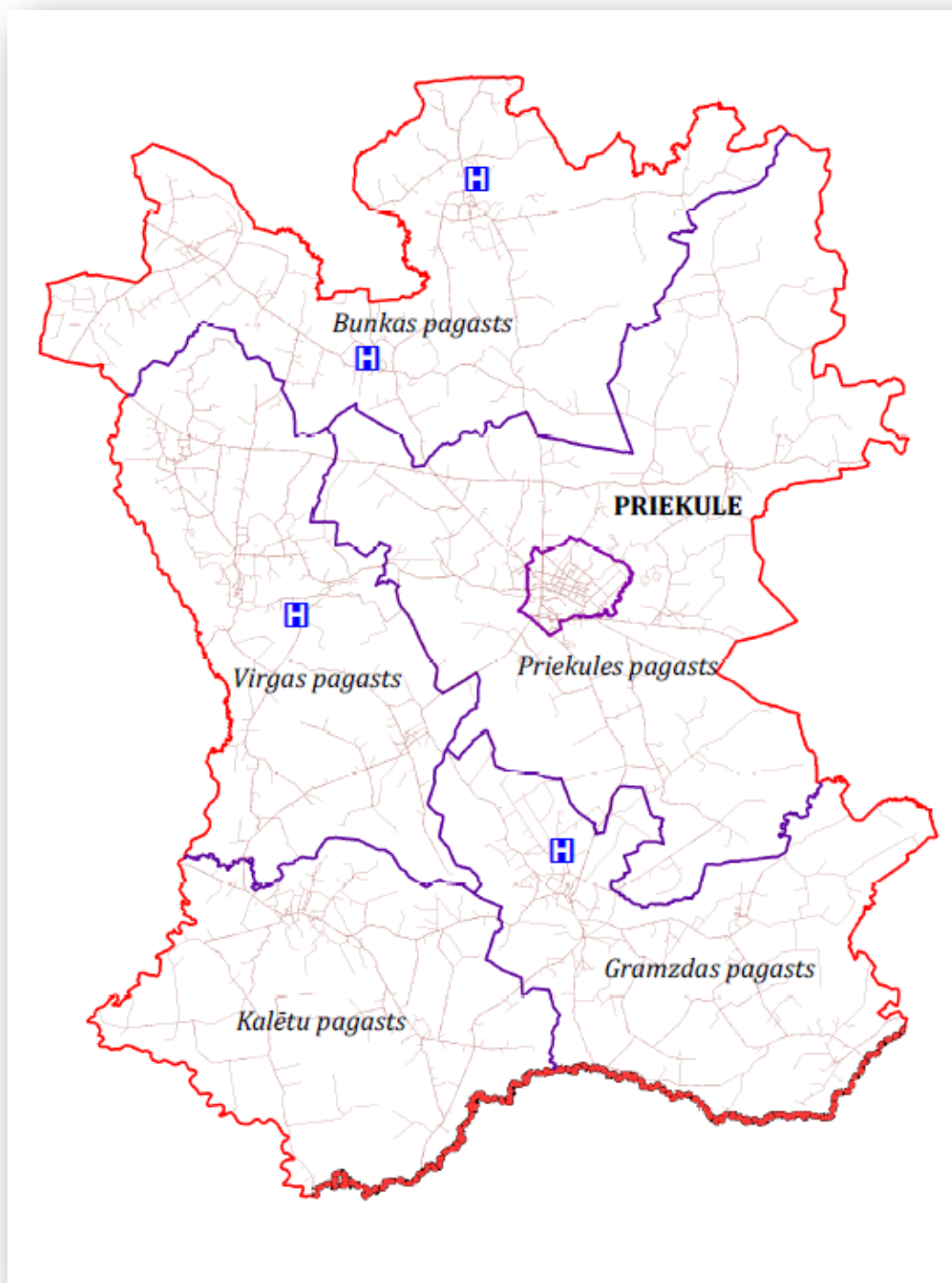

16.attēls Pašvaldības ielas un ceļi

4.5.9. HES Priekules novada teritorijā¹⁶

Priekules novada teritorijā ir uzbūvētas 4 HES (Dižgramzdas HES uz Birztales upes, Prūšu HES uz Virgas upes, Bunkas HES uz Vārtājas upes un Krotas HES uz Vārtājas upes), bet darbojas 3 no tām (nedarbojas Dižgramzdas HES, bet to paredzēts tuvākajā nākotnē iedarbināt. Jaunas HES būvēt nav paredzēts.

¹⁶ www.upes.lv/files/1273/hes-novados-2011.doc

17. attēls Priekules novada mazās HES

5. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Teritorijas plānojums un tā nosacījumi ir saistoši gan sabiedrībai kopumā, gan uzņēmējiem, kas veic vai plāno veikt saimniecisko darbību Priekules novadā. Teritorijas plānojuma esamība nodrošina ilgtspējīgu teritorijas attīstību un pieejamo resursu

saprātīgu izmantošanu, ņemot vērā visu ieinteresēto pušu un normatīvo aktu prasības, kuras nav iespējams nodrošināt bez teritorijas plānojuma.

Teritorijas plānojuma izstrādes procesā tika apkopota un apzināta pieejamā informācija un dažāda līmeņa nozaru politikas dokumenti, kas var ietekmēt novada teritorijas attīstību, kā arī izstrādāti teritorijas plānojuma risinājumi. Apkopojot šo informāciju vienotā dokumentā, veidojas priekšstats par teritorijas izmantošanas perspektīvu un iespējamām vides problēmām. Būtiskākā teritorijas plānojuma sastāvdaļa ir teritorijas funkcionālās zonas, kas nosaka katras konkrētās teritorijas atšķirīgās funkcijas un pazīmes, kā arī nosaka atļautos izmantošanas veidus, ievērtējot vides un sociāli – ekonomiskos apsvērumus.

Teritorijas plānojumā ir noteiktas teritorijas ar ierobežotu saimniecisko darbību, tai skaitā arī vides un dabas resursu aizsargjoslas, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un citas teritorijas.

Teritorijas plānojums iedzīvotājiem un uzņēmējiem atvieglo iespējas veikt saimniecisko darbību atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Neizstrādājot teritorijas plānojumu, pastāv iespēja, ka Priekules novada iedzīvotāji varētu realizēt darbības, kas būtu pretrunā ar konkrētu teritoriju izmantošanas mērķiem, kā arī ar vides aizsardzības, aizsargjoslu un citām normatīvo aktu prasībām. Plānošanas dokumenta īstenošana sekmēs novada teritorijas saimnieciskās dzīves, jo īpaši būvniecības procesu sakārtošanu, savukārt plānošanas dokumenta nerealizēšana veicinātu haotisku attīstību.

Ja plānošanas dokuments netiek īstenots, vislielākā negatīvā ietekme iespējama uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu kvalitāti, kā arī pagasta iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti.

Priekules novada teritorijas plānojums pēc to apstiprināšanas nodrošinās teritorijas mērķtiecīgi plānotu attīstību ilgtermiņā.

6. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas

Priekules novada teritorijas plānojuma nosacījumi ir saistoši gan sabiedrībai kopumā, gan uzņēmējiem, kas veic vai plāno veikt saimniecisko darbību Priekules novadā. Teritorijas plānojuma esamība nodrošina ilgtspējīgu teritorijas attīstību un pieejamo resursu saprātīgu izmantošanu, ņemot vērā visu ieinteresēto pušu un normatīvo aktu prasības, kuras nav iespējams nodrošināt bez teritorijas plānojuma.

Teritorijas plānojuma izstrādes procesā tika apkopota un apzināta pieejamā informācija un dažāda līmeņa nozaru politikas dokumenti, kas var ietekmēt pagasta teritorijas attīstību, kā arī izstrādāti teritorijas plānojuma risinājumi. Apkopojot šo informāciju vienotā dokumentā, veidojas priekšstats par teritorijas izmantošanas perspektīvu un iespējamām vides problēmām. Būtiskākā teritorijas plānojuma sastāvdaļa ir teritorijas funkcionālās zonas, kas nosaka katras konkrētās teritorijas atšķirīgās funkcijas un pazīmes, kā arī nosaka atļautos izmantošanas veidus, ievērtējot vides un sociāli – ekonomiskos apsvērumus.

Teritorijas plānojumā ir noteiktas teritorijas ar ierobežotu saimniecisko darbību, tai skaitā arī vides un dabas resursu aizsargjoslas, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un citas teritorijas.

Neizstrādājot teritorijas plānojumu, pastāv iespēja, ka iedzīvotāji Priekules novada teritorijā varētu realizēt darbības, kas būtu pretrunā ar konkrētu teritoriju izmantošanas mērķiem, kā arī ar vides aizsardzības, aizsargjoslu un citām normatīvo aktu prasībām. Plānošanas dokumenta īstenošana sekmēs novada teritorijas saimnieciskās dzīves, jo īpaši būvniecības procesu sakārtošanu, savukārt plānošanas dokumenta nerealizēšana veicinātu haotisku attīstību.

Ja plānošanas dokuments netiek īstenoti, vislielākā negatīvā ietekme iespējama uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu kvalitāti, kā arī novada iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti.

Priekules novada teritorijas plānojums pēc to apstiprināšanas nodrošinās teritorijas mērķtiecīgi plānotu attīstību ilgtermiņā.

Neuzturot kārtībā novadgrāvjus, liela daļa no meliorētajām zemēm ir sliktā stāvoklī. Savukārt daudzas no zemēm netiek izmantotas un pamazām sāk aizaugt ar krūmiem un kokiem. Lielākās vienlaidus lauksaimniecības zemju platības atrodas praktiski visā novada teritorijā, mazāk Kalētu pagastā. (skatīt 6.attēlu).

Vides problēmas ir saistītas ar dažāda veida apbūves teritoriju un saimnieciskās darbības attīstību. Attīstoties attiecīgiem ražošanas veidiem var pieaugt novadītā piesārņojuma daudzums gaisā un ūdenī, palielināties trokšņa piesārņojums.

Vēja parku/vēja elektrostaciju attīstība var izraisīt trokšņa piesārņojumu, izmainīt ainavu, ietekmēt putnus un pazemes ūdens režīma izmaiņas rezultātā tuvumā esošos biotopus.

Tūrisma nozarei attīstoties bez attiecīgas infrastruktūras var pasliktināties vides stāvoklis - var pieaugt atkritumu daudzumi, ūdens piesārņojums.

7. Plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums

7.3. Tiešās ietekmes

Tiešās ietekmes ir izmaiņas vidē, kuras paredzētās darbības realizācijas rezultātā nepastarpināti iedarbojas uz vidi (piemēram – piesārņojums, emisijas novadot vidē, mežu izciršana, zemju apbūve).

Teritorijas plānojumā ir noteiktas funkcionālās zonas - teritorijas ar atšķirīgām prasībām to izmantošanai un apbūvei.

Plānotās apdzīvojuma struktūras ietekmi uz vidi var vērtēt kā pozitīvu, jo tādējādi maksimāli tiek saglabātas gan dabas teritorijas, gan meži, gan lauksaimniecības zemes, kā arī racionāli tiek izmantots esošais ceļu tīkls un inženiertehniskais nodrošinājums.

Negatīvu ietekmi uz vidi var atstāt derīgo izrakteņu ieguve un vēja elektrostaciju/vēja parku izveide. Vēja elektrostacijas un vēja parki, kas ražo elektroenerģiju no atjaunojamiem energoresursiem, atstāj zināmu ietekmi uz vidi gan būvniecības, gan arī ekspluatācijas laikā. Būvniecības periodā ir raksturīgas tipiskas būvdarbu ietekmes.

Vēja elektrostaciju un vēja parku ekspluatācijas laikā var būt sekojošas ietekmes:

- trokšņa un vibrācijas ietekme;
- ietekme uz ainavu;
- mirgošanas efekts, kas var radīt kaitīgu ietekmi uz cilvēka veselību;
- atstarošanās (gaismas efekts, ko rada gaismas staru atstarošanās no vēja elektrostacijas rotora lāpstiņām, gaismas zibšņi);
- ietekme uz bioloģisko daudzveidību, galvenokārt, izpaužas kā ietekme uz putniem, sikspārņiem un pazemes ūdens režīma izmaiņas rezultātā uz tuvumā esošajiem biotopiem.

Vēja elektrostaciju un vēja parku darbība rada šādas ietekmes uz putniem:

- atsevišķu indivīdu nāve vai savainojums, ko izraisa sadursme ar vēja elektrostaciju torni vai rotora lāpstiņām,
 - dzīvotņu traucējums,
 - traucējums putnu lidojumam starp barošanās, ligzdošanas un ziemošanas vietām,
 - ligzdošanas vai barošanās biotopu platību samazinājums vai zaudēšana.
- ietekme uz kultūras pieminekļiem;
 - elektromagnētiskie traucējumi;
 - ietekme uz lidojumu drošību;
 - Latvijas klimatiskajos apstākļos aukstajā gada laikā var būt novērojama vēja rotora lāpstiņu apledošana. Tā var radīt tiešus draudus tuvumā esošiem cilvēkiem. Ledus gabalu atlūzas no kustībā esošām rotora lāpstiņām spēj aizlidot pietiekami tālu, lai varētu nopietni traumēt apkalpojošo personālu vai garāmgājējus.

Vēja elektrostacijas un vēja parki ir paaugstināta riska objekti, kas var radīt draudus videi, cilvēka dzīvībai, veselībai vai īpašumam. Līdz ar to šiem objektiem Aizsargjoslu likumā ir noteikta drošības aizsargjosla, kuras galvenais uzdevums ir nodrošināt vides un cilvēku drošību šo objektu ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā, kā arī pašu objektu un to tuvumā esošo objektu drošību.

Teritorijas plānojums paredz saglabāt esošo ceļu un ielu tīklu, kas nodrošina piekļūšanu zemes vienībām pagasta lauku teritorijā un ciemos. Veidojot jaunas zemes

vienības, jānodrošina to sasniedzamība, veidojot jaunu ceļu un ielu tīklu ar pieslēguma iespējām valsts vai pašvaldības ceļiem/ielām.

Ūdenssaimniecības kvalitātes uzlabošana un pakalpojumu pieejamības paplašināšana, sekmēs ūdens resursu un energoresursu racionālu izmantošanu, virszemes un pazemes ūdens resursu kvalitātes saglabāšanos/uzlabošanos, kā arī tai būs pozitīva ietekme uz cilvēku veselību.

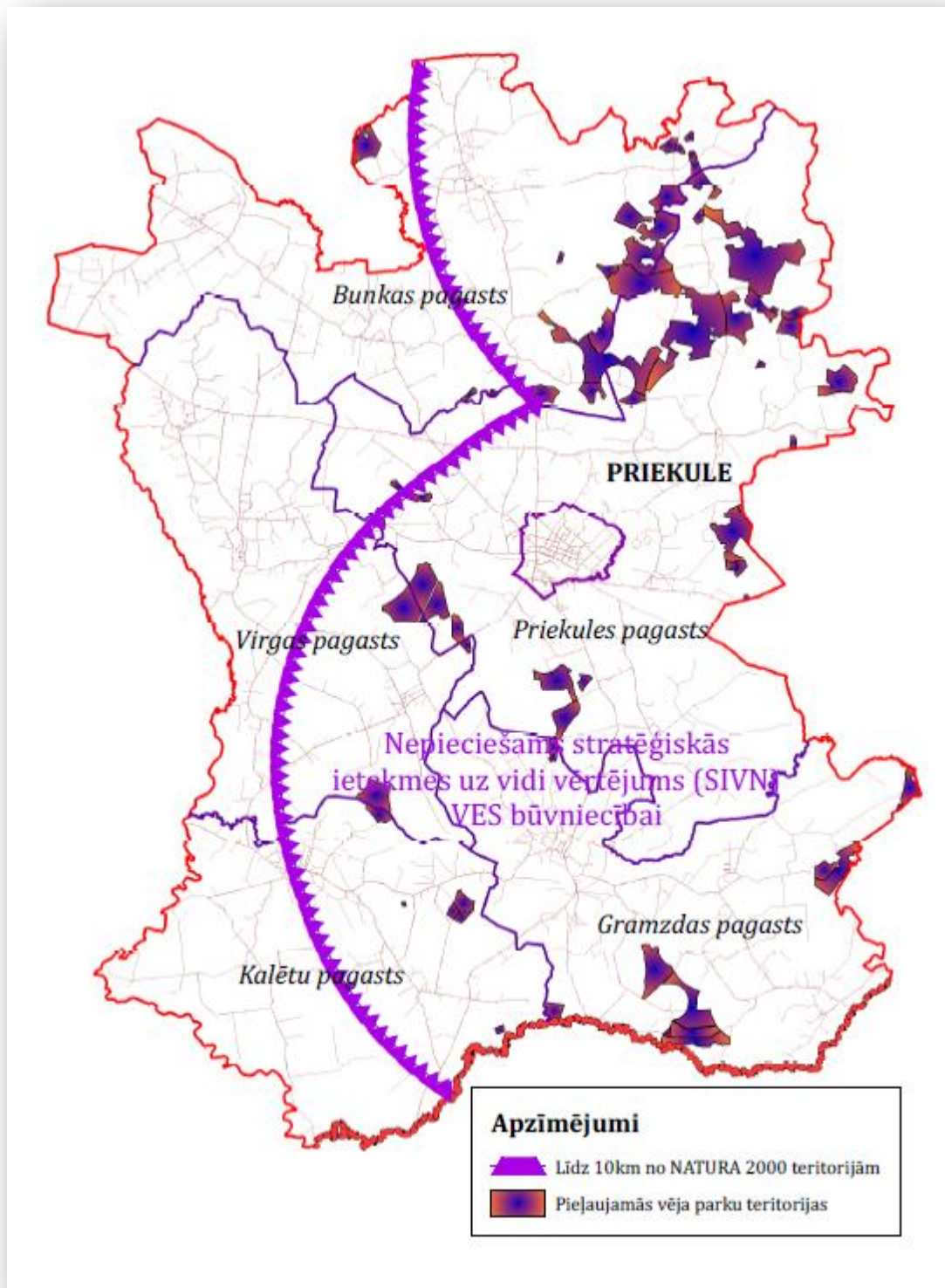
TIAN prasību ievērošanai dabas teritoriju izmantošanā būs pozitīva ietekme uz vidi.

Īpaša uzmanība jāpievērš iespējamajai ietekmei uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (Natura 2000). Kārtību, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, ja paredzētās darbības īstenošanai nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, nosaka Ministru Kabineta 2011. gada 19. Aprīļa noteikumi Nr. 300. Var pieņemt, ka ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju novērtējums ir jāveic pilnā apjomā, ja:

- vēja elektrostaciju vai vēja parku paredzēts izvietot tuvāk nekā 2 km no jebkuras Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000),
- vēja elektrostaciju vai vēja parku paredzēts izvietot tuvāk nekā 10 km no Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000), kuras izveidošanas mērķi ietver putnu vai sikspārņu sugu aizsardzību.

Ietekmes uz vidi novērtējumā jāiekļauj:

- ornitologa novērtējums par iespējamo vēja elektrostaciju vai parka ietekmi uz ligzdojošajām un migrējošajām putnu sugām,
- biotopu eksperta novērtējums par iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem,
- hiropterologa novērtējums par iespējamo ietekmi uz sikspārņiem.

18.attēls Vēja elektrostaciju būvniecība un NATURA 2000 teritorijas¹⁷

¹⁷ Skatīt arī Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 4.10. Prasības alternatīvo energoapgādes objektu izveidošana un 13.pielikumu

Teritorijas ar īpašiem noteikumiem. Priekules novada plānojumā ir norādītas vietas, kurās drīkst būvēt VES (vēja elektrostacijas/ vēja parkus). Savukārt, atbilstoši no būvniecībai izvēlētās vietas, ir vai nav nepieciešams Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums. Ja Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums ir nepieciešams, to dara būvniecības ierosinātājs par saviem līdzekļiem.

Plānojumā ir atzīmēti valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautie kultūras pieminekļi ar aizsargjoslām un novada kultūrvēsturiski nozīmīgie objekti. To izmantošanai un aizsardzībai ir izstrādāti apbūves noteikumi.¹⁸

Potenciāli piesārņotās teritorijas. Pirms jaunas būvniecības uzsākšanas potenciāli piesārņotās vietās ir veicama izpēte un piesārņojuma analīze. Sanācijas nepieciešamība novērtējama atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Potenciāli piesārņoto vietu izmantošanai atbilstoši normatīvo aktu un TIAN prasībām būs pozitīva ietekme uz vidi.

7.4. Netiešās ietekmes

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības rezultātā starp vidi un tiešajām ietekmēm (piemēram, skābo lietu veidošanās rūpnieciskos izmešus ievadot atmosfērā, pazemes un virszemes noteces režīma izmaiņas mežu izciršanas rezultātā).

Uzlabojot infrastruktūru, cilvēki vairāk var izmantot interneta pakalpojumus, tādējādi mazāk nepieciešams lietot transportu, lai veiktu darījumus. Tas dod iespēju samazināt izmešus gaisā. Aktīvi kustoties izmantojot veloceliņus, var uzlaboties cilvēku veselība.

Zemes izmantošanas veidiem var būt dažādas netiešās ietekmes. Derīgo izrakteņu ieguve, kā arī vēja ģeneratoru un vēja parku attīstība var radīt ietekmi uz hidroloģiskiem režīmiem.

Attīstot tūrisma nozari un pieaugot apmeklētāju plūsmai, palielinās arī slodze uz ūdens resursiem (nepieciešamība pēc rezerves jaudām, lai tūrisma sezonā attīrītu lielāku notekūdeņu daudzumu), pieaug transporta plūsma, atkritumu apjoms. Attīstoties uzņēmējdarbības videi, var tikt netieši veicināta gaisa, ūdens un trokšņa piesārņojuma palielināšanās.

Pieaugot iedzīvotāju labklājībai, palielinās atkritumu daudzums, vides piesārņojuma risks. Sakārtota atkritumu apsaimniekošanas sistēma veicina vides aizsardzību un sakārtotību. Alternatīvo un atjaunojamo energoresursu izmantošana nodrošina ne tikai ilgtspējīgu vides aizsardzību, bet arī mūsdienu prasībām atbilstošu infrastruktūras nodrošināšanu.

Dažādi ar vides izglītību saistīti pasākumi nodrošina iedzīvotāju informētību un aktīvu līdzdalību vides aizsardzībā un novada teritorijas sakopšanā.

¹⁸ Skatīt arī Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.2.3. Publiskās apbūves teritorija 6. Pielikumu Valsts aizsargājamie pieminekļi Priekules novadā

7.5. Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes

Plānošanas dokumentos paredzētās darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt īslaicīgas, vidēji ilgās un ilglaicīgas ietekmes darbībās. Tā kā Priekules novada teritorijas plānojums ir vērsts uz vidēju vai pat ilgtermiņa zemes lietojuma attīstību, tad galvenā ietekme tomēr būs vērojama ilgākā laika posmā.

Īslaicīgās ietekmes. Par īslaicīgas ietekmes darbībām var uzskatīt plānošanas dokumentos paredzēto ražošanas teritoriju un apbūves teritoriju celtniecības darbu veikšanu. Galvenās ar celtniecības darbiem saistītās problēmas ir troksnis, zemeszemes bojājumi, putekļu emisija, būvgruži. Lielākā daļa šo faktoru tiek neitralizēti līdz ar darbības izbeigšanos. Taču atkarībā no objekta pēc tam var turpināties cita veida ilglaicīgās ietekmes.

Par īslaicīgu ietekmi uz vidi var uzskatīt arī apmeklētāju skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un rekreācijai. Katrā noteiktā gadījumā ir jāizvērtē, vai īslaicīgās ietekmes rezultātā netiek iznīcinātas sugas vai biotopi.

Vidēji ilgās ietekmes. Par vidēji ilgām var uzskatīt mežizstrādes darbus, kur pēc koku izciršanas (radot ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un ainavu, ūdens ekosistēmām), tiek veikti mežaudžu atjaunošanas un kopšanas darbi.

Ilglaicīgās ietekmes. Ilglaicīgās ietekmes var būt saistītas ar ilgtermiņa zemes izmantošanu saimnieciskām vajadzībām, piemēram, ar lauksaimniecības zemju izmantošanu tūrisma un atpūtas iestāžu, ražošanas objektu un vēja elektrostaciju būvei, kā arī apmežošanu un derīgo izrakteņu ieguvei, vai meža zemju izmantošanai, kas saistīta ar mežsaimniecības infrastruktūras būvniecību, vai derīgo izrakteņu ieguvei un tūrisma un atpūtas iestāžu apbūvi. Šādi pasākumi rada ietekmi ne tikai konkrētajā pasākuma realizācijas vietā, bet atstāj ietekmi arī uz apkārtējās teritorijas vides kvalitāti un teritorijas attīstību. Tieši ilglaicīgās ietekmes var atstāt būtiskāko ietekmi uz cilvēku veselību, ainavu, saimnieciskās darbības iespējamību teritorijā. Plānošanas dokumentā ietvertu uzdevumu īstenošanā konsekvēnti jāievēro normatīvo aktu izvirzīto nosacījumu ievērošana, pretējā gadījumā īslaicīgās un vidēji ilgās ietekmes var pārvērsties ilglaicīgajās ietekmēs.

7.6. Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās (kumulatīvās) ietekmes veidojas ilgstoši uzkrājoties vidē ietekmēm, kuras radušās cilvēku darbības rezultātā. Tā kā Priekules novada teritorijas plānojumā ir ievēroti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, ņemti vērā institūciju sniegtie nosacījumi un sabiedrības viedoklis, var uzskatīt, ka tā summārā ietekme uz vidi un iedzīvotāju dzīves kvalitāti būs pozitīva, salīdzinot ar iespēju, ja plānošanas dokuments netiktu izstrādāts un īstenots. Tomēr pirms katras konkrētās darbības veikšanas atbilstoši normatīvo aktu prasībām jāizvērtē tās iespējamā ietekme vai jāveic ietekmes uz vidi novērtējums. Ievērojot plānošanas dokumentos noteiktās vides prasības, ietekme uz vidi varētu tikt samazināta, un līdz ar to vides kvalitāte novadā varētu uzlaboties.

8. Ietekmes uz vidi samazinošie pasākumi

Galvenais nosacījums ietekmes uz vidi samazināšanai ir ES un nacionālajā likumdošanā izvirzīto prasību ievērošana, t.sk. aizsargjoslu prasību ievērošana. Pirms konkrētu projektu īstenošanas, jāizvērtē to atbilstība likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2. pielikumā noteiktajām darbībām, kurām jāveic sākotnējais izvērtējums vai ietekmes uz vidi novērtējums. Ja darbības plānotas NATURA 2000 teritorijās, tām novērtējums jāveic atbilstoši MK 2011.gada 19.aprīļa noteikumiem Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)”.

Ietekmes uz vidi samazināšanai nepieciešams izvērtēt un izvēlēties maksimāli vidi saudzējošas metodes un tehnoloģijas, paredzot attiecīgās nozares labāko pieejamo tehnoloģisko paņēmieni izmantošanu.

Lai samazinātu iespējamu negatīvu ietekmi uz vidi un nodrošinātu līdzsvarotu Priekules novada attīstību, teritorijas plānojuma TIAN nosaka konkrētas prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā, teritorijas plānojuma īstenošanas kārtību un citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus, ņemot vērā ainavu izvērtējumu, teritorijas īpatnības un specifiku Priekules novadā.

TIAN nosaka, ka jebkura zemes vienība un būve izmantojama tikai tādā veidā, ka šī izmantošana nerada draudus videi, cilvēka dzīvībai un veselībai, kā arī nepasliktina citu personu dzīves apstākļus, neapgrūtina šo personu īpašuma izmantošanu un nepazemina šo īpašumu vērtību. Mainoties normatīvajiem aktiem vai to nosacījumiem, uz kuriem dotas atsauces TIAN, praksē jāpiemēro aktuālās normatīvajos aktos noteiktās prasības.

9. Plānošanas dokumenta iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums

Veicot Priekules novada teritorijas esošās izmantošanas analīzi un salīdzinot to ar plānoto teritorijas izmantošanu, kā alternatīvu teritorijas plānojumam teorētiski var pieņemt – “nulles” variantu, t.i.- tiek saglabāta esošā situācija un netiek izstrādāts teritorijas plānojums vai netiek ievēroti teritorijas plānojumā ietvertie noteikumi.

Ja šāds variants tiktu realizēts, tad sociālās un ekonomiskās sfēras attīstība Priekules novadāvar radīt nepārdomātu lēmumu pieņemšanu, neadekvātus problēmu risinājumus, haotisku teritorijas attīstību un vides problēmu saasināšanos. Šāda „nulles” varianta realizācijas gaita būtu pretrunā ar Latvijas spēkā esošiem normatīviem aktiem.

10. Iespējamā pārrobežu ietekme

Priekules novada teritorijas plānojums neveicina pārrobežu piesārņojuma izplatīšanos.

11. Iespējami kompensēšanas pasākumi

Kompensējošos pasākumus Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) tīklam (turpmāk - kompensējošie pasākumi) veic, lai nodrošinātu paredzētās darbības veikšanas vai plānošanas dokumenta īstenošanas negatīvo ietekmju

līdzsvarošanu un teritorijas vienotības (viengabalainības) aizsardzību un saglabāšanu. Veicot vides pārskata sagatavošanu, nav identificēti tādi pasākumi, kuri varētu būtiski ietekmēt novada NATURA 2000 teritorijas, tādēļ kompensēšanas pasākumi nav nepieciešami. Par dabai vai dabas objektiem nodarīto kaitējumu, par piesārņojošo darbību nosacījumu neievērošanu un normatīvu pārsniegšanu, kā arī par piesārņojošo vielu, produktu izplūdi avārijas gadījumos fiziskās un juridiskās personas nes atbildību saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

12. Teritorijas plānojuma monitoringa pasākumi

Teritorijas plānojuma grozījumu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringu veic ar nolūku konstatēt teritorijas plānojuma īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus.

Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringam var izmantot valsts vides monitoringa statistikas datus, kā arī citu pieejamu informāciju. Vides monitoringa programma, kura ir apstiprināta ar vides ministra 2010. gada 19. aprīļa rīkojumu Nr.121

„Par Vides monitoringa programmu”, sastāv no sekojošām sadaļām:

- gaisa monitoringa programma;
- ūdeņu monitoringa programma;
- zemes monitoringa programma;
- bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma.

13. Kopsavilkums

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, kas veicama likuma „Par Ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, lai novērtētu plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un lai izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai, kā arī lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu un iesaistīšanu plānošanas dokumenta izstrādāšanas procesā. Ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma vides pārskats ir izstrādāts Priekules novada teritorijas plānojumam 2015.-2026. gadam

Priekules novada teritorijas plānojuma mērķis ir atbilstība Latvijas spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Plānojuma risinājumu iespējamā ietekme uz vidi ir neitrāla vai pozitīva, jo īpaši aizsargājamo dabas objektu teritorijās un tiešā to tuvumā netiek plānota apbūves u.c. aktīvas saimnieciskās darbības attīstība, kas varētu ietekmēt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas vērtību saglabāšanu. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir izveidotas ar MK noteikumiem, uz tām attiecas normatīvie akti, un teritorijas plānojumā tiek ievērotas šo dokumentu prasības.

Nozīmīgākās vides problēmas, kas perspektīvā varētu būt saistītas ar plānojuma īstenošanu, ir

- Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R) attīstība,
- ražotņu ierīkošana Lauksaimniecības teritorijās (L) kas atkarībā no uzņēmējdarbības veida var radīt videi jaunu piesārņojuma slodzi,
- derīgo izrakteņu ieguve,
- tūrisma attīstība,
- vēja elektrostaciju/vēja parku būvniecība lauksaimniecības teritorijās

Lauksaimniecība ir viena no galvenajām ekonomiskajām nozarēm, kas var negatīvi ietekmēt ūdens kvalitāti, t.sk. Ventas baseina upju ūdens ekoloģisko kvalitāti, un bioloģisko daudzveidību, arī augsni.

Derīgo izrakteņu ieguves attīstība var ietekmēt vides hidroloģisko režīmu, ainavas, tiek zaudētas dabas vērtības.

Ūdenssaimniecības kvalitātes uzlabošana un pakalpojumu pieejamības paplašināšana, sekmēs ūdens resursu un energoresursu racionālu izmantošanu, virszemes un pazemes ūdens resursu kvalitātes saglabāšanos, kā arī būs pozitīva ietekme uz cilvēku veselību.

Atkritumu saimniecības sakārtošanai būs pozitīva ietekme uz vidi un cilvēku veselību, šķirotā atkritumu savākšana ļaus efektīvāk izmantot dabas resursus.

Pirms katras konkrētās darbības veikšanas atbilstoši normatīvo aktu prasībām jāizvērtē tās iespējamā ietekme vai jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.

Galvenais nosacījums teritorijas plānojuma grozījumu ieviešanas ietekmes uz vidi samazināšanai ir ES un nacionālajā likumdošanā izvirzīto prasību ievērošana, t.sk. aizsargjoslu prasību ievērošana, kā arī teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos izvirzīto prasību ievērošana.

Plānošanas dokumenta realizācija kopumā uzlabos vides stāvokli novadā, kā arī veicinās teritorijas sakārtotību, potenciālo resursu izmantošanu, vides un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu. Ja plānošanas dokumenta grozījumi netiek īstenoti, vislielākā negatīvā ietekme iespējama uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu kvalitāti, kā arī pagasta iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti.

Priekules novada teritorijas plānojums neveicina pārrobežu piesārņojuma izplatīšanos.

Veicot Priekules novada teritorijas plānojuma vides pārskata sagatavošanu, nav identificēti tādi pasākumi, kuri varētu būtiski ietekmēt novada NATURA 2000 teritorijas, tādēļ kompensēšanas pasākumi nav nepieciešami.

Lai izvērtētu Priekules novada teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringu, teritorijā nav paredzēti īpaši pasākumi papildus Valsts vides nacionālā monitoringa programmas pasākumiem.

14. Izmantotie informācijas avoti

Iedzīvotāju skaits novadā	http://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/images/statistika/iedzivotaju%20reg.statistika%2001072014/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_skaits.pdf
Informācija par dižakmeņiem Priekules novadā	www.petroglifi.lv
NATURA 2000 teritorijas	http://likumi.lv/ta/id/247589-grozijumi-ministru-kabineta-1999-gada-15-junija-noteikumos-nr-212-noteikumi-par-dabas-liegumiem
MK 02.05.2012.not Nr.308 „ Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi”	http://likumi.lv/doc.php?id=247349
Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapa	http://www.daba.gov.lv
Reģionālās attīstības un vides ministrijas mājas lapa	www.varam.gov.lv
Valsts vides pārraudzības biroja mājas lapa	www.vpvb.gov.lv
Vides valsts dienesta mājas lapa	www.vvd.gov.lv
Latvijas Vides, Ģeoloģijas un Meteoroloģijas centra mājas lapa	www.lvgma.gov.lv

15. Pielikumi

Priekules novada dižakmeņi¹⁹

- 36 Elekšu bedrīšakmens
- 37 Joguļu akmens ar iekalumiem
- 38 Joguļu 1.bedrīšakmens
- 39 Joguļu 2.bedrīšakmens
- 40 Lašupes dižakmens
- 41 Valta birzs akmens
- 42 Asītes pilskalna robežakmens
- 43 Bērzu (Mazgramzdas) bļodakmens (dobumakmens)
- 44 Robežakmens pie Diždāmes pilskalna
- 45 Akmens pie Brūveru pilskalna
- 46 Robežstabs Paplakā
- 47 Robežnieku (Kaiju, Vītoļu) akmens
- 48 1.robežakmens Eglieņos
- 49 2.robežakmens Eglieņos
- 50 3.robežakmens Eglieņos
- 51 4.robežakmens Eglieņos
- 52 5.robežakmens Eglieņos
- 53 6.robežakmens Eglieņos
- 54 Majorāta stabs pie Kalētu – Gramzdas ceļa
- 55 Majorāta stabs pie Baltā kroga
- 56 Majorāta stabs pie Mazkrūtes kapiem

¹⁹ Liepājas rajona akmeņu izpēte, atskaites daļa, kura attiecas uz Priekules novadu Latvijas petroglifu centrs Andris Grīnbergs, Mg.hist., projekta vadītājs, akmeņu vispārējie un kultūrvēsturiskie apraksti, adreses, izmēri un koordinātes Angelīna Zabele, Mg.geol., Akmeņu ģeoloģiskais novērtējums; Daina Vītola, akmeņu apmeklētības un tūrisma potenciāla novērtējums Projekta finansētāji: Latvijas vides aizsardzības fonds, Valsts Kultūrkapitāla fonds un Liepājas rajona padome. Projekts veikts saskaņā ar Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras izsniegto Zemes dziļu izmantošanas licenci Nr.2/8, zinātniski pētnieciskiem darbiem.

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

Ozolbunču dižakmens – identificēts pētījumu laikā 2014. gada vasarā Ruņupes lieguma teritorijā. Petroglifu eksperti vēl nav apsekojuši.

36 Elekšu bedrīšakmens	
Koordinātes	56 °26'225",N 021 °33'068",E
Adrese	Priekules pagasts, Virgas (Priekules) upes ielejas lēzenā mala, klajā lauksaimnieciski apstrādātā laukā, 350m no bijušo Elekšu māju vietas, ap 400m no Priekules – Skodas dzelzceļa līnijas, 80m no bijušo Elekšu māju ceļa vietas.
Tipoloģija	Bedrīšakmens – arheoloģiskas nozīmes akmens
Izmēri	2,42m garš, 1,90m plats, 0,9m augsts, apkārtmērs 7,35m, tilpums 2m ³
Ģeoloģiskais apraksts	Gneiss – pelēks, no tumšajiem minerāliem satur kā biotītu, tā ragmani, dominējošais laukšpats, ir oranžīgs ortogļāzs. Tekstūra nevienmērīgi joslaini slāniska, struktūra sīki līdz vidēji graudaina. Akmens virsma ļoti spēcīgi sadēdējusi. Vērojamas slāniskumam paralēlas plaisas. Akmens atrodas sākotnējā vietā.
Kultūrvēsturiskais apraksts	Bedrītēm visbagātākais Latvijas bedrīšakmens – kopskaitā 263 bedrītes! Lai arī bedrīšakmens ir aizsargājams arheoloģijas piemineklis, tas ir stipri neaizsargāts, jo regulāri tiek pakļauts dažādiem bojājumu riskiem. Akmens tiek aparts, neatstājot ap to nekādu aizsargjoslu. Pirms dažiem gadiem tas gandrīz ticis iznīcināts, jo zemes apsaimniekošanu pārņēmis kāds dāņu zemnieks, kas licis strādniekiem novākt no laukiem visus akmeņus. Nepieciešams uzlikt aizsardzības nožogojumu un uzlikt informatīvas zīmes.
Akmens apaugums	Apsūnojums 10%, ķērpji 90%
Apkārtējā vide un pieejamība	Nav norādes zīmju, atrodas uz lauksaimniecībā izmantojamās zemes, no dzelzceļa puses bez zinoša pavadona nav pieejams, no otras, Priekules puses piebraucams pa nelielu lauku celiņu. Nozīmīgs objekts valsts mērogā, ieteicams iekļaut tūristiem ieteicamo kultūrvēsturisko objektu sarakstā.
Citas ziņas	Plaši aprakstīts dažādā literatūrā.

37 Joguļu akmens ar iekalumiem	
Koordinātes	56 °26'486",N 021 °33'639",E
Adrese	Priekules pagasts, mežā 300m uz D no Priekules – Skodas dzelzceļa līnijas, 730m no vecās dzelzceļa pārbrauktuves pie Joguļu mājām,

*PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats*

	10m uz Z no aizaugoša ceļa vietas, 3m no mazas pļaviņas malas.
Tipoloģija	Akmens ar iekalumiem – kultūrvēsturisks akmens
Izmēri	2,20 m garš, 1,65m plats, 1m augsts, apkārtmērs 6,60m, tilpums ap 1,3m ³
Ģeoloģiskais apraksts	Gneiss – pelēks, no tumšajiem minerāliem satur kā biotītu. Tekstūra nevienmērīga, joslaina, ko nosaka atšķirīgais biotīta daudzums, un slāniska, struktūra sīkgraudaina līdz vidēji graudaina. Akmens virsma nevienmērīgi sadēdējusi, to šķeļ sīkas, slāniskumam paralēlas plaisiņas, dienvidu galam atlūzis gabals. Domājams, akmens atrodas sākotnējā vietā.
Kultūrvēsturiskais apraksts	Akmens no vairākām pusēm mantraču atrakts – redzamas vecas rakumu bedres. Dažādās akmens sānu virsmās iekalti divi teksti. Pirmais, no ceļa neredzamajā (A) pusē, 60cm no bedres apakšas, ap 25cm virs normālā zemes līmeņa, iekalums divās rindās: „ VJ. KL 1925 II JŪN.”. Iekaluma augšējās rindas platums - 20cm, apakšējās - 35cm, kopējais teksta augstums 17cm, katras rindas atsevišķs augstums 8cm. Iekalumi 2-3mm dziļi. Otrs iekalums – akmens pretējā – pret ceļu vērstajā sēnā, 60cm no bedres apakšas, 15cm virs normālā zemes līmeņa. Iekalums 3 rindās, kuru burtu augstums ļoti atšķirīgs: augšējā rinda „ 01” – 3cm augsta, 4,5cm plata; vidējā rinda „ J.A.” – 12 cm augsta, 19cm plata, apakšējā – „ 1916” – 7.5cm augsta, 11cm plata. Iekalumu dziļums 2,5-4mm. Iekalumu nozīme nezināma.
Akmens apaugums	Apsūnojumums 25%
Apkārtojā vide un pieejamība	Nav norādes zīmju, atrodas mežā, brikšņainā vietā, pieejams no Joģuļu mājas puses, ejot pāri vai gar lauksaimniecībā izmantojamām zemēm, bez zinoša pavadoņa grūti atrodams.
Citas ziņas	Akmens kaudzes izmēri: 2,80m un 2,60m. Pirmās ziņas par akmeni sniedzis pētnieks Jānis Ceplītis žurnālā „ Vides vēstis” 1998.gada Nr.1.(7).

38	Joguļu	
1.bedrišakmens		
Koordinātes	56 °26'429",N	021 °33'595",E
Adrese	Priekules pagasts, 1.5km no Priekules pilsētas centra, Virgas upes labā krasta nogāzes vidusdaļā, 100m uz ZR no Virgas upes, 120m uz DDR no Joguļu akmens ar iekumiem, 660m uz ZA no Elekšu bedrišakmens, atsevišķa pamatkrasta izciļņa (starp Virgas upi, pieteku un sīku sāngravu) mežainā nogāzē, 1m zem uzkalna virsmas līmeņa, tā a nogāzes slīpumā.	
Tipoloģija	Bedrišakmens – arheoloģiskās nozīmes akmens.	
Izmēri	2,0m garš, 1,1m plats, 0,5m augsts, apkārtmērs 5,00m, tilpums tikai 0,5m ³ .	

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

Ģeoloģiskais apraksts	Granīts – pelēki brūngans, no tumšajiem minerāliem satur galvenokārt biotītu. Tekstūra nevienmabīga, vāji orientēta, jo izezis viegli metamorfizēts, struktūra vāji graudaina. Akmens virsma ļoti sadēdējusi. To vidū šķeļ viena lielāka plaisa, kurai perpendikulāri izvietotas vairākas sīkas plaisiņas. Paralēli lielākajai plaisai vērojama līdz 3mm plata kvarca dzīslīņa. Akmens atrodas sākotnējā vietā
Kultūrvēsturiskais apraksts	Bedrīšakmens atklāts Liepājas rajona akmeņu izpētes projekta norises gaitā, Latvijas Petroglifu centra ekspedīcijas laikā 2008.gada 20.septembrī. Bedrīšakmens virsmā konstatētas 7 sfēriskas bedrītes. Viens no nozīmīgākajiem atklājumiem 2008.gadā.
Akmens apaugums	90% apsūnojums.
Apkārtējā vide un pieejamība	Nav norādes zīmju, atrodas mežā, brikšņainā vietā pieejams no Joģuļu mājas puses, ejot pāri vai gar lauksaimniecībā izmantojamām zemēm, bez zinoša pavadoņa grūti atrodams, nepieciešami piemēroti apavi, jo apvidus sliktšņains.
Citas ziņas	Kaudzes izmēri 1,40m un 2,20m. Ņemams valsts aizsardzībā kā arheoloģijas piemineklis. Turpmākos pētījumos jānoskaidro uzkalna – pamatkrasta izciļņa kultūrvēsturiskā nozīme, jo ir pamats domāt, ka arī kalns ir senvieta un kopā ar bedrīšakmeņiem veido arheoloģijas pieminekļu kompleksu.

39	Joguļu	
2.bedrīšakmens		
Koordinātes	56 °26'416",N	021 °33'571",E
Adrese	Priekules pagasts, 1.5km no Priekules pilsētas centra, Virgas upes labā krasta nogāzes apakšdaļā, 150m uz DDR no Joguļu akmeņa ar iekalumiem, 630m uz ZA no Elekšu bedrīšakmens, 30m un DRD no Joguļu 1.bedrīšakmens, atsevišķa pamatkrasta izciļņa (starp Virgas upi, pieteku un sīku sāngravu) mežainās nogāzes apakšā, brikšņainā lapu koku (pārsvarā – bērzu) mežā.	
Tipoloģija	Bedrīšakmens – arheoloģiskas nozīmes akmeņi	
Izmēri	1,55m garš, 0,95m plats, 0,35m augsts (virszemes augstums), apkārtmērs 4,20m, tilpums tikai 0,2m ³ .	
Ģeoloģiskais apraksts	Granīts – rozgani pelēks, aplīta tipa, satur granāta (almaidīna) kristālu iekļājumus. Tekstūra viendabīga, struktūra nevienmabīgi graudaina. Akmens virsma daļēji sadēdējusi. Lielu izteiktu plaisu nav, bet akmeņi šķeļ trīs nelielas savstarpēji paralēlas plaisiņas, kas ir paralēlas arī akmeņa plakanajai virsmai. Akmens, domājams, nav pārvietots.	
Kultūrvēsturiskais apraksts	Bedrīšakmens atklāts Liepājas rajona akmeņu izpētes projekta norises gaitā, Latvijas Petroglifu centra ekspedīcijas laikā 2008.gada 20.septembrī. Bedrīšakmens virsmā konstatētas 6 sfēriskas bedrītes	

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

	(viena lielāka: 1cm dziļa, 8cm diametrā, piecas mazākas: 4-5mm dziļas, 4-4,5cm diametrā. Viens no nozīmīgākajiem atklājumiem 2008.gadā.
Akmens apaugums	50% apsūnojums.
Apkārtējā vide un pieejamība	Nav norādes zīmju, atrodas mežā, brikšņainā vietā, pieejams no Joguļu mājas puses ejot pāri vai gar lauksaimniecībā izmantojamām zemēm, bez zinoša pavadoņa grūti atrodams, nepieciešami piemēroti apavi, jo apvidus slīkšņains.
Citas ziņas	Kaudzes izmēri – 1,80m un 1,20m. Ņemams valsts aizsardzībā kā arheoloģijas piemineklis. Turpmākos pētījumos jānoskaidro uzkalna - pamatkrasta izciļņa kultūrvēsturiskā nozīme, jo ir pamats domāt, ka arī kalns ir senvieta un kopā ar bedrīšakmeņiem veido arheoloģijas pieminekļu kompleksu.

40 Lašupes dižakmens	
Koordinātes	56 °28'326",N 021 °31'123",E
Adrese	Priekules pagasts, klaju lauku vidū ap 300m no Grobiņas – Ezeres šosejas, tās 59 kilometrā, izmeliorētas Lašupes kreisajā krastā (tā izskatās kā sauss grāvis).
Tipoloģija	Dižakmens
Izmēri	4,50m garš, 2,45m plats, 1,70m augsts, apkārtmērs 11,10m, tilpums 10m ³ .
Ģeoloģiskais apraksts	Granītporfīrs – sārts, ragmāņa un pār to dominējošā biotīta saturs neliels. Tekstūra nevienmērīgi plankumaina, ko nosaka laukšpatu kristālu atšķirīgie izmēri. Pamatmasas struktūra vidēji līdz lielgraudainai. Atsevišķu nevienmērīgi izvietotu gaišāku ortoklāza fenokristālu izmēri sasniedz 5cm. Akmens virsma nevienmērīgi viegli sadēdējusi. Akmeni šķeļ atskaldnības plaisu tīkls ar lielāku skaitu vertikāli izvietotu plaisu, bet lielāka ir horizontāla plaisa, kas it kā atšķeļ akmens augšējo daļu. Akmens atrodas sākotnējā vietā.
Kultūrvēsturiskais apraksts	Kultūrvēsturiskas nozīmes nav.
Akmens apaugums	Nedaudz ķērpji
Apkārtējā vide un pieejamība	Atrodas uz lauksaimniecībā izmantojamas zemes, pieejams no šosejas, ejot pa lauku un šķērsojot Lašupes gultni (parasti sausa)
Citas ziņas	Akmens kaudzes izmēri: 4,80m un 6,20m. Apsekošanas reizē, 2008.gada 8.augustā uz tā tika konstatēts lielkalibra lādiņš, par kuru tika paziņots uz Liepāju neitralizēšanas speciālistiem.

41 Valta birzs akmens	
------------------------------	--

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

Koordinātes	58 °27'155",N	021 °36'569",E
Adrese	Priekules pilsētas teritorija 1,5km no pilsētas centra, Virgas labā krasta pietekas Dobeļupes kreisā krastā, ap 30m lejpus pārrauta dīķa dambja (sagruvis 1973.gadā), Valta birzī uz pašvaldībai piederošas zemes.	
Tipoloģija	Dižakmens	
Izmēri	3,6m garš, 3,5m plats, 1,2m augsts, apkārtmērs 12,30m, tilpums ap 6m ³ .	
Ģeoloģiskais apraksts	Granītporfīrs – rozgani sārts, no tumšajiem minerāliem satur ragmāni un arī biotītu. Iezis metamorfizēts, kā rezultātā tekstūra nevienmērīgi orientēta, pamatmasas struktūra vidēji graudaina, fenokristālu forma pārsvarā izstiepta un garumā sasniedz 3cm. Akmens virsma sadēdējusi, to šķeļ liela plaisa. Akmens atrodas sākotnējā vietā.	
Kultūrvēsturiskais apraksts	Kultūrvēsturiskas nozīmes nav	
Akmens apaugums	Apsūnojums 60%	
Apkārtojā vide un pieejamība	Nav norādes zīmes, nav viegli pieejams un atrodas Valta birzī, aizaugušā vietā, nepieciešami piemēroti apavi.	
Citas ziņas	Akmens 2005.gadā atklājis Normunds Šteinbergs (tēlnieks, tagad vairs Priekulē nedzīvo), tad tas arī nedaudz atrakts. Ekspedīcijai akmens uzrādīja ugunsdzēsējs Tālis Mellums.	

42 Asītes pilskalna robežakmens		
Koordinātes	56 °28'568",N	021 °41'180",E
Adrese	Priekules pagasts Asītes pilskalna kompleksā, 3m uz D no pilskalna lielā, norobežojošā grāvja, taciņas malā.	
Tipoloģija	Vietējas nozīmes robežakmens – kultūrvēsturisks akmens.	
Izmēri	0.38m garš, 0,36m plats, 0,10m augsts (virszemes augstums), apkārtmērs 1,20m.	
Ģeoloģiskais apraksts	Granīts – pelēki brūns. Tekstūra viendabīga, struktūra vidēji graudaina. Akmens virsma ļoti sadēdējusi un nomelnējusi, redzamu plaisu nav. Akmens, iespējams, atrodas sākotnējā vietā.	
Kultūrvēsturiskais apraksts	Tipisks robežakmens. Virsmā iekalts 11x10cm liels krustiņš bez punkta vidū. Krusta iekaluma platums 0,7 -1cm, dziļums 0,4cm. Jaunatklāts kultūrvēsturisks akmens (2008.gada 21.septembrī)	
Akmens apaugums	Apsūnojums 50%	
Apkārtojā vide un pieejamība	Norādes zīmju nav, bebru uzplūdinājumu dēļ Asītes pilskalns pieejams ne no lielceļa puses, bet no fermas aploku puses, ejot pa ganību ceļiem.	
Citas ziņas	Asītes pilskalnu no trim pusēm apvij Lībjupe.	

*PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats*

43 Bērzu (Mazgramzdas) bļodakmens (dobumakmens)		
Koordinātes	56 °23'471",N	021 °37'156",E
Adrese	Priekules pagasts, Priekules – Skodas šosejas labā pusē pie autobusu pieturas „ Bērzi”, 6km no Priekules, krūmos, 11,5m no šosejas un 14m no autobusu pieturas.	
Tipoloģija	Bļodakmens	
Izmēri	1,70m garš, 1,45m plats, 1,00m augsts, apkārtmērs 5,00m	
Ģeoloģiskais apraksts	Granītporfīrs – oranži brūngans, tumšos minerālus pārstāv kā biotīts tā ragmāns. Tekstūra nevienmērīgi plankumaina, pamatmasas struktūra vidējgraudaina. Fenokristāli salīdzinoši reti un izvietoti nevienmērīgi. To izmēri līdz 2cm caurmērā. Akmens virsma sadēdējusi, ir dažas nelielas plaisas. Akmens, domājams, pārvietots.	
Kultūrvēsturiskais apraksts	Bļodakmeni atklāja arheologs Juris Urtāns 1991.gadā un to nosaucis par Mazgramzdas Bērzu dobumakmeni, un jau tad norādījis, ka akmens ņemams valsts aizsardzībā. 2008.gadā joprojām tas nav ņemts valsts aizsardzībā, kaut gan tas nešaubīgi uzskatāms par senu dobumakmeni. Bļodveida dobuma diametrs augšmalā 40-41cm, iekšpusē apakšmalā 36-37cm, dziļums nevienmērīgs no 5 līdz 10 cm atkarībā pret malām. Dobumā iekaltās rievas platums apakšdaļā 2-3,5cm, rievas dziļums attiecībā pret bļodas vidu – 2-4cm. Dobuma attālumi no bļodakmens malām no 45-75cm, kas liecina, ka akmens nav precīzi apdarināts. Dobums, kāds tas ir izkalts jeb atstāts noteikti neder graudu malšanai. Sānmalu rievas bļodakmenim nav. Pie pašreizējā novietojuma R sānā, kur akmenim atšķelts gabals no sāna – četras kaluma vietas: 7-9cm platas, 5-8cm garas (augstas), 0,5-2,5cm dziļas. Tā kā bļodakmens ir līdz galam neizkalts, iespējams, tas labi parāda bļodakmeņu izgatavošanas darbu secību, ka vispirms meistars ķēries pie dobuma veidošanas, malu apdari atstājot uz vēlāku laiku. Vairākkārt aprakstīts dažādā literatūrā.	
Akmens apaugums	Apsūnojums 70%	
Apkārtojā vide un pieejamība	Nav norādes zīmes, viegli pieejams un atrodams, jo atrodas ceļa malā. Iekļaujams tūrisma maršrutos kā interesants, nozīmīgs objekts.	
Citas ziņas	Tā, ka pieļaujams, ka akmens neatrodas savā sākotnējā vietā, bet ir pārvietots, tad, izvērtējot apkārtējo reljefu var secināt, ka tas nevar būt nostumts no laukiem R pusē, jo tur akmens atrodas 1m no stāvas, 5m augstas nogāzes. Drīzāk tas atstumts no Z puses (tur aug vairāki ozoli), vai A pusē esošās šosejas vietas. Tomēr diezgan ticams, ka akmens bijis turpat, tikai mēģinot kustināt, tas sašķiepts. Nereti dobumakmens norādīt, kā piederīgs Gramzdas pagastam, bet tas atrodas Priekules pagasta teritorijā.	

44 Robežakmens pie Diždāmes pilskalna		
Koordinātes	56 °20'456",N	021 °42'762",E
Adrese	Gramzdas pagasts, Vidvides upītes krasta sāngravas labās nogāzes augšmalas kantē, pretim Diždāmes (Dāmas) pilskalnam, 50m no tā, pļavas malā, blakus mazai taciņai, kas no pamestās mājvietas ved uz pilskalnu, mazas kupicas vietā.	
Tipoloģija	Vietājas nozīmes robežakmens – kultūrvēsturisks akmens.	
Izmēri	0,16m garš, 0,15m plats, virszemes augstums tikai 4cm, redzamās daļas apkārtmērs 0,50m.	
Ģeoloģiskais apraksts	Amfibolīts – melns. Tekstūra slāniska, struktūra sīkgraudaina. Akmens virsma ļoti sadēdējusi, redzamu plaisu nav. Akmens, iespējams, atrodas sākotnējā vietā.	
Kultūrvēsturiskais apraksts	Interesants vietējas nozīmes robežakmens, jo tā virsmā izkalta vāji izteikta krustveida zīme ar ļoti lielu punktu vidū. Krusts 9x9cm liels, iekaluma dziļums 0 līdz 2mm, platums 3-4mm. Punkts – 2,2-2,7cm diametrā, 1,2cm dziļš. Akmens nav necīgs izmēros, bet gan ļoti dziļi iestidzis zemē, un virspusē redzama tikai tā virspuse ar robežzīmi.	
Akmens apaugums	Sīks apsūnojums.	
Apkārtojā vide un pieejamība	Norādes zīmes nav, robežakmens atrodas pie noejas uz pilskalnu, bet, ja vēlaties apmeklēt pilskalnu, vēlami piemēroti apavi, neuzmanoties var iestīgt mūklājā!	
Citas ziņas	Diždāmes pilskalns ir iespaidīgs, klasisks kuršu pilskalns, kas atrodas augstā pamatkrasta izcilnī starp divām lejām, un papildus tam nostiprināts ar spēcīgu aizsardzības sistēmu. Robežakmens atrodas pilskalna aizsardzības zonā.	

45 Akmens pie Brūveru pilskalna		
Koordinātes	56 °27'264",N	021 °25'280",E
Adrese	Virgas pagastā, 100muz R no Brūveru pilskalna, 100m uz ZR no Nuružu mājām, Vārtājas ielejas nogāzes augšmalā, lēzenā nolaidenumā, 10m uz R no Nuružu māju ceļa.	
Tipoloģija	Vietējas nozīmes dižakmens.	
Izmēri	3,1m garš, 2,1m plats, līdz 1,6m augsts, apkārtmērs 8,40m, tilpums – knapi 5m ³	
Ģeoloģiskais apraksts	Kaļķakmens – domājams, siliūra pelēks, slēptkristālisks, vidēji plātņains. Iezis ļoti sadēdējis un sadalījis pa noslāņošanās virsmām. Akmens atrašanās vieta, šķiet, sākotnējā.	

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

Kultūrvēsturiskais apraksts	Kultūrvēsturiskas nozīmes nav, tomēr tā trašanās tiešā pilskalna tuvumā, tā pakājē, liek domāt, ka pilskalna apdzīvotības laikā akmens diez vai ir palicis bez uzmanības. Pie akmens varētu tikt veikti arheoloģiski pārbaudes izrakumi
Akmens apaugums	Sīks apsūnojums
Apkārtojuma vide un pieejamība	Pļavā, netālu no zemesceļa, viegli pieejams.
Citas ziņas	Liepājas rajonam netipiska materiāla dižakmens.

46 Robežstabs Paplakā	
Koordinātes	56 °27'099",N 021 °28'118",E
Adrese	Virgas pagasts, Paplaka, lielceļa no Paplakas un Priekule labajā pusē, 4m no lielceļa, 2m no Akmentiņu māju ceļa, pie mežrozīšu krūma.
Tipoloģija	Robežstabs – kultūrvēsturisks akmens.
Izmēri	Kopējais staba augstums 1,65m. Trīsdalīgs. Staba augšējā daļa kantaina - 0.38x0.32m liela, tās augstums bez piramidālās virsotnītes 0.38m, ar virsotnīti – 0,44m. Vidusdaļa apaļa – 0,81m augsta; apakšdaļā apkārtmērs 1,70m, augšdaļā apkārtmērs 1,15m. Apakšdaļa kantaina – 0,59x0,52m liela, 0,38m augsta.
Ģeoloģiskais apraksts	Plagiogranīts – gaiši pelēks, no tumšajiem materiāliem satur biotītu. Tekstūra viendabīga, struktūra vidēji graudaina. Akmens virsma viegli sadēdējusi, redzamu plaisu nav. Stabs pārvietots un neatrodas savā sākotnējā uzstādīšanas vietā.
Kultūrvēsturiskais apraksts	Pie pašreizējā novietojums, sētas pusē tam iekalts uzraksts „Pormsaten”, kas dalīts divās rindās. Tas ir bijušais Purmsātu robežstabs, kas uz pašreizējo vietu pie Akmentiņu mājām atvests 1981.gadā. Akmens atradies uz Purmsātu – Paplakas pagastu robežas, no Paplakas skatot otrpus dzelzceļam, aiz Krogzemju stacijas. Tā par akmens vēsturi izstāstīja Akmentiņu māju saimniece Gunta Rune, viņas vīrs traktorists robežstabu atvedis.
Akmens apaugums	Vietām sīka ķērpju kārtiņa
Apkārtojuma vide un pieejamība	Nav norādes zīmes, bet šis vēsturiskais stabs atrodas pašā ceļa (ielas) malā, vietējas nozīmes objekts. Ļoti viegli pieejams.
Citas ziņas	Robežstabs 2008.g.11. augustā ekspedīcijas laikā nejauši pamanīts garām braucot.

47 Robežnieku (Kaiju, Vītoļu) akmens	
Koordinātes	56 °24'953",N 021 °31'658",E

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

Adrese	Virgas pagasts Purmsātu apkārtnē, Priekules – Paplakas ceļa, kas iet gar Purmsātiem kreisā pusē, 3m no ceļa, klajā laukā, 200m uz DA no kādreizējām Robežnieku, tagadējām Kaiju mājām, kas ir akmenim tuvākās, ceļa līkuma iekšpusē.
Tipoloģija	Vietējas nozīmes dižakmens.
Izmēri	3,60m garš, 2,40m plats, 1,40m augsts, apkārtmērs 9,35m, tilpums 6m ³
Ģeoloģiskais apraksts	Granītgneiss – sarkanbrūns. Tekstūra nevienmērīgi slāniska, struktūra pārsvarā sīkgraudaina. No tumšajiem minerāliem ragmāns dominē pār biotītu. Laukšpatus pārstāv sarkanīgs ortoklāzs. Akmens virsma ievērojami sadēdējusi. Tas ir ļoti plaisains. Plaisas izvietotas gan paralēli, gan perpendikulāri slāniskumam. Akmeni ir mēģināts saskaldīt. Tas, domājams, atrodas savā sākotnējā vietā
Kultūrvēsturiskais apraksts	Kultūrvēsturiskas nozīmes nav.
Akmens apaugums	Apsūnojums 15%
Apkārtnē vide un pieejamība	Klajā vietā, blakus zemes ceļam. Ļoti viegli pieejams.
Citas ziņas	Akmens tagad atrodas uz Vītoļu zemes. Kaudzes izmēri: 5,45m un 4,10m. Akmens aptuvenais virszemes apjoms 70%.

48 1.robežakmens Eglienos	
Koordinātes	56 °24'109"N 021 °30" 655" E
Adrese	Virgas pagasts Eglienu māju pagalmā, privātkolekcijā, pie mājas iebraucamā ceļa, tā malā.
Tipoloģija	Vietējas nozīmes robežakmens, kultūrvēsturisks akmens
Izmēri	55x60x35cm, apkārtmērs 2m
Ģeoloģiskais apraksts	Granīts – sarkanbrūns, no tumšajiem minerāliem satur ragmāni, tekstūra viendabīga, struktūra vidēji graudaina. Akmens virsma sadēdējusi. Redzamu plaisu nav. Akmens pārvietots.
Kultūrvēsturiskais apraksts	Akmens virsmā iekalts interesants robežzīmes krustiņš, ar nesavienotām daļām, bet punktu vidū. Krustiņš 17x17cm liels, vidū punktteida urbums 2,7cm dziļš.
Akmens apaugums	Mazliet pelēkie ķērpji.
Apkārtnē vide un pieejamība	Atrodas privātmājas pagalmā, viegli pieejams, par apmeklējumu vienojoties ar saimnieku. Akmens neatrodas savā vēsturiskajā atrašanās vietā. Vietējas nozīmes kolekcija.
Citas ziņas	Pēc Eglienu saimnieka Broņa teiktā, kādreiz, pirms 25 gadiem, visi seši Eglienos esošie robežakmeņi, atradušies pie Gūtmaņiem, kas ir otrpus lielceļam, pretim Eglieniem. Tomēr, tā kā robežakmeņi ir

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

	diezgan atšķirīgi, var pieļaut iespēju, ka tie tomēr nav gluži no vienas saimniecības robežām.
--	--

49 2.robežakmens Eglienos		
Koordinātes	56 °24'109"N	021 °30" 655" E
Adrese	Virgas pagasts Eglienu māju pagalmā, privātkolekcijā, pie mājas iebraucamā ceļa, tā malā.	
Tipoloģija	Vietējas nozīmes robežakmens, kultūrvēsturisks akmens	
Izmēri	34x64x40cm, apkārtmērs 1,8m	
Ģeoloģiskais apraksts	Granītporfīrs, rozgani sārts, uzbūve nevienmērīga. Vidēji - sīki graudainā pamatmasā haotiski izvietoti izstiepti ap 30x5mm lieli fenokristāli. Akmens virsma sad;ed;dejusi. Redzamu plaisu nav. Akmens pārvietots.	
Kultūrvēsturiskais apraksts	Akmens virsmā iekalts krusts ar punktu vidū. Krusts 12.5x14cm liels. Iekalums 1,5cm plats. Punkta urbums 3cm dziļš.	
Akmens apaugums	Sīks apsūnojums, mazliet dzeltenīgi ķērpji.	
Apkārtējā vide un pieejamība	Atrodas privātmājas pagalmā, viegli pieejams, par apmeklējumu vienojoties ar saimnieku. Akmens neatrodas savā vēsturiskajā atrašanās vietā. Vietējas nozīmes kolekcija.	
Citas ziņas	Pēc Eglienu saimnieka Broņa teiktā, kādreiz, pirms 25 gadiem, visi seši Eglienos esošie robežakmeņi, atradušies pie Gūtmaņiem, kas ir otrpus lielceļam, pretim Eglieniem. Tomēr, tā kā robežakmeņi ir diezgan atšķirīgi, var pieļaut iespēju, ka tie tomēr nav gluži no vienas saimniecības robežām.	

50 3.robežakmens Eglienos		
Koordinātes	56 °24'109"N	021 °30" 655" E
Adrese	Virgas pagasts Eglienu māju pagalmā, privātkolekcijā, pie mājas iebraucamā ceļa, tā malā.	
Tipoloģija	Vietējas nozīmes robežakmens, kultūrvēsturisks akmens	
Izmēri	55x53x30cm, apkārtmērs 1,90m	
Ģeoloģiskais apraksts	Amfibolīts - tumši pelēks, tekstūra viendabīga, struktūra sīkgraudaina, Akmens virsma stipri sadēdējusi. Redzamu plaisu nav. Akmens pārvietots.	
Kultūrvēsturiskais apraksts	Akmens virsmā ieklāts 14x13 cm liels krustiņš ar 2cm dziļu urbumu	

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

	vidū.
Akmens apaugums	Mazliet pelēkie ķērpji.
Apkārtnē vide un pieejamība	Atrodas privātmājas pagalmā, viegli pieejams, par apmeklējumu vienojoties ar saimnieku. Akmens neatrodas savā vēsturiskajā atrašanās vietā. Vietējas nozīmes kolekcija.
Citas ziņas	Pēc Eglienu saimnieka Brona teiktā, kādreiz, pirms 25 gadiem, visi seši Eglienos esošie robežakmeņi, atradušies pie Gūtmaņiem, kas ir otrpus lielceļam, pretim Eglieniem. Tomēr, tā kā robežakmeņi ir diezgan atšķirīgi, var pieļaut iespēju, ka tie tomēr nav gluži no vienas saimniecības robežām.

51 4.robežakmens Eglienos	
Koordinātes	56 °24'109"N 021 °30" 655" E
Adrese	Virgas pagasts Eglienu māju pagalmā, privātkolekcijā, pie mājas iebraucamā ceļa, tā malā.
Tipoloģija	Vietējas nozīmes robežakmens, kultūrvēsturisks akmens
Izmēri	53x33x37cm, apkārtmērs 1,40m
Ģeoloģiskais apraksts	Granīts – sarkanbrūns, no tumšajiem minerālie satur ragmāni. Tekstūra viendabīga, tekstūra vidējgraudaina. Akmens virsma stipri sadēdējusi. Redzamu plaisu nav. Akmens pārvietots.
Kultūrvēsturiskais apraksts	Akmens virsmā iekalts mazliet ieslīps krustiņš ar urbuma punktu vidū. Krustiņš 12x12 cm liels, līdz 2cm dziļi un 1,5cm plati iekalts.
Akmens apaugums	Bez augu valsts.
Apkārtnē vide un pieejamība	Atrodas privātmājas pagalmā, viegli pieejams, par apmeklējumu vienojoties ar saimnieku. Akmens neatrodas savā vēsturiskajā atrašanās vietā. Vietējas nozīmes kolekcija.
Citas ziņas	Pēc Eglienu saimnieka Brona teiktā, kādreiz, pirms 25 gadiem, visi seši Eglienos esošie robežakmeņi, atradušies pie Gūtmaņiem, kas ir otrpus lielceļam, pretim Eglieniem. Tomēr, tā kā robežakmeņi ir diezgan atšķirīgi, var pieļaut iespēju, ka tie tomēr nav gluži no vienas saimniecības robežām.

52 5.robežakmens Eglienos	
Koordinātes	56 °24'109"N 021 °30" 655" E
Adrese	Virgas pagasts Eglienu māju pagalmā, privātkolekcijā, pie mājas

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

	iebraucamā ceļa, tā malā.
Tipoloģija	Vietējas nozīmes robežakmens, kultūrvēsturisks akmens
Izmēri	60x40x38 cm apkārtmērs 1,5m
Ģeoloģiskais apraksts	Diorīts – pelēks. Tekstūra viendabīga, struktūra vidējgraudaina. Akmens virsma sadēdējusi, redzamu plaisu nav. Akmens pārvietots.
Kultūrvēsturiskais apraksts	Akmens virsmā iekalts liels krusts, kur izmēri 17x17cm. Krusta vidū urbums 3cm dziļš. Krusta iekaluma platums 2,5cm.
Akmens apaugums	Bez augu valsts.
Apkārtējā vide un pieejamība	Atrodas privātmājas pagalmā, viegli pieejams, par apmeklējumu vienojoties ar saimnieku. Akmens neatrodas savā vēsturiskajā atrašanās vietā. Vietējas nozīmes kolekcija.
Citas ziņas	Pēc Eglienu saimnieka Brona teiktā, kādreiz, pirms 25 gadiem, visi seši Eglienos esošie robežakmeņi, atradušies pie Gūtmaņiem, kas ir otrpus lielceļam, pretim Eglieniem. Tomēr, tā kā robežakmeņi ir diezgan atšķirīgi, var pieļaut iespēju, ka tie tomēr nav gluži no vienas saimniecības robežām.

53	6.robežakmens	
Eglienos		
Koordinātes	56 °24'109"N	021 °30" 655" E
Adrese	Virgas pagasts Eglienu māju pagalmā, privātkolekcijā, pie mājas iebraucamā ceļa, tā malā.	
Tipoloģija	Vietējas nozīmes robežakmens, kultūrvēsturisks akmens	
Izmēri	50x60x35cm, apkārtmērs 1,90m.	
Ģeoloģiskais apraksts	Granīts – brūngani sārts, no tumšajiem minerāliem satur kā biotītu tā ragmāni. Tekstūra viendabīga, struktūra nevienmērīgi graudaina, pārsvarā vidēji graudaina, Akmens virsma sadēdējusi, redzamu plaisu nav. Akmens pārvietots.	
Kultūrvēsturiskais apraksts	Vienā no mazākajām akmens virsmām, kas nogludināta, iekalts krusts ar urbuma punktu vidū. Tas norāda, ka kaļot robežzīmi, akmens bijis dziļi zemē, virspusē bijusi tikai neliela tā daļa un, iekaļot robežzīmi, tas nav ticis kustināts. Krustiņš 10x8cm liels, iekaluma platums 1cm, ieurbuma dziļums 1,5cm.	
Akmens apaugums	Bez augu valsts.	
Apkārtējā vide un pieejamība	Atrodas privātmājas pagalmā, viegli pieejams, par apmeklējumu vienojoties ar saimnieku. Akmens neatrodas savā vēsturiskajā atrašanās vietā. Vietējas nozīmes kolekcija.	
Citas ziņas	Pēc Eglienu saimnieka Brona teiktā, kādreiz, pirms 25 gadiem, visi seši Eglienos esošie robežakmeņi, atradušies pie Gūtmaņiem, kas ir otrpus lielceļam, pretim Eglieniem. Tomēr, tā kā robežakmeņi ir diezgan atšķirīgi, var pieļaut iespēju, ka tie tomēr nav gluži no	

*PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats*

	vienas saimniecības robežām.
--	------------------------------

54 Majorāta stabs pie Kalētu - Gramzdas ceļa	
Koordinātes	56 °21'703" N 021 °34'066" E
Adrese	Kalētu pagasts pie Kalētu - Gramzdas ceļa, tā labajā pusē 3m no ceļa malas, klajā vietā, lēzena līkuma iekšpusē.
Tipoloģija	Robežakmens - unikāls kultūrvēstures akmens
Izmēri	Divdaļīgs. Pamatne 56x56x40 (H) cm. Plats stabs, kopumā 1,38m augsts. Bez piramidālās virsotnītes 1,28m augsts. Staba izmēri apakšā 47x47cm, augšmalā 35x34cm.
Ģeoloģiskais apraksts	Plagiogranīts - gaiši pelēks, satur biotītu, retāk ragmāni. Tekstūra nevienmērīga, plankumaina, struktūra porfirveidīga. Pamatmasas struktūra nevienmērīgi graudaina, pārsvarā vidēji graudaina. Fenokristāli reti, izvietoti nevienmērīgi, to forma stūrainā un izmēri sasniedz 4x4cm. Akmens virsma viegli sadēdējusi. Stabs ir bojāts. Tam atsists apakšējais stūris un virsmā vērojamas šāvienu pēdas, citu redzamu plaisu nav. Stabs, iespējams, atrodas sākotnējā uzstādīšanas vietā.
Kultūrvēsturiskais apraksts	Majorāta stabs projekta ekspedīcijas laikā nejauši atklāts garāmbraucot 2008.gada 11. Augustā. Līdz tam par tā esamību ne pētniekiem, ne VKPAI ziņu nebija. Staba virsotnītes vidū, augstākā punktā ieurbums - 3.5cm dziļš, 1,8cm diametrā. Stabam ceļa pusē smalks iekalums, kas sašauts - 5 šāvienu robi. Iekaluma kopējā platība 59x34cm. Iekalums 2mm dziļš, 4mm plats, kaligrāfiskā stilā, ar iekaltu svītru zem trīs rindās esošā teksta: „Majorat Kalleten Kauthen”.
Akmens apaugums	Mazliet pelēki un dzeltenīgi ķērpji.
Apkārtējā vide un pieejamība	Norādes zīmju nav, atrodas pašā ceļa malā, viegli pieejams. Majorāta stabi unikāli ar to, ka ir vienīgie zināmie Latvijā.
Citas ziņas	Majorāts - mantojumu nesadala starp mantiniekiem, bet pilnībā manto vecākais no tiem. 11.augusta ekspedīcijā apzinot šo stabu, secinām, ka tāds ir vienīgais zināmais Latvijā, bet tobrīd, protams, nenojautām, ka vienā no nākamajām ekspedīcijām, kad apsekosim Kalētu pagastu, tajā apzināsim vēl divus majorāta stabus, kas veido unikālu majorāta stabu komplektu.

55 Majorāta stabs pie Baltā kroga	
Koordinātes	56 °21'281" N 021 °25'578" E
Adrese	Kalētu pagasts pie bijušā Baltā kroga, tagad Strautiņu mājām, 30m

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

	uz R no dzīvojamās ēkas, 20m no Vārtājas kreisā krasta, mājas pagalmā 10m no ielejas malas.
Tipoloģija	Robežakmens – unikāls kultūrvēstures akmens.
Izmēri	Divdaļīgs. Pamatne 56x56x50 (H) cm, bet galvenā daļa – kopējais tās augstums 123cm, stabs līdz piramidālai virsotnei, to neskaitot, 123cm. Staba izmēri pie apakšas – 49x47cm, pie augšmalas – 33x33cm.
Ģeoloģiskais apraksts	Granīts – pelēks ar nedaudz rozganu nokrāsu. Laukšpatus pārstāv, šķiet balts plagioklāzs valbīts un rozgans ortoklāzs, bet tumšos minerālus, galvenokārt biotīts. Tekstūra viendabīga, struktūra vidēji graudaina. Akmens virsma nav sadēdējusi. Stabs borāts DA sēnā liels šāviena robs, bet A pusē trīs nelieli šāviena bojājumi, Tas, domājams, atrodas sākotnējā uzstādīšanas vietā, kurai blakus, kādreiz, pāri Vārtājai bijis tilts.
Kultūrvēsturiskais apraksts	Akmens staba Z pusē iekalums trīs rindās: „Majorat Kalleten Kruthen”, pamatnes Z pusē sēnu malā iekalts „1767-1884”.
Akmens apaugums	Ļoti mazs apsūnojums gar pamatnes augšmalu, pie salaiduma vietas. Uz galvenās staba daļas mazliet pelēkie un dzeltenie ķērpji.
Apkārtējā vide un pieejamība	Norādes zīmju nav, atrodas aiz mājām upes krastā. Samērā viegli pieejams.
Citas ziņas	Bijušā tilta vietu Vārtājā iezīmē pāļu gali. Par šo majorāta robežstabu uzzinājām no novadpētnieces Guntas Ziemeles, kas mūs turp arī aizveda. Viņa zināja, ka kādreiz pagastā bijis arī vēl trešais stabs, kas nozudis būvējot ceļu, bet tajā pašā dienā – 7. Septembrī dažas stundas vēlāk, mēs uzzināsim, ka trešajam stabam jābūt vēl savā vietā, un dodoties to meklēt, atradīsim. Ārpus Kalētu pagasta, par majorāta stabiem līdz šim nekādu ziņu nebija ne Liepājā ne Rīgā, un arī to unikālā vērtība, kā vienīgajiem tādiem Latvijā, nebija Kalētos zināma. Tagad Kalētu majorāta stabi ņemami valsts aizsardzībā.

56 Majorāta stabs pie Mazkrūtes kapiem	
Koordinātes	56 °17'424" N 021 °29'457" E
Adrese	Kalētu pagasts, tā nomalē, pie Latvijas – Lietuvas robežas, 100m uz DA no Mazkrūtes kapiem, 30m no Latvijas robežstaba ar numuru 0172, klajā vietā, iespējams uz veca ceļa vietas.
Tipoloģija	Robežakmens – unikāls kultūrvēstures akmens
Izmēri	Divdaļīgs. Pamatne 56x56cm, augstums 55 cm. Staba augšdaļas kopējais augstums 123cm, bez piramidālās spices – 117cm. Augšdaļas izmēri: apakšā 46x46cm, augšā 34x34cm.
Ģeoloģiskais apraksts	Plagiogranīts – gaiši pelēks, porfirveida. Tumšos minerālus pārstāv galvenokārt biotīts. Tekstūra neviendabīga, plankumaina,

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

	pamatmasas struktūra galvenokārt vidēji graudaina. Balta plagioklāza fenokristāli izvoetoti nevienmērīgi, parasti ir stūraini un izstiepti, to izmēri sasniedz 3.0x1.5 cm. Akmens virsma ievērojami sadēdējusi. Stabs ir bojāts, pamatnes DR pusē divi šāvienu robi – viens stūris atšķelts. Stabs vairākkārt pārvietots, bet pašreiz it kā atrodas sākotnējā uzstādīšanas vietā.
Kultūrvēsturiskais apraksts	Apzināts 2008.gada 7.septembrī Latvijas Petroglifu centra ekspedīcijas laikā. Staba DR pusē iekalts uzraksts „Majorat Kalleten Kruthen” trīs rindās ar ornamentētu svītru apakšā zem tā. Iekaluma platums 34cm, augstums 49cm. Iekaluma dziļums 2-3mm. Staba pamatnē iekalts gada skaitlis „ 1560” -25cm garš, 12cm augsts, iekaluma platums 3-6mm, iekaluma dziļums 3mm. Vēl viens iekalums staba ZA pusē – divās rindās, 30x28cm platībā, iekaluma dziļums līdz 2mm, platums 2-3mm. Diemžēl šis iekalums vairs nav salasāms.
Akmens apaugums	Ķērpji 75-80 %
Apkārtējā vide un pieejamība	Norādes zīmes nav, ja ir atrast kapi, tad viegli atrodams un viegli pieejams, bet līdz Mazkrūtes kapiem bez ceļu zinoša gida grūti aizbraukt. Braucot uzmanīgi, var piebraukt ar vieglajām mašīnām.
Citas ziņas	Ņemams valsts aizsardzībā kā unikāls robežstabs.

Priekules novada dižkoki, aizsargājамie parki un alejas

Bunkas pagasts

1	<u>Krotēs parks</u>	Krotēs parks, Dabas pieminekļis, atrodas: Bunkas pagasts; dibin. g. 1977; Noteikumi Nr.131 par dendroloģiskajiem stādījumiem (LR MK, 2001 g.)
2	<u>Parastā goba (Ulmus glabra Huds.)</u>	Parastā goba (Ulmus glabra Huds.)atrodas: Liepājas rajons, Bunkas pagasts, Izriedes parks, 35 m E no pils Apmekl. datums: 16.10.1993 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 3.61, augstums: 22, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
3	<u>Parastais ozols</u>	Parastais ozols (Quercus robur L.)atrodas: Liepājas rajons, Bunkas pagasts, Ērgļi Apmekl. datums: 03.06.1995 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 5.94, augstums: 9, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

4	<u>Parastais ozols</u>	Parastais ozols (Quercus robur L.)atrodas: Liepājas rajons, Bunkas pagasts, Izriedes parks (Dižizriede), 120m SW no pils, aiz gravas Apmekl. datums: 16.10.1993 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 4.41, augstums: 34, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
5	<u>Parastais ozols</u>	Parastais ozols (Quercus robur L.)atrodas: Liepājas rajons, Bunkas pagasts, Izriedes parks (Dižizriede), 60m S no pils, gravas krantī Apmekl. datums: 16.10.1993 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 4.17, augstums: 28, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
6	<u>Parastais ozols</u>	Parastais ozols (Quercus robur L.)atrodas: Liepājas rajons, Bunkas pagasts, Izriedes parks (Dižizriede), 70m S no pils, aiz gravas, tās malā Apmekl. datums: 16.10.1993 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 3.66, augstums: 30, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
7	<u>Parastais ozols</u>	Parastais ozols (Quercus robur L.)atrodas: Liepājas rajons, Bunkas pagasts, Krote, Krotēs-Priekules ceļa malā Apmekl. datums: 21.10.1993 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 5.05, augstums: 22, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
8	<u>Parastais ozols</u>	Parastais ozols (Quercus robur L.)atrodas: Liepājas rajons, Bunkas pagasts, Krotēs kapi Apmekl. datums: 03.06.1995 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 3.55, augstums: 26.5, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
9	<u>Parastais ozols</u>	Parastais ozols (Quercus robur L.)atrodas: Liepājas rajons, Bunkas pagasts, Krotēs kapi Apmekl. datums: 03.06.1995 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 5.12, augstums: 20, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
10	<u>Parastais ozols</u>	Parastais ozols (Quercus robur L.)atrodas: Liepājas rajons, Bunkas pagasts, Velēkņi, 50m E no mājām, ūdens malā Apmekl. datums: 03.06.1995 Info avots:

		Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 4.88, augstums: 16, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
11	<u>Parastais ozols</u>	Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)atrodas: Liepājas rajons, Bunkas pagasts, Velēkņi, 80m E no mājām, ūdenskrātuves N malas krantī Apmekl. datums: 03.06.1995 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 4.88, augstums: 16, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.

Gramzdas pagasts

12	<u>Melnalksnis</u>	Melnalksnis (<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.)atrodas: Liepājas rajons, Gramzdas pagasts, Krieviņi. Pie bijušām Ezeru mājām gar diķi Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 2.97, augstums: 23, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
13	<u>Melnalksnis</u>	Melnalksnis (<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.)atrodas: Liepājas rajons, Gramzdas pagasts, Krieviņi. Pie bijušām Ezeru mājām gar diķi Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 2.97, augstums: 23, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
14	<u>Parastais osis (Fraxinus excelsior L.)</u>	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior</i> L.)atrodas: Liepājas rajons, Gramzdas pagasts, Krieviņi. Pie bij. Ezeru mājām gar strautiņu , kas ietek ezerā Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 3.43, augstums: 34, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
15	<u>Parastais osis (Fraxinus excelsior L.)</u>	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior</i> L.)atrodas: Liepājas rajons, Gramzdas pagasts, Krieviņi. Pie bij. Ezeru mājām gar strautiņu , kas ietek ezerā Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 3.43, augstums: 34, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis:

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

		Nav zināms, statuss: Dzīvs.
16	Parastais osis (Fraxinus excelsior L.)	Parastais osis (Fraxinus excelsior L.)atrodas: Liepājas rajons, Gramzdas pagasts, Krieviņi. Pie bij. Ezeru mājām gar strautiņu , kas ietek ezerā Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 3.86, augstums: 35, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
17	Parastais osis (Fraxinus excelsior L.)	Parastais osis (Fraxinus excelsior L.)atrodas: Liepājas rajons, Gramzdas pagasts, Krieviņi. Pie bij. Ezeru mājām gar strautiņu , kas ietek ezerā Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 3.86, augstums: 35, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
18	Vīksna	Vīksna (Ulmus laevis Pall.)atrodas: Liepājas rajons, Gramzdas pagasts, Krieviņi (Ezeru māju drupas, tagad pieder Krieviņiem) Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 3.52, augstums: 26, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
19	Vīksna	Vīksna (Ulmus laevis Pall.)atrodas: Liepājas rajons, Gramzdas pagasts, Krieviņi (Ezeru māju drupas, tagad pieder Krieviņiem) Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 3.56, augstums: 24, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
20	Vīksna	Vīksna (Ulmus laevis Pall.)atrodas: Liepājas rajons, Gramzdas pagasts, Krieviņi (Ezeru māju drupas, tagad pieder Krieviņiem) Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 4.14, augstums: 28, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
21	Vīksna	Vīksna (Ulmus laevis Pall.)atrodas: Liepājas rajons, Gramzdas pagasts, Krieviņi (Ezeru māju drupas, tagad pieder Krieviņiem) Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 5.03, augstums: 23, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis:

*PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats*

		Nav zināms, statuss: Dzīvs.
22	<u>Vīksna</u>	Vīksna (<i>Ulmus laevis</i> Pall.)atrodas: Liepājas rajons, Gramzdas pagasts, Krieviņi. Pie bij. Ezeru mājām, gar strautiņu, kas ietek ezerā Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 3.88, augstums: 31, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.

Kalētu pagasts

23	<u>Kalētu liepa</u>	Atrodas Kalētu parkā. Apkārtmērs 5,33m.Stumbrs aptuveni 2m no zemes sazarojas 5 daļās. 2 zari ir vēja nolauzti. Astoņdesmitajos gados dobums aizmūrēts.
24	<u>Kalētu mežaparks</u>	Kalētu mežaparks, Dabas piemineklis, atrodas: Kalētu pagasts; dibin. g. 2001; Noteikumi Nr.131 par dendroloģiskajiem stādījumiem (LR MK, 2001 g.)
25	<u>Kalētu parks</u>	Kalētu parks, Dabas piemineklis, atrodas: Kalētu pagasts; dibin. g. 1977; Noteikumi Nr.131 par dendroloģiskajiem stādījumiem (LR MK, 2001 g.)
26	<u>Parastais skābardis (Carpinus betulus L.)</u>	Parastais skābardis (<i>Carpinus betulus</i> L.)atrodas: Liepājas rajons, Kalētu pagasts, Kalētu parks Apmekl. datums: 14.10.1993 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 1.92, augstums: 23, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
27	<u>Kalētu liepu aleja</u>	Atbilstoši 22.11.2005. MK not. Nr.888 skatīt: Kalētu liepu aleja

Priekules pagasts

28	<u>Parastā goba (Ulmus glabra Huds.)</u>	Parastā goba (<i>Ulmus glabra</i> Huds.)atrodas: Liepājas rajons, Priekules pagasts, Gravas - Sudmaļi. Māļupītes labais krasts. Pretī mājai Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 4.91,
----	--	--

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

		augstums: 31, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
29	<u>Parastā kļava (Acer platanoides L.)</u>	Parastā kļava (Acer platanoides L.)atrodas: Liepājas rajons, Priekules pagasts, Mālkalnu kapi Apmekl. datums: 28.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 4.04, augstums: 26, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
30	<u>Parastais ozols</u>	Parastais ozols (Quercus robur L.)atrodas: Liepājas rajons, Priekules pagasts, Gravas-Sudmaļi. 100m no mājas uz S Apmekl. datums: 07.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 7.28, augstums: 24, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.

Virgas pagasts

31	<u>Parastā liepa</u>	Parastā liepa (Tilia cordata Mill.)atrodas: Liepājas rajons, Virgas pagasts, Lekužu - Zveji (2km pa ceļu, N no autoceļa pie autobusa pieturas "Vētras"), 30m NW no dzīv. ēkas, dārza malā Apmekl. datums: 30.06.1995 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 4.31, augstums: 18, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
32	<u>Parastais osis (Fraxinus excelsior L.)</u>	Parastais osis (Fraxinus excelsior L.)atrodas: Liepājas rajons, Virgas pagasts, Purmsātu parks Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 5.06, augstums: 20, stumbru sk.: 2, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
33	<u>Parastais osis (Fraxinus excelsior L.)</u>	Parastais osis (Fraxinus excelsior L.)atrodas: Liepājas rajons, Virgas pagasts, Purmsātu parks Apmekl. datums: 08.01.1994 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 5.06, augstums: 20, stumbru sk.: 2, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
34	<u>Parastais ozols</u>	Parastais ozols (Quercus robur L.)atrodas: Liepājas rajons, Virgas pagasts, Paplaka, 300m S no kapiem (5 saaugušo ozolu virzienā), bij. armijas nometnes

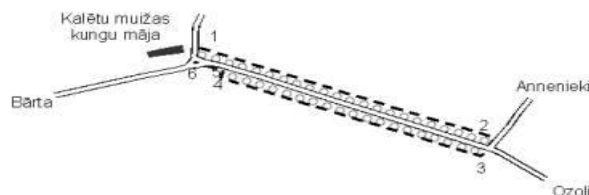
		ceļmalā, aiz 7.km Apmekl. datums: 27.04.1995 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 5, augstums: 33, stumbru sk.: 1, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.
35	<u>Parastais skābardis (Carpinus betulus L.)</u>	Parastais skābardis (Carpinus betulus L.)atrodas: Liepājas rajons, Virgas pagasts, Virgas parks Apmekl. datums: 16.10.1993 Info avots: Nacionālā botāniskā dārza dendrofloras laboratorija, apkārtmērs: 1.82, augstums: 22, stumbru sk.: 6, veselības stāvoklis: Nav zināms, statuss: Dzīvs.

Kalētu liepu aleja²⁰

24.pielikums
Ministru kabineta

2005.gada 22.novembra noteikumiem Nr.888

Kalētu liepu alejas shēma

Apzīmējumi

- ○ ○ ○ Aleja
- ▬ Orientieri
- ▬▬▬ Autoceļi
- - - - Aizsargājamās teritorijas robeža
- 1 Aizsargājamās teritorijas robežpunkti

0 175 350 700 metri

²⁰ <http://likumi.lv/doc.php?id=123129>

Kalētu liepu alejas robežu apraksts

I. Robežposmu apraksts

Nr. p.k.	Robežposmu numurs pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta
1.	1-2	No punkta, kas atrodas 30 m attālumā uz austrumiem no Kalētu muižas kungumājas dienvidaustrumu stūra un 10 m attālumā uz ziemeļaustrumiem no Kalētu-Ozolu ceļa viduslīnijas, pa iedomātu taisnu līniju 10 m attālumā uz ziemeļaustrumiem no Kalētu-Ozolu ceļa viduslīnijas 650 m Ozolu virzienā līdz ceļa atzaram uz Karuļu un Annenieku mājām
2.	2-3	Pa iedomātu taisnu, Kalētu-Ozolu ceļa viduslīnijai perpendikulāru līniju 20 m uz dienvidrietumiem pāri ceļam
3.	3-4	Pa iedomātu taisnu līniju 10 m attālumā uz dienvidrietumiem no Kalētu-Ozolu ceļa viduslīnijas 590 m uz ziemeļrietumiem līdz alejas dienvidu rindas galam (pēdējā koka vainaga projekcijas rietumu malai)
4.	4-5	Pa iedomātu taisnu, ceļa viduslīnijai perpendikulāru līniju 8 m uz ziemeļaustrumiem līdz asfaltētās brauktuves dienvidu malai
5.	5-6	Pa iedomātu taisnu līniju 2 m attālumā uz dienvidrietumiem no ceļa viduslīnijas 60 m uz ziemeļrietumiem
6.	6-1	Pa iedomātu taisnu, ceļa viduslīnijai perpendikulāru līniju 12 m uz ziemeļaustrumiem pāri ceļam

II. Robežpunktu koordinātas

Nr. p.k.	Robežpunkts	Ģeogrāfiskais platums	Ģeogrāfiskais garums
1.	1	N 56°21,680'	EO 21°28,735'
2.	2	N 56°21,576'	EO 21°29,333'
3.	3	N 56°21,565'	EO 21°29,333'
4.	4	N 56°21,665'	EO 21°28,788'
5.	5	N 56°21,673'	EO 21°28,792'
6.	6	N 56°21,675'	EO 21°28,760'

NATURA 2000 teritorijas Priekules novadā

1. Blažģa ezers

1. Blažģa ezers

Aizsardzības kategorija: dabas liegums, Natura 2000 teritorija

Administratīvais iedalījums: Aizputes novada Kalvenes pagasts; Vaiņodes novada Embūtes pagasts; Priekules novada Priekules pagasts.

Platība: 424 ha

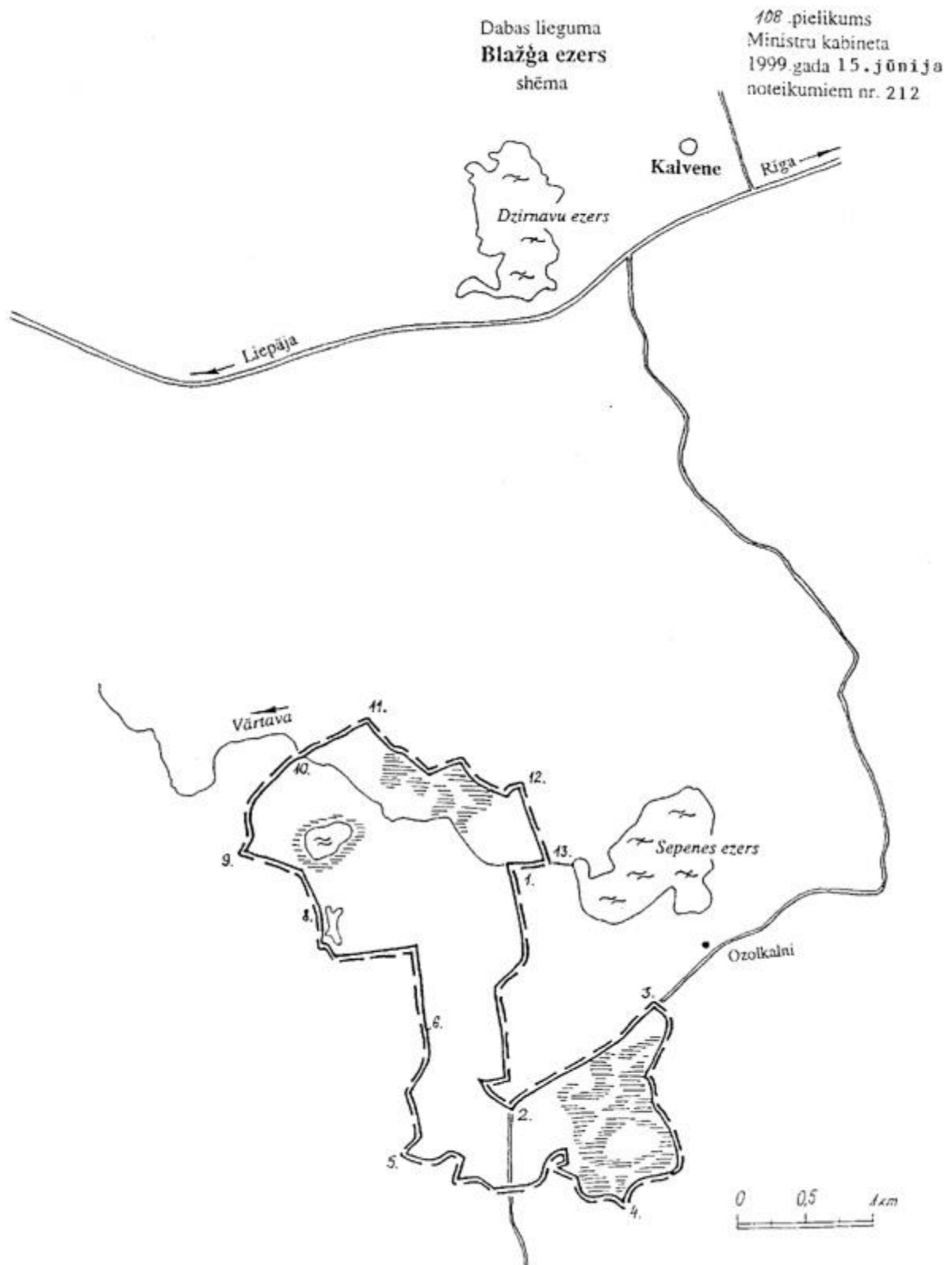
Dibināšanas gads: 1999

Dabas vērtības:

Nozīmīga teritorija kokvārdes *Hyla arborea* aizsardzībai, kur veiksmīgi noris šīs sugas reintrodukcija. Apvidus pēc mikroklīmatiskā un biocenotiskā raksturtojumā atbilst kokvārdes bioloģiskajām prasībām.

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

Dabas lieguma "Blažģa ezers" robežu apraksts atbilstoši 08.05.2012.MK not.
Nr.323

80. Izteikt 108.pielikuma robežpunktu koordinātas šādā redakcijā:

"Dabas lieguma "Blažģa ezers" robežpunktu koordinātas

Nr.p.k.	Robežpunkts	x koordināta	y koordināta	Nr.p.k.	Robežpunkts	x koordināta	y koordināta
1.	1	269665	358324	25.	25	268540	359661
2.	2	270135	358181	26.	26	268659	359744
3.	3	270377	357680	27.	27	269301	360692
4.	4	270542	357764	28.	28	269234	360769
5.	5	270730	357726	29.	29	268837	360611
6.	6	271130	358016	30.	30	268730	360660
7.	7	271115	358052	31.	31	268523	360675
8.	8	271424	358642	32.	32	268366	360778
9.	9	271160	358735	33.	33	268078	360780
10.	10	271169	358867	34.	34	268021	360510
11.	11	271085	358859	35.	35	267847	360471
12.	12	271031	359072	36.	36	267971	360377
13.	13	271136	359298	37.	37	267829	360125
14.	14	271017	359301	38.	38	268007	359648
15.	15	270851	359575	39.	39	267956	359553
16.	16	270920	359687	40.	40	268018	359372
17.	17	270364	359875	41.	41	267919	359000
18.	18	270345	359793	42.	42	268225	358863
19.	19	270357	359595	43.	43	268343	358977
20.	20	269715	359768	44.	44	268637	358889
21.	21	269611	359721	45.	45	268899	359027
22.	22	269421	359503	46.	46	268899	359035

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

23.	23	268775	359600	47.	47	269729	358968"
24.	24	268757	359396				

2.Ruņupes ieleja

Aizsardzības kategorija: dabas liegums, Natura 2000 teritorija

Administratīvais iedalījums: Priekules novada Priekules pagasts Gramzdas pagasts;
Vaiņodes novada Vaiņodes pagasts.

Platība: 607 ha

Dibināšanas gads: 1977

Dabas vērtības:

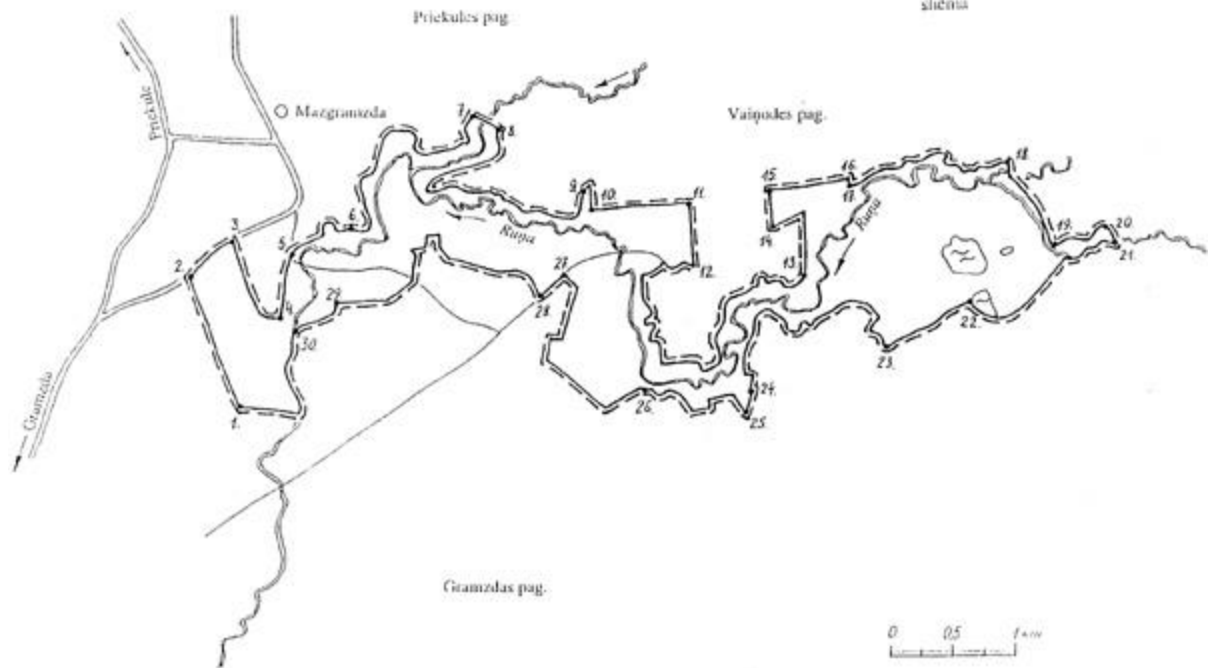
Teritorija veidota unikāla Ruņupes posma aizsardzībai. Izcila vairāku Eiropas nozīmes mežu biotopu - nogāžu un gravu mežu, ozolu mežu, kā arī jauktu ozolu, gobu, ošu mežu upju krastos - aizsardzības teritorija. Ruņa ir viena no straujākajām upēm Latvijā.

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

707.pielikums
Ministru kabineta
1999.gada 15.jūnijā
noteikumiem nr.212

Dabas lieguma
Ruņupes ieleja
sliēna

Dabas lieguma "Ruņupes ieleja" robežu apraksts atbilstoši 08.05.2012.MK not. Nr.323

107.pielikuma robežpunktu koordinātas šādā redakcijā:

"Dabas lieguma "Ruņupes ieleja" robežpunktu koordinātas

<i>Nr.p.k.</i>	<i>Robežpun kts</i>	<i>x koordināt a</i>	<i>y koordināt a</i>	<i>Nr.p.k.</i>	<i>Robežpun kts</i>	<i>x koordināt a</i>	<i>y koordināt a</i>
1.	1	252180	353698	83.	83	252558	360461
2.	2	252441	354015	84.	84	252364	360517
3.	3	251795	354279	85.	85	252303	360460
4.	4	251804	354399	86.	86	252252	360579
5.	5	252278	354450	87.	87	252294	360662
6.	6	252460	354784	88.	88	252344	360668
7.	7	252545	354743	89.	89	252323	360718

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

8.	8	252564	354831	90.	90	252285	360803
9.	9	252484	354889	91.	91	252306	360875
10.	10	252484	355093	92.	92	252386	360908
11.	11	252567	355129	93.	93	252363	361100
12.	12	252852	355003	94.	94	252298	361117
13.	13	252950	355146	95.	95	252329	361084
14.	14	253030	355155	96.	96	252285	361030
15.	15	253333	355209	97.	97	252333	360954
16.	16	253293	355266	98.	98	252260	360871
17.	17	253291	355382	99.	99	252282	360848
18.	18	253327	355427	100.	100	252226	360750
19.	19	253174	355416	101.	101	252234	360706
20.	20	253034	355534	102.	102	252164	360690
21.	21	253085	355796	103.	103	252192	360633
22.	22	253195	355856	104.	104	251741	360201
23.	23	253199	355904	105.	105	251711	360015
24.	24	253231	355907	106.	106	251874	359840
25.	25	253255	355866	107.	107	251513	359175
26.	26	253388	355850	108.	108	251668	359054
27.	27	253345	356094	109.	109	251751	359151
28.	28	253124	356136	110.	110	251902	358941
29.	29	253066	355999	111.	111	251909	358790
30.	30	252965	355804	112.	112	251797	358714
31.	31	252926	355464	113.	113	251766	358569
32.	32	252780	355533	114.	114	251730	358561
33.	33	252852	355746	115.	115	251718	358461
34.	34	252795	356064	116.	116	251782	358398

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

35.	35	252626	356317	117.	117	251779	358301
36.	36	252618	356510	118.	118	251836	358264
37.	37	252567	356586	119.	119	251846	358157
38.	38	252575	356782	120.	120	251768	358099
39.	39	252790	356817	121.	121	251601	358107
40.	40	252653	356835	122.	122	251553	358026
41.	41	252733	357618	123.	123	251322	358010
42.	42	252224	357681	124.	124	251279	358150
43.	43	252173	357463	125.	125	251022	358064
44.	44	252209	357440	126.	126	251021	358063
45.	45	252092	357226	127.	127	251201	357994
46.	46	251821	357296	128.	128	251138	357757
47.	47	251696	357329	129.	129	251055	357755
48.	48	251552	357357	130.	130	251042	357633
49.	49	251384	357424	131.	131	251216	357571
50.	50	251416	357651	132.	132	251235	357506
51.	51	251345	357768	133.	133	251197	357368
52.	52	251461	357916	134.	134	251245	357280
53.	53	251615	357833	135.	135	251066	356955
54.	54	251729	357916	136.	136	251254	356796
55.	55	251920	357960	137.	137	251450	356490
56.	56	252019	358204	138.	138	251655	356525
57.	57	252088	358207	139.	139	251646	356628
58.	58	252034	358249	140.	140	252027	356744
59.	59	252044	358357	141.	141	252141	356646
60.	60	251992	358353	142.	142	251983	356462
61.	61	252069	358554	143.	143	252126	356377

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

62.	62	252589	358534	144.	144	252119	356207
63.	63	252486	358287	145.	145	252275	355741
64.	64	252796	358256	146.	146	252487	355598
65.	65	252859	358881	147.	147	252352	355437
66.	66	252806	358882	148.	148	252193	355450
67.	67	252791	358996	149.	149	251990	355216
68.	68	252865	359080	150.	150	251979	355061
69.	69	252911	359201	151.	151	252089	354794
70.	70	252893	359273	152.	152	251836	354781
71.	71	252980	359347	153.	153	251842	354536
72.	72	252994	359395	154.	154	251705	354531
73.	73	252967	359406	155.	155	251540	354507
74.	74	253028	359563	156.	156	251526	354461
75.	75	253014	359637	157.	157	251488	354429
76.	76	252941	359673	158.	158	251431	354482
77.	77	252934	359730	159.	159	251307	354462
78.	78	252819	359811	160.	160	251244	354512
79.	79	252856	359883	161.	161	251051	354558
80.	80	252921	359989	162.	162	251114	354339
81.	81	252955	360155	163.	163	251106	354069"
82.	82	252837	360175				

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

Valsts kultūras pieminekļi Priekules novadā²¹

Nr.p.k.	VKPIA Nr.	Tips	Atrašanās vieta	Nosaukums
BUNKAS PAGASTS				
1.	1287	Arheoloģija	Pie bijušajām Bunkas muižas grantsbedrēm	Bunkas senkapi
2.	1288		Bunkas pagastā pie bijušajiem Graveniekiem	Gravenieku-Elkas kalns-kulta vieta
3.	1289		Pie Bunkas pagasta Bumbuļiem	Gaiļu kalns
4.	1290		Bunkas pagastā pie Dzintarniekiem un Pilskalnim Krotē	Krotas Pilskalns
5.	1291	Arheoloģija	Bunkas pagastā pie Šalkām	Zviedru kapi – pilskalns
6.	1292	Arheoloģija	Bunkas pagastā pie Grantiņiem Bunkā	Grantiņu senkapi
7.	1293	Arheoloģija	Bunkas pagastā pie Kalniņiem Krotē	Kalniņu senkapi
8.	1294	Arheoloģija	Pie Valkiem un Graveniekiem Bunkas pagasta Vārtājā	Gravenieku Elkas kalns – kulta vieta
9.	1295	Arheoloģija	Pie Valkiem Bunkas pagasta Vārtājā, Vārtājas upes kreisajā krastā	Valku senkapi
GRAMZDAS PAGASTS				
10.	1333	Arheoloģija	Gramzdas pagastā pie Aizvīķu kapsētas un Straujeniekiem	Aizvīķu kulta vieta
11.	1334		Pie Gramzdas kapsētas	Pilskalns
12.	1335		Pie Gramzdas pagasta Kunkuļiem	Kunkuļu senkapi
13.	1336	Arheoloģija	Gramzdas pagasta Aizvīķos pie Pileniekiem	Aizvīķu pilskalns un senkapi
14.	1337	Arheoloģija	Gramzdas pagasta Dāmā, pie Sedoliem Vidvides upes labajā krastā	Diždāmes pilskalns
15.	1338	Arheoloģija	Pie Gramzdas pagasta Tiltiņiem	Tiltiņu senkapi
16.	1339	Arheoloģija	Pie Gramzdas pagasta Upītēm	Upīšu senkapi
KALĒTU PAGASTS				
17.	1346	Arheoloģija	Bārtas un Vārtājas upju satekā	Krūtes pilskalns
18.	1347	Arheoloģija	Pie Kalētu pagasta Lanku mājām	Lanku senkapi
19.	1348	Arheoloģija	Kalētu pagastā pie Ozolu veikala, Ceļmalām un Oškalniem	Ozolu senkapi
20.	1349	Arheoloģija	Kalētu pagastā pie Plūdoņiem Apšupes krastā	Kalētu pilskans
21.	1350		Kalētu pagastā pie Poļiem un bijušajiem Račiem	Raču apmetne
22.	1351	Arheoloģija	Kalētu pagastā Saušu, Kļavu un Graudužu zemēs	Saušu apmetne

²¹ <http://www.mantojums.lv/?cat=592&lang=lv>

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

23.	1352		VAS „Latvijas valsts meži” zemēs Kalētu pagastā	Krūtes pilskalns
<i>PRIEKULES PILSĒTA</i>				
24.	1382		Priekule Ķieģeļu iela 34	Vella cepure (senkapi)
<i>PRIEKULES PAGASTS</i>				
25.	1383	Arheoloģija	Priekules pagasta Asītes muižā pie Buņģiem, Stervēnu īpašumā	Asītes pilskalns
26.	1384		Pie Priekules pagasta Ādamiem, Meļķu īpašumā	Ādamu senkapi
27.	1385	Arheoloģija	Priekules pagastā pie Beltēniem, Dobeļdiķa austrumu krastā	Beltēnu senkapi
28.	1386	Arheoloģija	Priekules pagasta Dārznieku īpašumā	Dārznieku senkapi
29.	1387	Arheoloģija	Priekules pagastā pie Elekšiem, Arāju īpašumā	Elekšu dobumakmens – kulta vieta
30.	1388	Arheoloģija	Pie Elkas-Ķezēniem, īpašumā Alejas	Elkas-Ķezēna senkapi
31.	1389		Pie Priekules pagasta Garoziem, īpašumā Dižgaroži	Garozu senkapi (meitu kalns)
32.	1390	Arheoloģija	Pie Priekules pagasta Gravas- Sudmaļiem, īpašumā Gravenieki	Gravas- Sudmaļu pilskalns
33.	1391	Arheoloģija	Pie Priekules pagasta Ķerrām, īpašumā Saules	Ķerru pilskalns
34.	1392	Arheoloģija	Pie Priekules pagasta Kraujām, Gobām, Ruņas un Spreceles upju satekā, īpašumā Priednieki	Trekņu pilskalns
35.	1393	Arheoloģija	Pie Priekules pagasta Mazdrīviņiem, īpašumā Beņķi	Mazdrīviņu senkapi
36.	1394	Arheoloģija	Pie Priekules pagasta Pilskalniem Ruņas upes kreisajā krastā, īpašumā Meža Upenieki	Kaltes pilskalns
37.	1395	Arheoloģija	Pie Priekules pagasta Saulītēm	Pilspurva kalns – nocietināta senvieta
	1396	Arheoloģija	Pie Upeniekiem	Elku kalns - pilskalns
38.	1397		Pie Priekules pagasta Upeniekiem Ruņas upes labajā krastā, īpašumā Meža Upenieki	Upenieku senkapi
39.	1398	Arheoloģija	Pie Priekules pagastā Priekules – Skodas šosejas labajā pusē pie Lapšiem, īpašumā Akmentiņi	Mazgramzdas senkapi
40.	1399		Pie Priekules pagasta Lielā ielā 7, īpašumā Induļi	Priežu kalva – senkapi
<i>VIRGAS PAGASTS</i>				
41.	1439	Arheoloģija	Pie Virgas pagasta Brūveriem	Brūveru pilskalns

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

42.	1440		Pie Virgas pagasta Grīvām	Grīvu senkapi
43.	1442	Arheoloģija	Pie Virgas pagasta kalna Zīvertiem	Kalna Zīvertu senkapi
44.	1444	Arheoloģija	Pie Virgas pagastā pie Melnupes ietekas Virgā	Paplakas pilskalns
45.	1445	Arheoloģija	Pie Virgas pagasta Rūķišiem	Virgas senkapi
46.	1446	Arheoloģija	Pie Virgas pagasta Upēm	Purmsātu (Upes) pilskalns
PRIEKULES PILSĒTA				
47.	3843		Priekules pilsēta Zviedru vārti 2	Vārtu plastiskā apdare un cilnis, Ģerbonis
VIRGAS PAGASTS				
48.	3861		Pie Virgas pagasta bijušā Gabaliņu fermas Priekulupītes kreisajā krastā	Gabaliņu senkapi
PRIEKULES PILSĒTA				
49.	6430	Arhitektūra	Priekules pilsēta Zviedru vārti 2	Priekules pils vārti

Vietējas nozīmes kultūras pieminekļi Priekules novadā²²

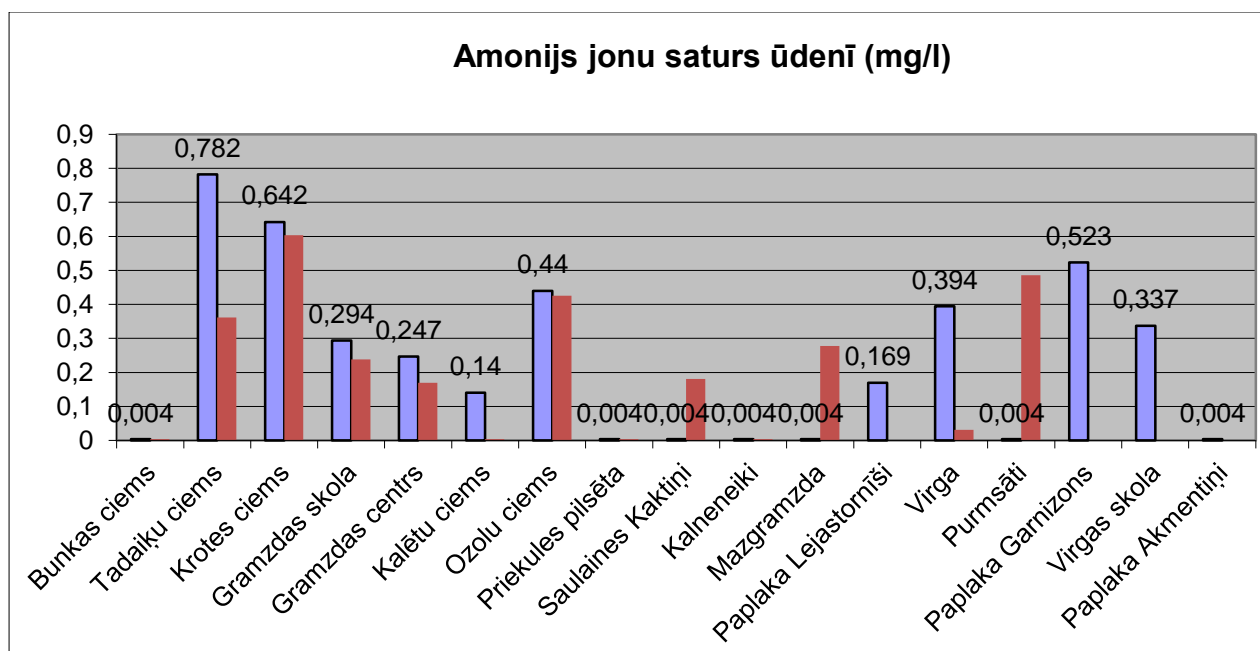
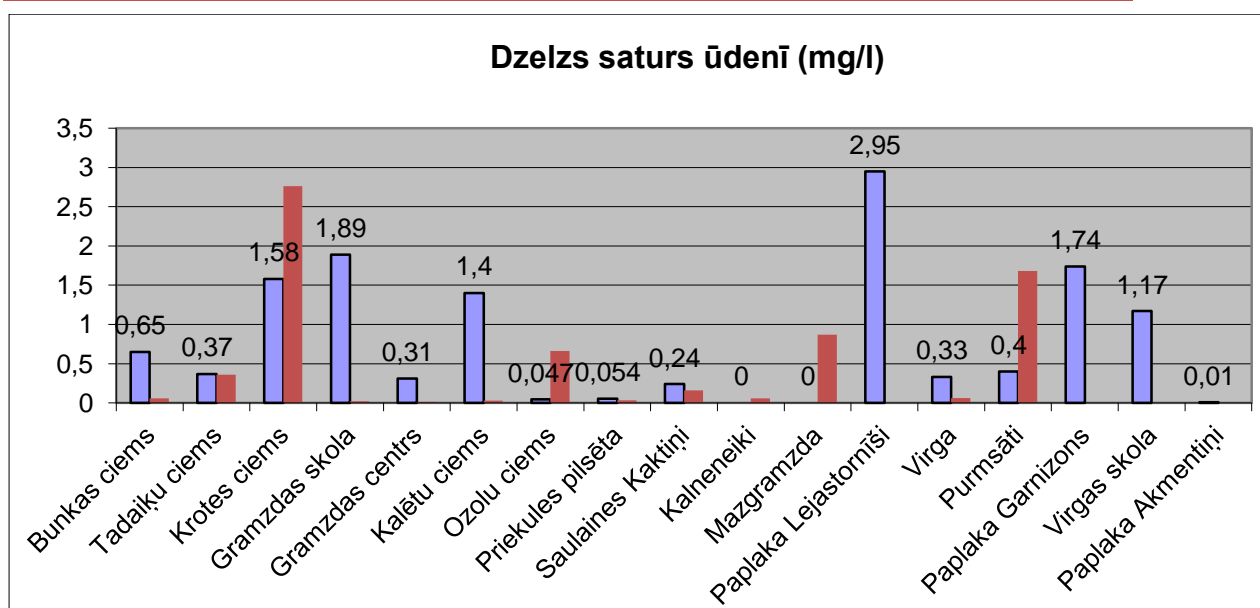
Nr.p.k.	Piemineklis	Pagasts
1.	Ata Kronvalda dzimto māju vieta	Bunkas pagasts
2.	Alfrēda Krūkļa dzimto māju vieta	Bunkas pagasts
3.	Bunkas ūdensdzirnavas (industriālais piemineklis)	Bunkas pagasts
4.	Virgas muižas apbūve	Virgas pagasts
5.	Piemīņas akmens deportētajiem 1941.-1945.	Virgas pagasts
6.	1905.gada piemīņas vieta	Virgas pagasts
7.	Piemīņas akmens pirmās revolucionārās avīzes „Iskra” 1901.gada pārsūtīšanas vietā	Priekules pagasts
8.	Piemīņas plāksne rakstniekam Andrejam Kurcijam	Priekules pagasts
9.	Priekules brāļu kapu memoriāls	Priekules pagasts
10.	Mazgramzdas dobumakmens	Priekules pagasts
11.	Ruduškalns	Kalētu pagasts
12.	Vecvagaru viduslaiku kapsēta „Mēra kapi”	Kalētu pagasts
13.	Žaģaru lanka	Kalētu pagasts
14.	Baložu kapi	Kalētu pagasts
15.	Piķeļa (Smaižu) baznīca	Gramzdas pagasts
16.	Gramzdas evaņģēliski luteriskā baznīca	Gramzdas pagasts
17.	Kapu piemineklis krusts J.Ernstsonam	Gramzdas pagasts
18.	Kapu piemineklis krusts un sētiņa Stuartu dzimtas kapu vietā	Gramzdas pagasts
19.	Aizvīķu muižas apbūve	Gramzdas pagasts
20.	Aizvīķu parks	Gramzdas pagasts
21.	Piemineklis 1905.gada revolucionāriem	Gramzdas pagasts
22.	Piemīņas plāksne 2.pasaules kara upuriem (1941 – 1945)	Gramzdas pagasts
23.	Piemīņas plāksne rakstniekam Sudrabu Edžum	Gramzdas pagasts

²² <http://www.mantojums.lv/?cat=592&lang=lv>

PRIEKULES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2015.-2026. gadam
Vides pārskats

	(1860-1941)	
24.	Dzīvojamā māja „Dravnieki” – ASV kosmosa pētniecības aģentūras NASA zinātnieka, LR 5. Saeimas deputāta Ilmāra Dāliņa dzimtās mājas	Gramzdas pagasts
25.	Priekules dzelzceļa stacijas pasažieru ēka, industriālais piemineklis 1971	Priekules pilsēta
26.	Piemīņas akmens deportētajiem, pie bij. Priekules dzelzceļa stacijas, 1941-1949	Priekules pilsēta
27.	Priekules evaņģēliski luteriskā baznīca	Priekules pilsēta
28.	Piemineklis 1905.gada masu terora upuru nāves vietā	Priekules pilsēta

Dzeramā ūdens analīzes Priekules novadā

NAI analīzes Priekules novadā

